

การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
ของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

สำนักหอสมุดกลาง

โดย

นางสาวศิริรัตน์ ชาติชัยแดง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

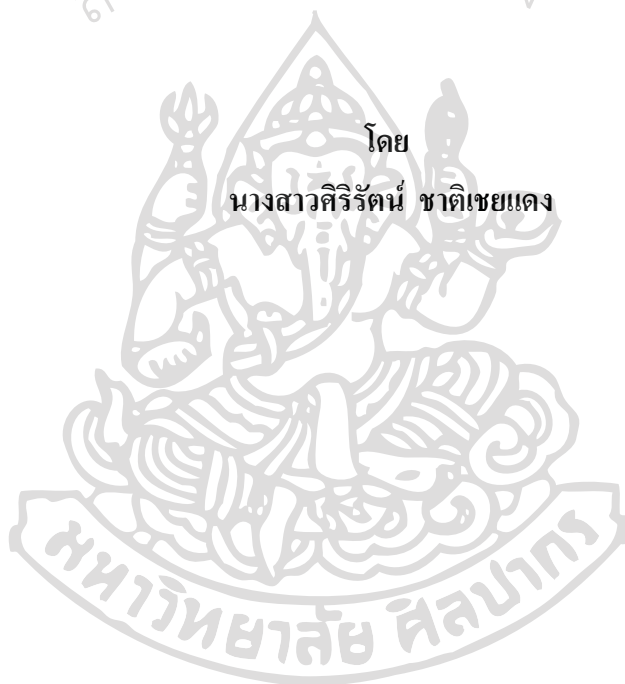
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
ของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

สำนักหอสมุดกลาง

โดย
นางสาวศิริรัตน์ ชาติเขยแดง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

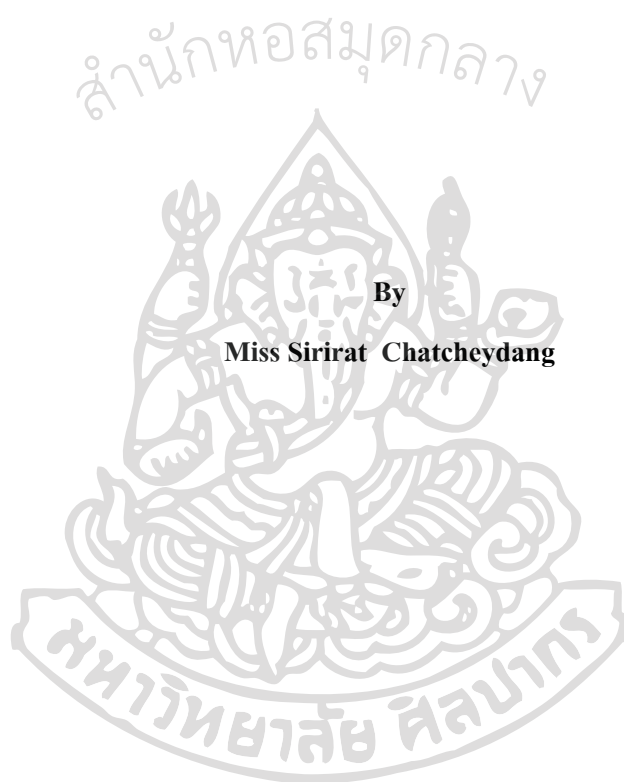
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**PEER COACHING FOR DEVELOPING OF INDIVIDUAL INSTRUCTIONAL
COMPETENCY OF TEACHERS TEACHING INTELLECTUAL DISABILITIES
STUDENTS**

**By
Miss Sirirat Chatcheydang**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Master of Education Program in Curriculum and Supervision
Department of Curriculum and Instruction
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2012
Copyright of Graduate School, Silpakorn University**

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา” เสนอโดย นางสาวศิริรัตน์ ชาติเชยแดง เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทสนวงศ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์ ดร.ศิริวรรณ วนิชวัฒนวรชัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวลฉวี ประเสริฐสุข
3. อาจารย์ ดร.ประเสริฐ มงคล

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์)
...../...../.....

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย)
...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวลฉวี ประเสริฐสุข)
...../...../.....

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศิริวรรณ วนิชวัฒนวรชัย)
...../...../.....

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ประเสริฐ มงคล)
...../...../.....

51253412 : สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

คำสำคัญ : การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน / สมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

ศิริรัตน์ ชาติเซียงแดง : การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
ของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ.ดร.ศิริวรรณ วัฒนวัฒนารชัย,
ผศ.ดร.นวลจิ ประเสริฐสุข และ อ.ดร.ประเสริฐ มงคล. 171 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล เกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วย
เพื่อน 2) เปรียบเทียบสมรรถภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5
โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ความสามารถในการ
จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ก่อนและหลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และศึกษาความสามารถในการจัด
การเรียนรู้เฉพาะบุคคล หลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มี
ความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อน 4) ศึกษาผลการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคลของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 และ 5) ศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทาง
สติปัญญา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปี
ที่ 4-5 จำนวน 5 คน และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรี
ปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบ แบบประเมิน แบบสังเกต
และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.), ค่า t-test แบบDependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนหลังได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อน
ช่วยเพื่อนสูงกว่าก่อนได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. ครูทุกคนมีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการสอนเฉพาะบุคคล หลัง
ได้รับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและมีความสามารถในการ
จัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล อยู่ในระดับดี
3. ครูมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา และการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนช่วยให้ครูสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น
4. ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทุกคนอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมิน
5. พฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อยู่ในระดับพอใช้

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2555

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

51253412 : MAJOR : CURRICULUM AND INSTRUCTION

KEY WORD : PEER COACHING, INDIVIDUAL INSTRUCTIONAL COMPETENCY

SIRIRAT CHATCHEYDANG : PEER COACHING FOR DEVELOPING OF INDIVIDUAL INSTRUCTIONAL COMPETENCY OF TEACHERS TEACHING INTELLECTUAL DISABILITIES STUDENTS. THESIS ADVISORS: SIRIWAN VANICHWATANAVORACHAI, Ph.D., ASST.PROF. NUANCHAVEE PRASERTSUK, Ph.D., AND PRASERT MONGKOL, Ed.D. 171 pp.

The purposes of this research were : 1) to compare teachers teaching intellectual disabilities students grade 4-5 at Suphanburipanyanukul School, toward knowledge and comprehension in peer coaching, 2) to compare teachers teaching intellectual disabilities students grade 4-5 at Suphanburipanyanukul School toward instructional competency on Individualized Education Program, Individual Implementation Plan before and after received peer coaching, and to study individual instructional competency after received peer coaching, 3) to study teachers' opinions towards individual instructional and peer coaching, 4) to study intellectual disabilities students' learning achievement taught by Individual Implementation Plan, and 5) to study intellectual disabilities students' learning behaviors. The sample of this study were 5 teachers teaching intellectual disabilities students, and 48 students grade 4-5 at Suphanburipanyanukul School, Suphanburi province. The instruments were test forms, evaluation forms, observation forms, and interview forms. The data were analyzed by using mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t- test dependent and content analysis.

The results of the study were as follows:

1. The teachers' knowledge and comprehension in peer coaching were statistically significant higher than before receiving peer coaching.
2. The teachers' ability about writing Individualized Education Program, Individual Implementation Plan after peer coaching were higher than before peer coaching, and individual instructional competency were at a good level.
3. The teachers' opinions revealed that individual instruction was appropriate for intellectual disabilities students, and peer coaching could help teacher to improve individual instructional competency.
4. The intellectual disabilities students' learning outcomes were passed the evaluation criteria.
5. The intellectual disabilities students' behaviors during the instruction were at a fair level.

Department of Curriculum and Instruction

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature.....

Academic Year 2012

Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเอาใจใส่ ดูแล ให้คำปรึกษา ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงจนมีความสมบูรณ์จาก อาจารย์ ดร.ศิริวรรณ วัฒนวัฒนารักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวลฉวี ประเสริฐสุข และอาจารย์ ดร.ประเสริฐ มงคล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์ ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ดร.โชติมา หนูพริก ว่าที่เรอตรี ดร. โสภณ แยมทองคำ ดร.สุชากร วสุโกสิน อาจารย์สถาพร วิสามารถ ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูลและอาจารย์ วรริณ เลิศแดง รองผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณะครูและนักเรียนโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิจัยในครั้งนี้ เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัชร่า เล่าเรียนดี ที่เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยได้ทำเรื่องการนิเทศการสอน

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนครอบครัวที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา

ท้ายสุดขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ นักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ที่ให้ความช่วยเหลือในการเรียน การทำวิจัยและเป็นกำลังใจให้แก่นักเขียนเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ	ฏ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
คำถามของการวิจัย.....	10
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
สมมติฐานของการวิจัย	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ	13
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	15
หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล.....	15
จุดหมายของหลักสูตร	16
สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน	16
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	17
ตัวชี้วัด	17
ทักษะและมาตรฐานการพัฒนา.....	17
ทักษะการพัฒนา.....	19
คำอธิบายรายวิชา	22
ภาษาไทย	22
คณิตศาสตร์.....	22
โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี	23

บทที่	หน้า
การจัดการเรียนการสอน	23
ด้านการปฏิรูปการเรียนรู้การจัดการศึกษา	24
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสุพรรณบุรี	
ปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี	26
การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา.....	26
นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	26
ความหมายของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา	26
ระดับความรุนแรงของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	27
หลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	29
หลักการสอน/การฝึกสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	31
แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล.....	34
ประโยชน์ของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล.....	35
ขั้นตอนในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	37
การกำหนดจุดมุ่งหมาย	38
แผนการสอนเฉพาะบุคคล.....	40
การจัดการเรียนการสอนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล	40
การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	41
รูปแบบของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	42
การนิเทศการสอนเพื่อการพัฒนาด้านเทคนิคการสอน	43
การนิเทศการสอนเพื่อการพัฒนาด้านการทำงานเป็นทีม.....	43
การนิเทศการสอนเพื่อการพัฒนาด้านการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่ท้าทาย.....	44
ความสำคัญของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	45
ขั้นตอนของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	45
ข้อเสนอแนะในการเลือกใช้รูปแบบการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	47
การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนกับการพัฒนาบุคลากร	48

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
งานวิจัยในประเทศ	49
งานวิจัยต่างประเทศ.....	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ระเบียบวิธีวิจัย.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
ตัวแปรที่ศึกษา.....	57
เนื้อหา.....	57
แบบแผนการวิจัย	58
วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	81
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	85
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จำนวน 5 คน ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำและผู้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	86
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินการนิเทศตามกระบวนการนิเทศ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	88

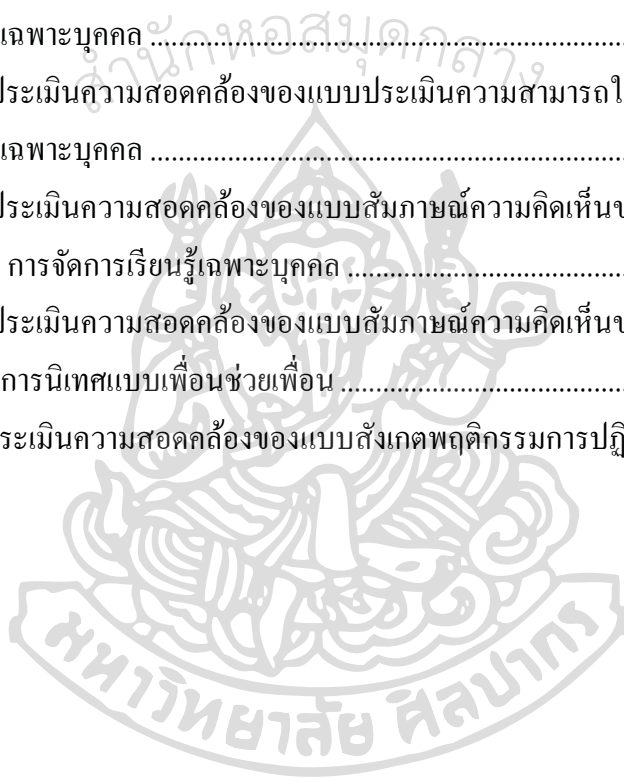
บทที่	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	104
สรุปผลการวิจัย	105
อภิปรายผล.....	106
ข้อเสนอแนะ	113
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	113
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	113
รายการอ้างอิง	114
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	หนังสือขอเชิญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพที่ใช้ในการวิจัย.....
ภาคผนวก ข	ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและคะแนนผลการทดสอบ.....
ภาคผนวก ค	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....
ประวัติผู้วิจัย	171

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	โครงสร้างเวลาเรียน	21
2	การแบ่งระดับความรุนแรงและอัตราที่พบของ DSM -IV	28
3	การแบ่งระดับภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ICD-10.....	29
4	เกณฑ์คะแนนความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการนิเทศการสอนแบบ เพื่อนช่วยเพื่อน	65
5	เกณฑ์การให้ระดับคุณภาพการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล.....	65
6	เกณฑ์คะแนนผลการประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	67
7	เกณฑ์การแปลผลการประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	67
8	เกณฑ์การให้ระดับคุณภาพการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล.....	69
9	เกณฑ์คะแนนผลการประเมินแผนการสอนเฉพาะบุคคล	70
10	เกณฑ์การแปลผลการประเมินแผนการสอนเฉพาะบุคคล	70
11	เกณฑ์การให้ระดับคุณภาพความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล.....	72
12	เกณฑ์คะแนนการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้.....	74
13	เกณฑ์การแปลผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้	74
14	เกณฑ์คะแนนผลการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล	78
15	เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล.....	78
16	เกณฑ์การให้ระดับคุณภาพการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนระหว่างเรียน ของนักเรียน	79
17	เกณฑ์คะแนนผลการสังเกตพฤติกรรมขณะเรียนของนักเรียน.....	80
18	เกณฑ์การแปลผลการสังเกตพฤติกรรมขณะเรียนของนักเรียน บุญชม ศรีสะอาด (2535 : 100)	80
19	สรุปวิธีดำเนินการวิจัย	83
20	ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 5 คน ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน	87

ตารางที่	หน้า
21 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูที่ ได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	88
22 การเปรียบเทียบคะแนนความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการได้รับความรู้เรื่องการ นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูที่ได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อน ช่วยเพื่อน จำแนกเป็นรายบุคคล.....	89
23 ผลการประเมินความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล.....	90
24 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล....	91
25 ผลการประเมินความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล จำแนกเป็นรายบุคคล	91
26 ผลการประเมินความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี.....	92
27 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล.....	93
28 ผลการประเมินความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลจำแนก รายบุคคล	94
29 ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล	95
30 ค่าเฉลี่ยคะแนนระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล จำแนกเป็น รายบุคคล	96
31 ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตาม ระดับชั้นและห้องเรียน	100
32 ผลการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทาง สติปัญญา ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี	101

ตารางที่	หน้า
33 ผลการประเมินความสอดคล้องของแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ตามขั้นตอนการนิเทศ	127
34 ผลการประเมินความสอดคล้องของเนื้อหาของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	129
35 ผลการประเมินความสอดคล้องของเนื้อหาของแบบประเมินแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล	132
36 ผลการประเมินความสอดคล้องของเนื้อหาของแบบประเมินแผนการสอน เฉพาะบุคคล	133
37 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เฉพาะบุคคล	134
38 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล	135
39 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อ การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	136
40 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียน..	137

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	9
2	ทักษะการพัฒนา.....	20
3	แบบ One Group Pretest-Posttest Design.....	58
4	แบบ The One-Shot Case Study	58
5	ขั้นตอนการสร้างแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	63
6	ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบความรู้ของครูเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน...	64
7	ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	68
8	ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	71
9	ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสังเกตพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ เฉพาะบุคคล	75
10	ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล.....	76
11	ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อ การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	77
12	ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนระหว่างเรียนของ นักเรียน	81
13	กราฟแสดงคะแนนความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการได้รับความรู้เรื่อง การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำแนกเป็นรายบุคคล	89
14	กราฟแสดงการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครู 5 คน.....	96

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 50 ระบุให้ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม และมาตรา 80 (3) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นองค์พระประมุข สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 8 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนต้องมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ในการจัดการศึกษานั้นนอกจากผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาแล้ว ยังมีครูซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน เนื่องจากครูเป็นผู้ส่งเสริมช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบและแก้ปัญหาด้วยตนเองในทุกกิจกรรม รวมทั้งการทำงานเป็นกลุ่ม จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม ความมีระเบียบวินัย รับผิดชอบในการทำงาน สร้างจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองดี แนวทางในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด ครูต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์เกี่ยวกับการเรียนรู้ใหม่ที่เชื่อว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพมุ่งเน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีการประเมินในขณะทำการเรียนการสอน

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และหมวด 2 มาตรา 10 วรรค 2 กล่าวถึง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

การจัดการศึกษาระดับสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทสำคัญ คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่ขับเคลื่อนแนวคิด หลักการไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูมีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดทั้งพฤติกรรมการสอนของครูมีความสัมพันธ์ และส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง ดังนั้น ครูต้องจัดการเรียนการสอนที่ปลูกฝังทั้งสาระความรู้ ความคิด และความประพฤติที่มุ่งความเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สืบเนื่องจากการปฏิรูปการศึกษา สังคมไทยทุกวันนี้และในอนาคตต้องเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และเพื่อให้การเรียนรู้มีความต่อเนื่อง มีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องให้ทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา พัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะดังกล่าว จึงควรเริ่มต้นในโรงเรียน โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นโรงเรียนที่เปิดทำการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและออทิสติก การจัดการเรียนการสอนโรงเรียนได้ใช้หลักสูตรเฉพาะความพิการซึ่งเป็นหลักสูตรของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงระดับความสามารถทางการเรียนรู้ตามสภาพระดับสติปัญญาและความสามารถของผู้เรียนที่แตกต่างกัน ครูผู้สอนจะต้องใช้ความอดทนและความพยายามเป็นอย่างมากในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะกับสภาพความบกพร่องของนักเรียน และเพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาศักยภาพมากที่สุด ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มนี้จึงต้องมีการจัดทำแผนการเรียนรู้แบบเฉพาะเจาะจง ตรงกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนมากที่สุด ในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนการศึกษาพิเศษกำหนดให้ครูต้องจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยกำหนดให้มีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับคนที่มีความบกพร่องหรือพิการที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน

โรงเรียนได้จัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ครูในเรื่องการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการสอนเฉพาะบุคคล และการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลให้สอดคล้องกับตัวนักเรียน และให้มีการนิเทศติดตามงานการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน แต่จากการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานนิเทศที่ผ่านมา ยังไม่ได้รับความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้เกิดจากสาเหตุ หลายประการ ดังนี้ 1) การนิเทศภายในมิได้เกิดจากความ

ต้องการของบุคลากรภายในโรงเรียนโดยตรง 2) ผู้ทำหน้าที่นิเทศขาดทักษะในการนิเทศ และมีได้ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับการนิเทศเพื่อแก้ไขปรับปรุงที่มาจากปัญหา และ 3) ครูไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศการสอน และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอน พบว่า ครูไม่เข้าใจวิธีปฏิบัติที่แท้จริงของการนิเทศ ส่วนใหญ่เห็นว่าการนิเทศเป็นสิ่งที่ดีเพราะการนิเทศการสอนจะเป็นกระจุกส่งให้ครูได้ทราบเกี่ยวกับเทคนิควิธีและกระบวนการสอนของตนนั้นว่าเหมาะสมหรือไม่ แต่บางครั้งการนิเทศภายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การนิเทศโดยผู้บริหาร หรือ การนิเทศโดยหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ได้สร้างความวิตกกังวลแก่ครูเป็นส่วนใหญ่ แม้ว่าครูผู้รับการนิเทศจะไม่ได้มองว่าเป็นการจับผิด แต่บางครั้งการถูกนิเทศโดยผู้บังคับบัญชาก็ส่งผลต่อกิจกรรมการเรียนรู้ได้เช่นกัน จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่ากระบวนการนิเทศแบบครูร่วมกันนิเทศกันเองจะสามารถแก้ปัญหานี้ได้ เพราะมีลักษณะที่สำคัญคือ การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันของครูด้วยกันเอง

วิธีการนิเทศภายในมีหลายรูปแบบ แต่ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันเป็นการนิเทศภายในโรงเรียน โดยครูร่วมกันนิเทศกันเองหรือร่วมมือกันระหว่างครูกับผู้นิเทศจากภายนอก เช่น เทคนิคการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) การนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Collaborative Professional Development Supervision) การนิเทศโดยผู้บริหาร (Administrative Monitoring Supervision) และการนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) โดยมีจุดเน้นเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน เน้นความร่วมมือระหว่างบุคคลภายในโรงเรียน ซึ่งในการเลือกใช้เทคนิควิธีการนิเทศแบบใดนั้น จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างในหลาย ๆ ด้าน ของครูด้วยกัน ดังนั้น การให้ความช่วยเหลือ แนะนำ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนา จึงต้องคำนึงถึงศักยภาพ ความแตกต่าง ความต้องการของผู้รับการนิเทศเป็นสำคัญ (วัชร เล่าเรียนดี, 2548) การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นวิธีการที่นิยมใช้ เพราะเป็นการนิเทศโดยเพื่อนครูในโรงเรียนเดียวกันเอง จับคู่หรือจับกลุ่มกันพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนของกันและกัน ครูจะรู้สึก สบายใจเป็นกันเอง และเป็นเพื่อนกันในการที่จะรับการนิเทศจากกันและกัน ในสภาพแวดล้อมที่มี การแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์และช่วยเหลือกันและกันโดยตลอด

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดการนิเทศการสอนจากสรุปได้ว่า การนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนหรือการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นกระบวนการที่มีการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติของครูหรือเพื่อนครู เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเลือกปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการสอนของ คอปแลนด์ และ โบยัน (Copeland and Boyan, 1978, อ้างถึงใน วัชร เล่าเรียนดี, 2552: 22-23) ดังนี้คือ 1) การประชุมก่อนการสังเกต (Pre-observation Conference) 2) การสังเกตการสอน (Observation) 3) การวิเคราะห์

ข้อมูลจากการสังเกตการสอน (Analysis) และ4) การประชุมปรึกษาหลังการสังเกต (Post-observation Conference)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจนำแนวคิดและวิธีการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มาใช้เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อยกระดับคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนให้สูงขึ้น เนื่องจากเป้าหมายที่แท้จริงของการนิเทศคือการพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูร่วมมือกันปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนของตนเองด้วยวิธีการที่ช่วยเหลือกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา ลำไย (2547: 119-135) และยุพิน ยืนยง (2549: 116-129) ที่พบว่า การนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนสามารถช่วยครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องและบรรลุวัตถุประสงค์ ครูร่วมมือกับผู้นิเทศไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น และครูมีความพึงพอใจกับรูปแบบการนิเทศดังกล่าว โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำรูปแบบการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) ไปทดลองใช้เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี โดยคาดหวังว่า ผลการวิจัยครั้งนี้จะสามารถช่วยให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการสอนเฉพาะบุคคล รวมทั้งสามารถจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียน รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน อันจะนำไปสู่กรอบแนวคิดของการวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและกระบวนการเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนและการนิเทศการสอนของนักวิชาการ ดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

คอปแลนด์ และโบยัน (Copeland and Boyan, 1978: 220, อ้างถึงใน วัชราน เล่าเรียนดี, 2544: 139-140) ได้นำกระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศและครู เพื่อช่วยเหลือ ปรับปรุงและ

พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยกำหนดขั้นตอนชัดเจนเพื่อมุ่งเน้นการแก้ปัญหการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะ

วัชรากล่าวเรียนดี (2548 : 155-156) การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) หมายความว่า การนิเทศโดยเพื่อนร่วมงานหรือเพื่อนร่วมอาชีพที่มีใช้ศึกษานิเทศก์หรือผู้บริหาร เพื่อให้การช่วยเหลือแนะนำและแก้ไขปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนกันและกัน มีการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างครูและบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนซึ่งในการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนี้มีวิธีการพอสรุปได้ คือ ครูและเพื่อนครู หรือครูในสาขาอื่น บุคลากรที่ไม่ใช่บุคลากรในสายผู้สอน ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันมาปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หรือร่วมกันพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยที่ในการปฏิบัติตามโครงการและรูปแบบวิธีการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนั้น จะต้องมีการวางแผนปฏิบัติร่วมกัน มีการสังเกตการณ์เรียนการสอน วิเคราะห์การสอนและการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ตลอดจนร่วมมือกันคิดหาวิธีแก้ไขปรับปรุงจุดที่บกพร่องให้พัฒนาและดีขึ้นกว่าเดิม

กระบวนการเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

สังัด อุทรานันท์ (2530: 84-88) กล่าวถึง กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ 5 ขั้นตอน ซึ่งเรียกว่า “PIDRE” คือ 1) การวางแผนการนิเทศ (Planning-P) 2) การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing-I) 3) การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ (Doing-D) 4) การสร้างเสริมกำลังใจ (Reinforcing-R) และ 5) การประเมินผล (Evaluating-E)

คอปแลนด์ และ โบยัน (Copeland and Boyan, 1978: 3, อ้างถึงใน วัชรากล่าวเรียนดี, 2522: 22) กล่าวถึงกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ 4 ขั้นตอน คือ 1) การประชุมก่อนการสังเกต (Pre-observation Conference) 2) การสังเกตการสอน (Observation) 3) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอน (Analysis) และ 4) การประชุมปรึกษาหารือหลังการสังเกตการสอน (Post-observation Conference) เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้สอนยอมรับผลที่ได้จากการสังเกตการสอนของเพื่อน

วัชรากล่าวเรียนดี (2552: 219) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการสอนไว้ดังนี้ 1) การประชุมร่วมกับครูก่อนการสังเกตการสอน 2) การสังเกตการสอนในชั้นเรียน 3) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 4) การประชุมร่วมกับครูเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต

จากการศึกษากระบวนการนิเทศการสอนดังกล่าว สรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศไม่ได้มุ่งเน้นการประเมินผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยตรง แต่จะให้ความสำคัญต่อผลการนิเทศที่เกิดกับครูเป็นสำคัญ การนิเทศการสอนมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพของการสอนให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยตรง ดังจะเห็นได้ว่า แนวคิดเป้าหมายการนิเทศในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียน

มากที่สุด โดยความร่วมมือกันของครูและบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งจะมุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น การร่วมมือกันวางแผนการสังเกตการสอนในชั้นเรียนจึงมุ่งปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ถือว่าเป็นการนิเทศภายในรูปแบบหนึ่งที่เน้นการพัฒนาการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลถึงผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนด้วย การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) หรือเพื่อนนิเทศเพื่อนดำเนินการโดยครูและเพื่อนครูหรือครูในสาขาอื่นหรือบุคลากรที่ไม่ใช่บุคลากรสายการสอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยที่ในการปฏิบัติตามโครงการนั้นจะต้องมีการวางแผนการปฏิบัติการร่วมกัน มีการสังเกตการสอน วิเคราะห์การสอนและการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ตลอดจนร่วมมือกันคิดหาวิธีแก้ไขปรับปรุงจุดที่บกพร่องให้พัฒนาและมีประสิทธิภาพขึ้นกว่าเดิม

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) เป็นแผนการจัดการศึกษาที่เขียนขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นเฉพาะบุคคลจัดทำโดยทีมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนทั้งหมด (Hallahan & Kauffman, 2006)

วัตถุประสงค์

1. ผู้เกี่ยวข้องทุกคน ตระหนัก รับผิดชอบ และร่วมกันจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ไปในทิศทางเดียวกัน
2. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมตัดสินใจวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียน ตั้งแต่เริ่มเข้ารับบริการทางการศึกษา
3. โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแนวทางในการจัดหาหรือจัดบริการสนับสนุนได้อย่างเหมาะสม
4. เพื่อประเมินผลการจัดการศึกษาและประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ (ชนิตา อภิชาตบุตร, 2554: 68)

แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจง สำหรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องคนนั้น ๆ ในรายวิชาหรือทักษะที่เป็นจุดอ่อน แผนการสอนเฉพาะบุคคลนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หลังจากได้มีการประชุมจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับนักเรียนคนนั้นเรียบร้อยแล้ว ในขั้นตอนต่อไปคือ การ

นำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายระยะยาวที่กำหนดโดยผู้รับผิดชอบคือ ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักแก้ไขการพูด นักพฤติกรรมบำบัด ที่ถูกระบุให้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติการสอนหรือบำบัดฟื้นฟูคนพิการโดยตรง จะยึดจุดมุ่งหมายระยะยาวเป็นหลัก นำไปกำหนดจุดมุ่งหมายระยะสั้นและนำจุดมุ่งหมายระยะสั้นไปจัดทำแผนสอนเฉพาะบุคคล ซึ่งจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายระยะยาว ระยะสั้น วิธีการสอน สื่อ กระบวนการประเมินที่ใช้ และเกณฑ์การประเมิน ระยะเวลาและผลการประเมิน รวมทั้งเขียนรายละเอียดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละเรื่องที่สอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับจุดด้อยจุดเด่น เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเรียนรวม

การจัดการเรียนการสอนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล

หลังจากจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งมีขั้นตอนและกระบวนการดังกล่าวแล้ว ครุยังจำเป็นต้องมีแผนการสอนสำหรับชั้นเรียนตามปกติ ที่ประกอบด้วยวิชาและกิจกรรมอื่นๆ ได้แก่ ศิลปะ ดนตรี พลศึกษา เป็นต้น รวมทั้งจำเป็นต้องมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลให้กับนักเรียนพิเศษแต่ละคน ควบคู่กับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ นักเรียนได้รับการฟื้นฟูและพัฒนา ให้บรรลุจุดประสงค์ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล กระบวนการเตรียมการ โดยการจัดแผนการสอนเฉพาะบุคคล มีขั้นตอน ดังนี้

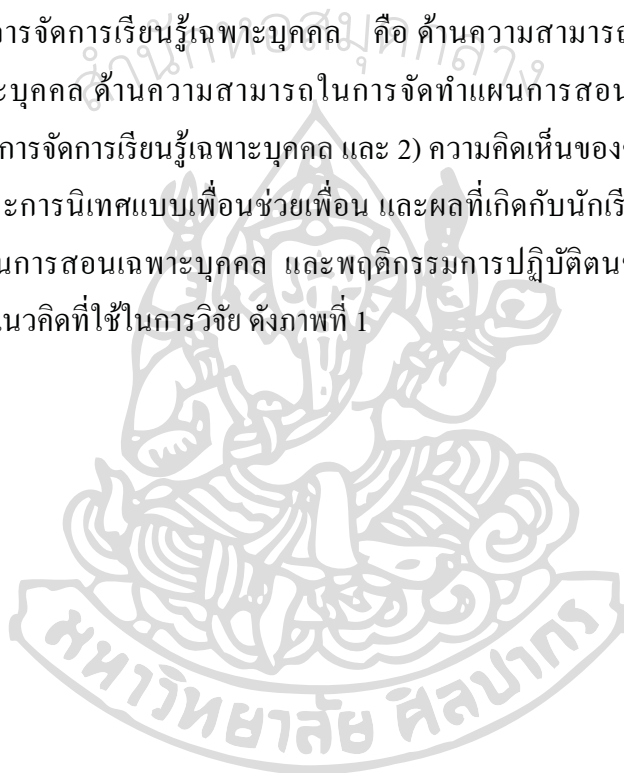
1. กำหนดทักษะที่จะสอน โดยครูต้องตัดสินใจว่า จะสอนอะไรให้นักเรียน
2. กำหนดองค์ประกอบและสถานการณ์ที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ครูต้องตัดสินใจว่าจะใช้วิธีสอนอย่างไรสำหรับนักเรียนแต่ละคน
3. วางแผนการสอนว่าจะสอนอย่างไร เตรียมแผนการสอน โดยใช้ข้อมูลจากการตรวจสอบพื้นฐาน แล้วมากำหนดเทคนิคการสอน พร้อมวิธีติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน
4. เริ่มต้นสอนประจำวัน ถ้านักเรียนยังไม่มีทักษะหรือปฏิบัติงานในเนื้อหาที่ครูสอนไปซ้ำ ครูมีทางเลือก 4 ประการ คือ

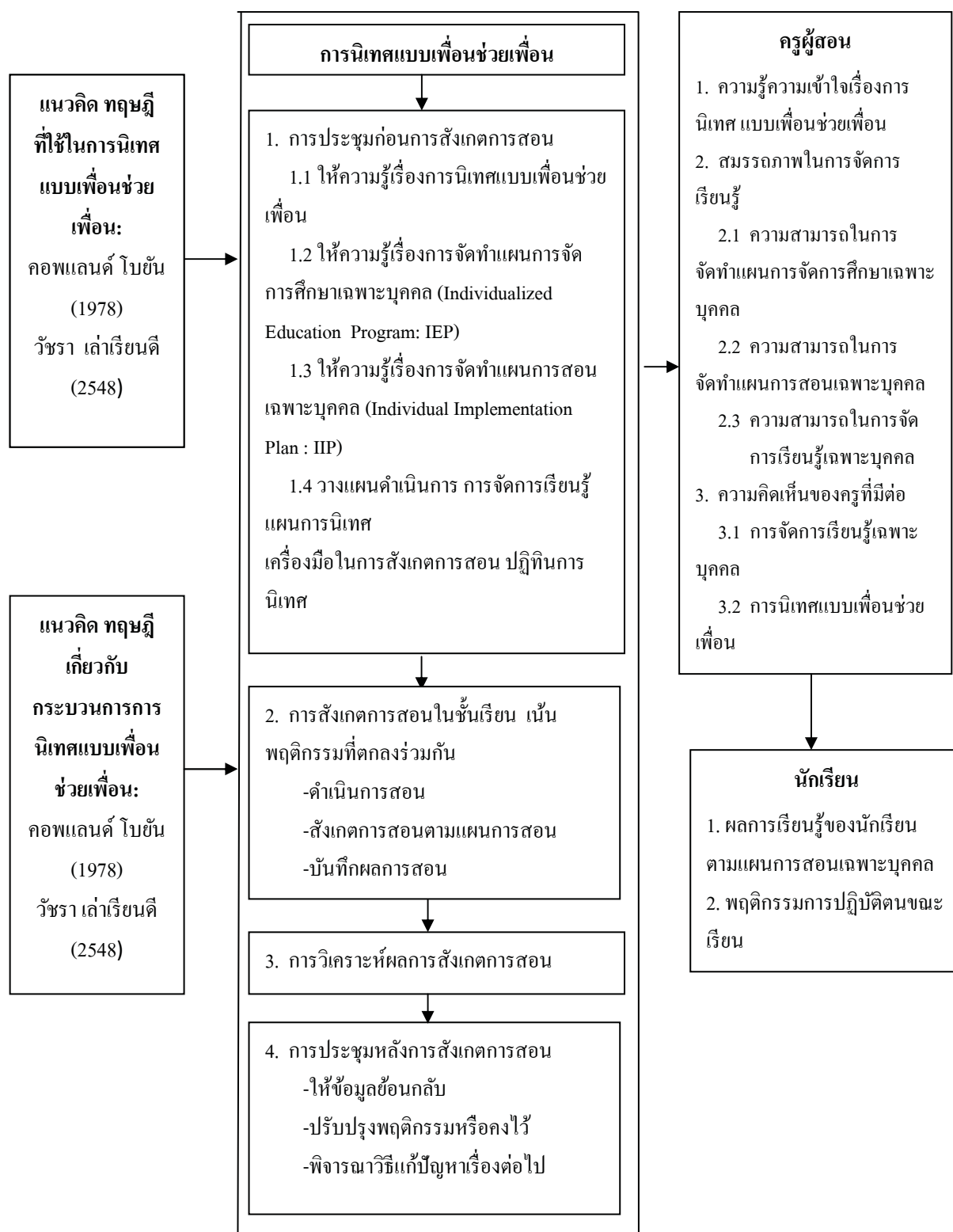
- 4.1 สอนเรื่องเดิม ซ้ำ
- 4.2 ปรับกระบวนการสอนให้สนุกสนาน
- 4.3 ใช้ยุทธศาสตร์การสอนใหม่
- 4.4 สอนทักษะและเนื้อหาเป็นขั้นตอนและต่อเนื่องกัน โดยใช้วงจรสอน-ทดสอบ

(ศรียา นิยมธรรม, 2541: 64- 79)

จากกระบวนการที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนเฉพาะบุคคล นำมาเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้

สังเคราะห์และกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1 ซึ่งจะนำเสนอขั้นตอนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังนี้ คือ 1) การประชุมก่อนการสังเกตการสอน แนะนำวิธีการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ให้ความรู้เรื่องการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนเฉพาะบุคคล และการวางแผนดำเนินการ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการนิเทศ เครื่องมือในการสังเกตการสอน ปฏิทินสังเกตการสอน 2) การสังเกตการสอนในชั้นเรียน เน้นพฤติกรรมที่ตกลงร่วมกัน ดำเนินการสอน สังเกตการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้และบันทึกผลการสอน 3) การวิเคราะห์ผลการสังเกตการสอน และ 4) การประชุมหลังการสอน ให้ข้อมูลย้อนกลับ ปรับปรุงพฤติกรรมหรือคงไว้ พิจารณาวិธีแก้ปัญหาเรื่องต่อไป ผลที่คาดว่าจะเกิดกับครูผู้สอน ได้แก่ 1) สมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล คือ ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล และด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และ 2) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และผลที่เกิดกับนักเรียน คือ ผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล และพฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียนของนักเรียนได้เสนอเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

คำถามของการวิจัย

1. ความรู้ความเข้าใจ ของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ก่อนและหลังได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน แตกต่างกันหรือไม่
2. สมรรถภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลหลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล หลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน อยู่ในระดับใด
3. ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นอย่างไร
4. ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นอย่างไร
5. พฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาขณะเรียนอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ก่อนและหลังได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลก่อนและหลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลหลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
4. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
5. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติงานขณะเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หลังได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2. สมรรถภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล หลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล อยู่ในระดับดี

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 25 คน

1.2 นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 250 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 5 คน ที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5

2.2 นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 48 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นนักเรียนที่เรียนในชั้นของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ

การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3.2 ตัวแปรตาม 2 ด้าน คือ

ด้านครูผู้สอน

- 3.2.1 ความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
- 3.2.2 สมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 3.2.2.1 ความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
 - 3.2.2.2 ความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล
 - 3.2.2.3 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
- 3.2.3 ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
- 3.2.4 ความคิดเห็นที่มีต่อการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ด้านนักเรียน

- 3.2.5 ผลการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล
- 3.2.6 พฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียน

4. เนื้อหา

การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) ทักษะวิชาการ(วิชาภาษาไทย และวิชาคณิตศาสตร์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

5. ระยะเวลา ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง /ห้อง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ระยะเวลา 4 สัปดาห์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง รูปแบบการนิเทศที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน โดยมีการสังเกตการสอนกันและกันในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนกันให้ข้อมูลย้อนกลับ ประกอบด้วย 1) การประชุมร่วมกับครูก่อนการสังเกตการสอน 2) การสังเกตการสอนในชั้นเรียน และ 3) ผลการสังเกตการสอนหลังการสอน และ 4) การประชุมร่วมกับครู

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบแบบปรนัยเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในด้านความหมาย รูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ขั้นตอนการนิเทศ โดยวัดจากแบบทดสอบความรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) หมายถึง การกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่ทางโรงเรียน จัดทำขึ้นให้ได้รับการพัฒนาตามเป้าหมายที่กำหนด แผนนี้บรรจุเนื้อหาสาระของหลักสูตร ซึ่งนักเรียนจะต้องเรียนแผนนี้ แผนจัดการศึกษาจัดทำขึ้นสำหรับเด็กแต่ละคน ในระยะ 1 ปี และ ทบทวนแผนทุกภาคเรียน รวมทั้งการกำหนดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับการเรียนรู้ และกับความต้องการพิเศษ (Special Need) ของนักเรียนแต่ละคน โดยได้รับความร่วมมือและความยินยอมจากผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่เรียนเฉพาะบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) โดยครูผู้สอนเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพความบกพร่องของนักเรียน

สมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครู หมายถึง คะแนนที่ได้จากความรู้และความสามารถของครู โดยการวัดความรู้จากแบบประเมินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แบบประเมินการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล การประเมินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล โดยใช้แบบสังเกตในชั้นเรียนขณะที่มีการดำเนินการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ได้แก่

1. ความสามารถของครูในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หมายถึง คะแนนความสามารถที่ได้จากแบบประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้แบบประเมินด้วยการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในลักษณะ Rubrics Scoring

2. ความสามารถของครูในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล หมายถึง คะแนนความสามารถที่ได้จากแบบประเมินแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้แบบประเมินด้วยการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในลักษณะ Rubrics Scoring

3. ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล หมายถึง ระดับคุณภาพของการจัดกิจกรรมที่กำหนด โดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งได้จากการสังเกตการสอนในชั้นเรียน โดยใช้แบบประเมินด้วยการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในลักษณะ Rubrics Scoring

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของครูที่ได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ได้จากการใช้แบบสัมภาษณ์

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของครูที่ได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ได้จากการใช้แบบสัมภาษณ์

ผลการเรียนรู้ของนักเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดผลประเมินผลตามแผนการสอนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอน ซึ่งได้จากการทำแบบทดสอบของนักเรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอนเฉพาะบุคคล

พฤติกรรมกาปฏิบัติตนของนักเรียน หมายถึง การปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในขณะที่มีการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้ ความร่วมมือในกิจกรรม การมีสมาธิในการทำงาน การปฏิบัติคำสั่งด้วยความเต็มใจ การตอบคำถาม และความสนุกสนานในการทำกิจกรรม

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 5 คน

นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มีระดับสติปัญญาอยู่ในระหว่าง 35-70 (ระดับน้อย-ปานกลาง) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 48 คน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล
2. การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
3. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
4. แผนการสอนเฉพาะบุคคล
5. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

จากการติดตามการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ผ่านมาประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทยและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 ได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของนักเรียน โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สาระแกนกลางที่เป็นสมรรถนะสำคัญของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาคุณลักษณะพึงประสงค์ ทักษะ มาตรฐานการพัฒนา และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตร นอกจากนี้ได้มีการกำหนดโครงสร้างเวลาในการพัฒนาของแต่ละกลุ่มทักษะ ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลางสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและเปิดโอกาสให้โรงเรียนศึกษาพิเศษเฉพาะทางและโรงเรียนที่เปิดสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ปรับเป็นหลักสูตรของแต่ละสถานศึกษา ได้ตามความพร้อมและจุดเน้นของแต่ละสถานศึกษาอีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดผลประเมินผล การพัฒนาทักษะเกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละช่วงชั้นปี และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับทักษะและมาตรฐานการพัฒนาและมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ

จุดหมายของหลักสูตร

หลักสูตรโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มุ่งพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีทักษะในการช่วยเหลือตนเอง ทักษะการทำงานและสามารถประกอบอาชีพพึ่งพาตนเองได้ อยู่กับครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดกับนักเรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีทักษะการเคลื่อนไหว การสื่อสาร การช่วยเหลือตนเองและสุขอนามัย สังคมและการดำรงชีวิตทางวิชาการ ทักษะการทำงานและงานพื้นฐานอาชีพ
2. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย
3. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะที่สำคัญของนักเรียน

หลักสูตรโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานการพัฒนาศักยภาพ ซึ่งการพัฒนานักเรียนให้บรรลุมาตรฐานการพัฒนาศักยภาพที่กำหนดนั้น จะช่วยให้นักเรียนเกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 2 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการดำรงชีวิต มีพัฒนาการทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน
2. ความสามารถในการประกอบอาชีพ เป็นความสามารถในการมีทักษะพื้นฐานประกอบอาชีพตามความสนใจได้ตามศักยภาพ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวและสังคม ได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ
9. ช่วยเหลือตนเองได้ไม่เป็นภาระของครอบครัวและสังคม

นอกจากนี้ โรงเรียนสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของแต่ละสถานศึกษาได้

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละชั้นปีซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการพัฒนา มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรมนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้การสอน เป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพนักเรียน

ทักษะและมาตรฐานการพัฒนา

หลักสูตรแกนกลางสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กำหนดมาตรฐานการพัฒนาเป็น 6 กลุ่มทักษะ จำนวน 21 มาตรฐาน ดังนี้

ทักษะที่ 1 ทักษะการเคลื่อนไหว (ทค)

มาตรฐาน ทค 1.1 ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่

มาตรฐาน ทค 1.2 มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

ทักษะที่ 2 ทักษะภาษาและการสื่อสาร (ทส)

มาตรฐาน ทส 2.1 สามารถฟังเสียงและคำสั่งที่ใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งปฏิบัติตามได้

มาตรฐาน ทส 2.2 ใช้คำพูดหรือภาษาท่าทาง ในสถานการณ์หรือโอกาสต่าง ๆ

มาตรฐาน ทส 2.3 เข้าใจความหมายของข้อความหรือสัญลักษณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันและปฏิบัติตามได้

มาตรฐาน ทส 2.4 มีความสามารถในการสื่อสารด้วยการการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการดูในชีวิตประจำวัน

ทักษะที่ 3 ทักษะการช่วยเหลือตนเองและสุขอนามัย (ทช)

มาตรฐาน ทช 3.1 สามารถจับถ่ายได้ถูกต้องตามสุขลักษณะ

มาตรฐาน ทช 3.2 สามารถรักษาและทำความสะอาดร่างกายได้อย่างถูกต้องตามกิจวัตรประจำวัน

มาตรฐาน ทช 3.3 สามารถแต่งกายได้ด้วยตนเองเหมาะสมฤดูกาลเทศะ

มาตรฐาน ทช 3.4 ดูแลรักษาและทำความสะอาดเครื่องแต่งกายได้

มาตรฐาน ทช 3.5 เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และทำความสะอาดอุปกรณ์ได้อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะ

มาตรฐาน ทช 3.6 ดูแลรักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง

ทักษะที่ 4 ทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต (ทด)

มาตรฐาน ทด 4.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข

มาตรฐาน ทด 4.2 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สังคมและมีทักษะในการดำเนินชีวิต

มาตรฐาน ทด 4.3 เข้าใจและมีความรู้เรื่องเพศศึกษา

มาตรฐาน ทด 4.4 เข้าใจความหมายความสำคัญของวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักมีความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ทักษะที่ 5 ทักษะทางวิชาการ (ทว)

มาตรฐาน ทว 5.1 สามารถฟัง ดู พูด อ่าน เขียนคำและประโยคเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ทว 5.2 การคิดคำนวณในชีวิตประจำวัน

ทักษะที่ 6 ทักษะอาชีพ (ทอ)

มาตรฐาน ทอ 6.1 ใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการทำงานอาชีพและความปลอดภัยในการทำงาน

มาตรฐาน ทอ 6.2 ฝึกการทำงานและประกอบอาชีพต่าง ๆ

มาตรฐาน ทอ 6.3 มีลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงานและการประกอบอาชีพ

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ประกอบด้วยโครงสร้างเวลาเรียนและโครงสร้างหลักสูตรชั้นปีจัดการศึกษาเป็น 3 ช่วงชั้นปี ดังนี้

1. ช่วงชั้นปีที่ 1 (ชั้นปีที่ 1-6)

การศึกษาช่วงชั้นปีที่ 1 เป็นช่วงแรกของการพัฒนาทักษะ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานในแต่ละกลุ่มทักษะและการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและวัฒนธรรม โดยเน้นการพัฒนาทักษะแบบบูรณาการ

2. ช่วงชั้นปีที่ 2 (ชั้นปีที่ 7-9)

เป็นช่วงชั้นปีที่ 2 ของการพัฒนาทักษะ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มุ่งเน้นให้นักเรียนมีการพัฒนาทักษะต่าง ๆ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น โดยเน้นการพัฒนาทักษะแบบบูรณาการ และเริ่มพื้นฐานการประกอบอาชีพ

3. ช่วงชั้นปีที่ 3 (ชั้นปีที่ 10-12)

การศึกษาระดับนี้ เน้นเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน ทักษะทางสังคม และการดำรงชีวิตและทักษะอาชีพเป็นสำคัญ

ทักษะการพัฒนา

ทักษะการพัฒนา ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 6 กลุ่มทักษะการเรียนรู้ ดังนี้

ภาพที่ 2 ทักษะการพัฒนา

โครงสร้างเวลาเรียน

โครงสร้างเวลาเรียน เป็นโครงสร้างที่แสดงรายละเอียดในภาพรวม เวลาเรียนของหลักสูตรโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานสำหรับกลุ่มทักษะ 6 กลุ่ม เวลาเรียนเพิ่มเติมและเวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกแต่ละชั้นปี ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 โครงสร้างเวลาเรียน

กลุ่มทักษะการเรียนรู้	เวลาเรียน/สัปดาห์/ปี		
	ช่วงชั้นปีที่ 1 (ชั้นปีที่ 1-6)	ช่วงชั้นปีที่ 2 (ชั้นปีที่ 7-9)	ช่วงชั้นปีที่ 1 (ชั้นปีที่ 10-12)
ทักษะการเคลื่อนไหว	4/160 ชั่วโมง	3/120 ชั่วโมง	3/120 ชั่วโมง
ทักษะภาษาและการสื่อสาร	5/200 ชั่วโมง	5/200 ชั่วโมง	3/120 ชั่วโมง
ทักษะการช่วยเหลือตนเองและ สุขอนามัย	5/200 ชั่วโมง	5/200 ชั่วโมง	3/120 ชั่วโมง
ทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต	5/200 ชั่วโมง	4/160 ชั่วโมง	3/120 ชั่วโมง
ทักษะทางวิชาการ	4/160 ชั่วโมง	4/160 ชั่วโมง	3/120 ชั่วโมง
ทักษะอาชีพ	2/80 ชั่วโมง	4/160 ชั่วโมง	10/400 ชั่วโมง
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 1. กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี (ปีที่ 4-ปีที่ 12 จำนวน 2 ชั่วโมง/ สัปดาห์) 2. กิจกรรมดนตรีนันทนาการ (ปีที่ 1-3 จำนวน 2 ชั่วโมง/สัปดาห์) 3. กิจกรรมกีฬานันทนาการ (ปีละ 2 ชั่วโมง) 4. กิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์ (ปีละ 1 ชั่วโมง)	5/200 ชั่วโมง	5/200 ชั่วโมง	5/200 ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	30/1,200 ชั่วโมง	30/1,200 ชั่วโมง	30/1,200 ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชา ทว 101-6

กลุ่มทักษะที่ 5

ทักษะวิชาการ

ช่วงชั้นปีที่ 1-6 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

เวลา 160 ชั่วโมง/ปี

ภาษาไทย

ฟัง ดู พูด อ่าน เขียน และเข้าใจความหมายของคำ ประโยคหรือข้อความที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การฟังและการปฏิบัติตามคำแนะนำ และคำสั่ง การตอบคำถามและเล่าเรื่องที่ฟัง มารยาทในการฟัง การพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน มารยาทในการพูด มารยาทในการดู การอ่าน ออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้น ๆ ของครู มารยาทในการอ่าน การเขียนพยัญชนะไทย มารยาทในการเขียน

คณิตศาสตร์

สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ และบอกความสัมพันธ์เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การสังเกต การเปรียบเทียบการจำแนกและจัดหมวดหมู่ การสังเกตและเปรียบเทียบลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว การจำแนกและจัดหมวดหมู่ของสิ่งต่าง ๆ ที่รอบตัว การวัดความยาว การวัดความสูง เครื่องมือในการวัด การชั่ง - การเลือกใช้เครื่องชั่ง หน่วยการชั่ง การชั่งและการนำหนักจากเครื่องชั่ง การตวง การเลือกใช้เครื่องตวง การตวงและการอ่านค่าจากเครื่องตวง

รู้และเข้าใจจำนวนค่าของจำนวน จำนวนและตัวเลข ค่าของจำนวนสามารถบวก ลบ คูณ และหาร ได้ตามศักยภาพความรู้พื้นฐานเครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ การเขียนประโยคสัญลักษณ์ บวก ลบ การบวกเลขไม่เกินสองหลักไม่มีตัวทด การลบเลขไม่เกินสองหลักไม่มีตัวทด

สามารถใช้เครื่องคิดเลขในการคิดคำนวณในชีวิตประจำวัน ความหมายของสัญลักษณ์ต่าง ๆ บนเครื่องคิดเลข การใช้เครื่องคิดเลขหาผลบวก การใช้เครื่องคิดเลขหาผลลบ

บอกลักษณะ ประเภท ค่าของเงินและใช้เงินในชีวิตประจำวันประเภทและลักษณะของเงิน ค่าของเงินประเภทต่าง ๆ การใช้เงินในชีวิตประจำวัน

บอกวันและเวลาที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การบอกเวลากลางวันกลางคืน เช้า เที่ยง เย็น การบอกเวลานาฬิกาและปฏิทิน

โดยเน้นการพัฒนาทักษะแบบบูรณาการมุ่งเน้นทักษะพื้นฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและวัฒนธรรม

สรุปงานวิจัยครั้งนี้ใช้เนื้อหาในกลุ่มทักษะที่ 5 คือ ทักษะวิชาการ ในระดับช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5

โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

สืบเนื่องจาก ฯพณฯ บรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรีคนที่ 21 ได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและทั่วถึง จึงได้จัดตั้งโรงเรียนศึกษาพิเศษสุพรรณบุรีขึ้น ในโครงการจัดตั้งศูนย์ราชการแห่งที่ 2 ของจังหวัดสุพรรณบุรี โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศจัดตั้งเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2538 สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ รับนักเรียนพิการประเภทบกพร่องทางสติปัญญาและบกพร่องทางการได้ยินเข้าเรียน โดยให้บริการนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา 5 และจังหวัดใกล้เคียง มี นายประยัด ทองคำ เป็นผู้บริหารคนแรก โดยดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่และผู้อำนวยการตามลำดับ

ในปี พ.ศ. 2547 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศเปลี่ยนชื่อให้โรงเรียนศึกษาพิเศษสุพรรณบุรีเป็นโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ รับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและออทิสติก ในจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่นครปฐม กาญจนบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร

การจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ได้จัดการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและนักเรียนออทิสติก ระดับเรียนได้ (Educable Mentally Retarded) เป็นเด็กที่มีความบกพร่องไม่มากนัก มีพัฒนาการล่าช้า ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ มีสติปัญญาอยู่ระหว่าง 50-70 ปี มีปัญหาในเรื่องการสื่อความหมาย ทักษะในการช่วยเหลือตนเอง เช่น อาบน้ำ แต่งตัว และรับประทานอาหาร ฯลฯ ทักษะการเข้าสังคม

2. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและนักเรียนออทิสติกระดับฝึกได้ (Trainable Mentally Retarded) เป็นเด็กที่มีความบกพร่องด้านสติปัญญาและพฤติกรรม ตั้งแต่ระดับพอใช้ได้ (Moderate) ไปจนถึงความบกพร่องระดับรุนแรง (Severe) และขั้นรุนแรงมาก (Profound) มีระดับสติปัญญาดำกว่า 49 ปี มีปัญหาในการสื่อความหมาย ทักษะในการช่วยเหลือ

ตนเอง เช่น อาบน้ำ แต่งตัว และรับประทานอาหาร ฯลฯ ทักษะในการเข้ากับเพื่อนมากกว่าเด็กปัญญากลุ่มที่เรียนหนังสือได้

ปัจจุบันมีนักเรียนออทิสติก จำนวน 100 คน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 376 คน เปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นโรงเรียนประจำ ผู้ปกครองจะมารับนักเรียนในทุกวันศุกร์ของแต่ละสัปดาห์

การปฏิรูปการเรียนรู้การจัดการศึกษา

1. การปฏิรูปหลักสูตร

โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ได้รับการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของนักเรียนและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ซึ่งอยู่ระหว่างการทดลองใช้และประเมินผลการใช้หลักสูตร ซึ่งหลักสูตรจะแยกเป็นหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้และระดับฝึกได้ ซึ่งแยกกันและยังมีหลักสูตรสำหรับนักเรียนออทิสติกที่ทางโรงเรียนจัดโครงการทดลองจัดการศึกษาเฉพาะความพิการในรูปแบบใหม่ที่โรงเรียนวัดหน่อพุทธางกูร (สุวรรณวรคุณ) อีกด้วย ซึ่งการจัดการศึกษาที่โรงเรียนวัดหน่อพุทธางกูรนี้จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กออทิสติก กลุ่มเด็กพิการซ้อน และกลุ่มเด็กพิการในชุมชน การจัดการศึกษาจะยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Centered Development) สนองนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ได้ประสานการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดต่อเนื่องกับผู้ปกครองเด็กพิการในชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบและครบวงจร

2. การปฏิรูปการเรียนการสอน

โรงเรียนได้มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) โดยยึดหลักพัฒนาการ ความต้องการ และสภาพปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูจึงต้องทำความเข้าใจหลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษา และต้องเรียนรู้เทคนิค วิธีการสอนนักเรียนหลายวิธีเพราะนักเรียนพิการแต่ละคนมีพฤติกรรมที่แตกต่างออกไป ทั้งปัญหาการเรียนรู้ ปัญหาทางพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ทางโรงเรียนจึงได้มีการอบรมและส่งเสริมให้บุคลากรครูได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ รวมถึงการผลิตสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนด้วย โดยครูจะต้องผลิตสื่ออย่างน้อยเดือนละ 1 ชิ้น และมีการจัดโครงการประกวดสื่อการสอน เพื่อเป็นการสร้างสรรค์สื่อใหม่ ๆ เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ และเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครูด้วย สิ่งที่สำคัญอีกอย่างสำหรับการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โรงเรียนจึงได้มีการปรับปรุงพัฒนาด้านอาคารสถานที่ให้เปรียบเสมือนบ้าน ไม่ว่าจะเป็น

เป็นหอพัก อาคารเรียน การจัดสวนต่าง ๆ ให้นักเรียนได้มีการผ่อนคลาย ความตึงเครียด และมีความสบายใจเมื่ออยู่โรงเรียน

นอกจากนี้โรงเรียนยังได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในด้านการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน และการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพสำหรับเด็กโตด้วย ซึ่งการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพสำหรับนักเรียนพิการนั้น มีความจำเป็นอย่างมาก เพราะเมื่อเขาเหล่านั้นจบการศึกษา นักเรียนควรมีอาชีพติดตัวเพื่อช่วยเหลือครอบครัวได้บ้าง ไม่น่าก็น้อยเพื่อลดภาระครอบครัวและสังคม ซึ่งทางโรงเรียนได้รับความอนุเคราะห์ด้านการฝึกวิชาชีพจากหลายสถาบัน เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตสุพรรณบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี สำนักงานจัดหางานจังหวัด ฯลฯ

3. การปฏิรูปครูและบุคลากร

โรงเรียนได้มีการพัฒนาส่งเสริมให้ครูเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ สำหรับนักเรียนพิการ ซึ่งทางโรงเรียนได้มีการจัดอบรมการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) การอบรมเทคนิคการสอนต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนพิการให้ผู้ปกครองอีกด้วย โดยได้รับการสนับสนุนโครงการจากเงินงบประมาณการออกสลากแบบพิเศษเลขท้าย 2 ตัว และ 3 ตัว

นอกจากนี้ยังได้จัดส่งบุคลากรครูที่ไม่ได้จบการศึกษาพิเศษโดยตรง เข้าอบรมครูการศึกษาพิเศษ และศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนพิการ เช่น ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านจิตวิทยาเด็กพิเศษ ด้านเทคโนโลยีการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา ด้านบริหารการศึกษาอีกด้วย เพื่อให้บุคลากรที่จบมานำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับผู้เรียน

4. การปฏิรูปการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษาของนักเรียนพิเศษจะยึดตามแบบแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นสำคัญ ดังนั้น ครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตรและการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพราะการจัดทำนั้นต้องสอดคล้องกับนักเรียนเป็นรายบุคคล จึงได้มีการอบรมให้ความรู้ในด้านวัดและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความถูกต้อง ซึ่งในด้านการจัดทำเอกสารวิชาการก็เหมือนกับเด็กปกติ แต่มีการปรับเปลี่ยนได้สอดคล้องกับนักเรียนพิการที่สามารถปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจะมีการปรับเปลี่ยนตามเนื้อหาโดยยึดหลักสูตรสถานศึกษาและศักยภาพของนักเรียนเป็นสำคัญ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ได้มีการจัดตั้งและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนขึ้น โดยโรงเรียนได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิต่างสาขาอาชีพภายในจังหวัดสุพรรณบุรีมาช่วยพัฒนาโรงเรียน พร้อมกันนี้ทางโรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาของโรงเรียนขึ้นอีกคณะหนึ่ง ซึ่งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาชุดเดิมที่พ้นวาระไปแล้ว ในการบริหารการจัดการภายในโรงเรียนร่วมกับทางโรงเรียนโดยมีผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ความหมายของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา

ความหมายของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา ตามคำนิยามของ American Association on Mental Retardation (AAMR) ในปี 1992 ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะที่มีความจำกัดอย่างชัดเจนของการปฏิบัติตน (Functioning) ซึ่งแสดงลักษณะเฉพาะ คือ

1. มีความสามารถทางสติปัญญาค่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญร่วมกัน
2. มีความจำกัดของทักษะการปรับตัว (Adaptive Skills) อีกอย่างน้อย 2 ทักษะจาก 10 ทักษะ ดังนี้

- 2.1 การสื่อความหมาย (Communication)
- 2.2 การดูแลตนเอง (Self-Care)
- 2.3 การดำรงชีวิตในบ้าน (Home Living)
- 2.4 ทักษะทางสังคม (Social Skills)
- 2.5 การใช้บริการในชุมชน (Community Use)
- 2.6 การชี้นำตนเอง (Self-Direction)
- 2.7 สุขภาพอนามัยและความปลอดภัย (Health and Safety)
- 2.8 การใช้ความรู้ดำรงชีวิตประจำวัน (Functional Academics)
- 2.9 การใช้เวลาว่าง (Leisure)
- 2.10 การทำงาน (Work)

3. ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา แสดงออกก่อนอายุ 18 ปี (คารณี ฐะภุมิ, 2542: 4)

ผดุง อารยะวิญญู(2542: 39) ได้ให้ความหมายของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง บุคคลที่มีพัฒนาการล่าช้ากว่าคนปกติทั่วไป เมื่อวัดระดับสติปัญญาโดยใช้

แบบทดสอบมาตรฐานแล้ว ปรากฏว่ามีระดับสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลปกติทั่วไป เมื่อสังเกตจากพฤติกรรมจะพบว่าบุคคลกลุ่มนี้มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบุคคลทั่วไปในวันเดียวกัน

สุรินทร์ ยอดคำแปง (2542: 1) ได้ให้ความหมายของภาวะบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ความจำกัดในการทำงานของสมองหรือภาวะที่สมองมีการหยุดพัฒนา หรือพัฒนาได้ไม่เต็มที่ ทำให้เกิดความจำกัดทางด้านความสามารถทางสติปัญญาและทักษะการปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการในชีวิตประจำวันตามสภาพแวดล้อมของสังคม สังเกตได้จากความสามารถของสมองซึ่งต่ำกว่าระดับเฉลี่ยของคนปกติอย่างเห็นได้ชัด ความบกพร่องที่ปรากฏ เช่น ทักษะด้านการสื่อสาร การช่วยเหลือตนเอง การควบคุมตนเอง การรักษาสุขภาพและความปลอดภัย ความสามารถทางด้านวิชาการ การทำงานเป็นต้น ซึ่งทักษะดังกล่าวจะปรากฏชัดก่อนอายุ 18 ปี

สรุปได้ว่า บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง บุคคลที่มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ มีข้อจำกัดในความสามารถในการปฏิบัติตน รวมถึงการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ซึ่งจะปรากฏลักษณะดังกล่าวภายในอายุ 0-18 ปี

ระดับความรุนแรงของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ตามนิยามของ American Association on Mental Retardation (AAMR 1992) แบ่งระดับความรุนแรงของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติทางสติปัญญา เพื่อความสะดวกในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาโดยแบ่งระดับความรุนแรงของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ดังนี้

1. แบ่งตาม AAMR 1992 ได้ 4 ระดับ คือ

- 1.1 ระดับความต้องการความช่วยเหลือเป็นครั้งคราว (Intermittent)
- 1.2 ระดับความต้องการความช่วยเหลือตามระยะเวลาที่กำหนด (Limited)
- 1.3 ระดับความต้องการความช่วยเหลือหลายด้านในระยะเวลาต่อเนื่อง (Extensive)
- 1.4 ระดับความต้องการความช่วยเหลือมากที่สุดในทุกด้าน (Pervasive)

พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์ (2537: 2) รูปแบบของการช่วยเหลือเป็นการช่วยเหลือเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงานที่ต้องการปรับตัวและความสามารถในการอยู่ร่วมกัน การให้ความช่วยเหลืออาจจะเป็นระยะเวลานานหรือตามความจำเป็นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่อาจเปลี่ยนแปลงไปตลอดทั้งชีวิต

2. แบ่งตาม Diagnostic and Statistic Manual of Mental Retardation of Mental Disorder 4th เป็น 4 ระดับ ตามระดับสติปัญญา ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การแบ่งระดับความรุนแรงและอัตราที่พบของ DSM-IV

ระดับความรุนแรง	ระดับเซาว์ปัญหา
บกพร่องทางสติปัญญาระดับน้อย	50 - 55 ถึงประมาณ 70
บกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง	35 - 50 ถึง 50 – 55
บกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรง	20 - 25 ถึง 35 – 40
บกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงมาก	ต่ำกว่า 20 หรือ 25

ที่มา: American Psychiatric Association, (1994). Diagnostic and Statistical manual of mental disorder, fourth edition (DSM-IV). Washington, DC

3. แบ่งตามองค์กรอนามัยโลก (WHO) ได้แบ่งระดับภาวะบกพร่องทางสติปัญญาตาม International Classification Disease (ICD) ซึ่งเป็นมาตรฐานและใช้กันแพร่หลาย ได้แก่ ICD-10 (พ.ศ. 2536) โดยพิจารณาจากความบกพร่อง 2 ด้าน คือ

3.1 ระดับความสามารถทางสติปัญญา

3.2 ความสามารถในการปรับตัวตามความต้องการของสังคมและสิ่งแวดล้อมปกติ
ลักษณะบ่งชี้ถึงพฤติกรรมที่บกพร่องใน F40-F79 มี 4 ประการ ดังนี้

.0 ไม่มีหรือมีพฤติกรรมบกพร่องเล็กน้อย

.1 มีพฤติกรรมบกพร่องที่ชัดเจนที่ต้องสนใจหรือรักษา

.8 พฤติกรรมบกพร่องอื่น ๆ

.9 พฤติกรรมที่ไม่ได้ระบุ ไม่ชัดเจน แน่นนอน

การแบ่งระดับภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ICD-10 นี้ มีการใส่รหัส (Code) บอกไว้พร้อมทั้งภาวะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้ป่วยด้วย เช่น ภาวะออทิสซึม (Autism) โรคลมชัก (Epilepsy) เป็นต้น ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การแบ่งระดับภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ICD-10

ระดับความรุนแรง	ระดับสติปัญญา	อัตราความชุกร้อยละ
บกพร่องทางสติปัญญาระดับน้อย (Mild Mental Retardation)	50 - 69	F 70
บกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง (Moderate Mental Retardation)	35 - 49	F 71
บกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรง (Severe Mental Retardation)	20 – 34	F 72
บกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงมาก (Profoud Mental Retardation)	ต่ำกว่า 20	F 73
บกพร่องทางสติปัญญาอื่น ๆ (Other Mental Retardation)	ไม่สามารถประเมินระดับสติปัญญาได้เนื่องจากมีความพิการทางกายอย่างมาก	F 78

สรุปได้ว่า การแบ่งระดับความรุนแรงของภาวะบกพร่องทางสติปัญญา มีวิธีการและข้อวินิจฉัยที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้รับแนวทางการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง สอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็นและข้อจำกัดทางธรรมชาติพื้นฐานของเด็ก

หลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีการวางแผนร่วมกันระหว่างครูผู้สอน ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับจุดประสงค์ ขอบข่าย และการจัดลำดับการศึกษา ระยะเวลาในการศึกษาตลอดจนการประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งขอบข่ายการศึกษาหมายรวมถึงประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแต่ละบุคคล อาจกำหนดเป็น เดือน ปี หรือกำหนดตามระยะเวลาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละบท หรือแต่ละวัน เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการเรียนการสอน จึงควรกำหนดเวลาให้แน่นอน และกิจกรรมที่จัดควรเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล (ประกฤติ พูลพัฒน์, 2544: 106) การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ครูผู้สอนจะต้องใช้ความอดทนและพยายามอย่างมาก

เนื่องจากภาวะที่ระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาควรมีลักษณะดังนี้

1. เน้นหลักสูตรที่ปรับปรุงเนื้อหาง่ายกว่าหรือน้อยกว่าของนักเรียนปกติ เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละระดับชั้นเรียน
2. เน้นในเนื้อหาทักษะพื้นฐานที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การเข้าใจ สื่อความหมาย การรู้จักค่าของตัวเลข
3. พัฒนาทักษะการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมในสังคมได้ เช่น การรู้จักปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายได้

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 46-47) กล่าวว่า การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้น ควรจัดให้มีหลักสูตรที่ครอบคลุมเนื้อหา 4 หมวด คือ

- หมวดที่ 1 ความพร้อมและเนื้อหาที่จำเป็น
- หมวดที่ 2 การสื่อสาร ภาษาและพัฒนาการทางความคิด ความจำ
- หมวดที่ 3 ทักษะในทางสังคม การดำรงชีพ นันทนาการ การพัฒนาบุคลิกภาพ
- หมวดที่ 4 พื้นฐานการเงินและอาชีพ

เนื้อหาที่กำหนดไว้นี้เป็นขอบข่ายกว้าง ๆ เนื่องจากนักเรียนที่มีความต้องการแตกต่างกันและชุมชน แต่ละแห่งสามารถสนองความต้องการของนักเรียนในลักษณะที่แตกต่างไปได้ ซึ่งหลักสูตรในแต่ละระดับควรเน้นในสิ่งต่อไปนี้

1. ระดับก่อนประถมศึกษา ควรเน้นความพร้อมของนักเรียนทั้งในด้านความคิด ความจำ ร่างกาย อารมณ์และสังคม ความพร้อมของนักเรียนจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนระดับประถมศึกษา ควรเน้นทักษะที่จะช่วยให้นักเรียนมีพร้อมในการเรียน เช่น การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก กล้ามเนื้อมัดใหญ่ การฝึกให้นักเรียนมีความสนใจในบทเรียนมากขึ้น การฝึกความคิด ความจำ และฝึกพูด เป็นต้น
2. ระดับประถมศึกษา ในระดับนี้ควรเน้นเกี่ยวกับอ่าน คณิตศาสตร์และภาษา ส่วนวิทยาศาสตร์และสังคมศึกษานั้น มีความสำคัญรองลงไป และควรปรับปรุงเนื้อหาให้แตกต่างไปจากหลักสูตรสำหรับนักเรียนปกติ ตลอดจนจัดเอกสารให้สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของนักเรียน ส่วนเนื้อหาด้านวิชาดนตรีและศิลปะก็เช่นเดียวกัน
3. ระดับมัธยมศึกษา เน้นความต้องการและความสามารถของนักเรียนเป็นสำคัญ หากนักเรียนมีความสามารถในการเรียน ก็ควรได้รับการส่งเสริมให้เรียนวิชาที่เหมาะสม หากนักเรียนไม่มีความพร้อมที่จะเรียนในหลักสูตรที่เน้นวิชาการ ควรให้เรียนในด้านอาชีพ และฝึกทักษะที่จำเป็นใน การดำรงชีวิต จุดประสงค์สำคัญในการให้การศึกษาแก่นักเรียนในระดับนี้ เพื่อ

เตรียมนักเรียนให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ตามสภาพของสิ่งแวดล้อม และสังคมในท้องถิ่นของนักเรียน ซึ่งควรฝึกให้มีทักษะด้านการงานและอาชีพ การครองเรือน นันทนาการ การดูแลสุขภาพและการดำรงชีพในชุมชน

ดังนั้น การจัดหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ควรจัดให้เหมาะสมตามวัย ดังนี้

1. วิทยาทก การให้บริการ ให้คำปรึกษาแนะนำและให้การช่วยเหลือแก่พ่อแม่ในด้านต่าง ๆ เช่น การเลี้ยงดู การตรวจสอบสุขภาพ การตรวจสอบความบกพร่องในด้านต่าง ๆ การบำบัดรักษา และการกระตุ้นพัฒนาการเพื่อฝึกกล้ามเนื้อมัดใหญ่

2. วัยเด็กตอนต้น-ตอนปลาย ทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ซึ่งได้แก่ ทักษะการดูแลสุขภาพอนามัยตนเอง การรู้จักทำความสะอาดส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย อาบน้ำ แปรงฟัน ทานข้าว ทำความสะอาดเครื่องนุ่งห่มและที่นอน เป็นต้น ทักษะการดำรงชีวิตในบ้าน ได้แก่ หุงข้าว ทำกับข้าว กวาดบ้าน ถูบ้าน ซักเสื้อผ้า ล้างจาน รดน้ำต้นไม้ และเปลี่ยนถ่านนาฬิกา/หลอดไฟ เป็นต้น ทักษะความปลอดภัยและอันตรายในสังคม เช่น ป้ายสีแดง แปลว่า อันตราย เสี่ยงสัญญาณเตือนภัย สัญญาณไฟจราจร และทางม้าลาย เป็นต้น ทักษะความรู้เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ การคิดคำนวณ และการเขียน เช่น การคิดคำนวณเงิน การอ่านเวลา การอ่านตราชั่ง การอ่านคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การเขียนชื่อตนเอง และเขียนเบอร์โทรศัพท์ที่บ้าน เป็นต้น

3. วัยรุ่นต้องเน้นทักษะการดำรงชีพในสังคมด้วยตนเอง เช่น มารยาทในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ในวัด/โบสถ์ สวนสาธารณะ ห้องประชุม โรงภาพยนตร์ ห้างสรรพสินค้า ห้องสมุด แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ทักษะการขึ้นรถเมล์/แท็กซี่ด้วยตนเอง การใช้สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ลิฟท์ และโทรศัพท์สาธารณะ

สรุปได้ว่า การจัดหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จะต้องคำนึงถึงระดับความสามารถทางสติปัญญาและวัยของนักเรียน และเนื้อหาในหลักสูตรควรมีความง่ายต่อการเรียนรู้และคัดสรรเนื้อหาที่ตรงกับลักษณะความต้องการในการดำรงชีวิตประจำวัน สำคัญควรเน้นให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ที่บกพร่องเพื่อพัฒนาความสามารถในการปรับตัวและดำรงชีวิตในสังคม

หลักการสอน/การฝึกสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

หลักการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีประสิทธิภาพ ควรมีลักษณะดังนี้

1. การสื่อสารกับนักเรียนควรชัดเจน การอธิบาย การสั่งงาน ตลอดจนการพูดคุยกับนักเรียนควรใช้ภาษาต่าง ๆ กระชับ ครูต้องมั่นใจว่านักเรียนเข้าใจสิ่งที่ครูพูด

2. การเรียนการสอน ควรสอดคล้องกับความยากง่ายของเนื้อหาวิชา ก่อนลงมือสอน ครูควรกระจายเนื้อหาออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจง่ายและสามารถปฏิบัติได้แล้ว จึงเรียงลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก วิธีอธิบายที่ครูจะนำไปใช้ ควรเหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละขั้นที่จัดไว้

3. ใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนและเนื้อหาวิชา เทคนิค การสอนที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่จะกล่าวถึงมี 3 เทคนิค คือ การวิเคราะห์งาน การกระตุ้นให้นักเรียนทำ และการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับนักเรียน

4. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เนื่องจากนักเรียนกลุ่มนี้ไม่สามารถเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ การฟังครูอย่างเดียวนักเรียนอาจจำไม่ได้ จึงควรให้นักเรียนร่วมกิจกรรมทุกอย่าง

5. มีการประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ (ผดุง อารยะวิญญู, 2542: 64-65)

สำหรับหลักการฝึกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำเป็นต้องมีวิธีฝึกแตกต่างไปจากการสอนปกติ เพื่อสนองความต้องการพิเศษของนักเรียนกลุ่มนี้ โดยมีหลักการฝึกดังนี้

1. ครูต้องคำนึงถึงความพร้อมในการเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพราะนักเรียนมีความพร้อมช้ากว่าปกติ ก่อนทำการฝึกสิ่งใด ครูต้องเตรียมความพร้อมก่อนนาน ๆ เมื่อนักเรียนมีความพร้อมแล้วครูจึงทำการฝึกวิชานั้น ๆ

2. ฝึกตามความสามารถและความต้องการของนักเรียนแต่ละคน โดยจัดสภาพการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพและลักษณะของนักเรียนคนนั้น

3. ฝึกตามระดับสติปัญญา เพราะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีระดับสติปัญญาดำกว่านักเรียนทั่วไปที่มีอายุเท่ากัน

4. ขอมรับความสามารถและพยายามส่งเสริมความสามารถของนักเรียน อย่าตามใจหรือคอยช่วยเหลือมากเกินไป หรือลงโทษทั้งทางกายและวาจามากเกินไป

5. พยายามฝึกนักเรียนให้ช่วยเหลือตัวเองให้มากที่สุด จะเป็นการช่วยให้นักเรียนพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้น ทำให้นักเรียนรู้สึกภูมิใจในคุณค่าของตนเองและแบ่งเบาภาระจากการเลี้ยงดู

6. ฝึกตามหลักการวิเคราะห์งาน (Task Analysis) โดยการแบ่งงานเป็นขั้นตอนย่อย ๆ หลาย ๆ ขั้นตอนเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เพื่อไม่ให้นักเรียนสับสน ให้นักเรียนประสบความสำเร็จในงาน ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองแก่นักเรียน

7. ใช้หลักการแบบ 3 R's คือ

7.1 Repetition คือ การฝึกซ้ำและใช้เวลาฝึกมากกว่านักเรียนปกติใช้วิธีหลาย ๆ วิธีในเนื้อหาเดิม

7.2 Relaxation คือ การฝึกแบบไม่ตึงเครียด ไม่ฝึกเนื้อหาวิชาเดียวนานเกิน 15 นาที ควรเปลี่ยนกิจกรรมจากวิชาการเป็นการร้องเพลง การเล่นเกม การเล่นเกม หรือ ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงได้

7.3 Routine คือ การฝึกให้เป็นกิจกรรมวัตรประจำวันเป็นกิจกรรมที่จะต้องทำเป็นประจำสม่ำเสมอในแต่ละวัน

8. ฝึกโดยการแบ่งหมู่ตามตารางฝึก สามารถทำได้ดีในกรณีนักเรียนมีระดับสติปัญญาใกล้เคียงกัน

9. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ต้องพยายามแทรกการฝึกทักษะหลาย ๆ ด้าน บูรณาการเข้าไว้ด้วยกัน

10. ต้องช่วยให้นักเรียนพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนทุกคนจะเรียนได้ดีถ้าเขามีความรู้สึกประสบความสำเร็จ

11. ฝึกที่ละขั้นจากสิ่งใกล้ตัวไปหาสิ่งไกลตัว หรือจากง่ายไปหายาก เพื่อไม่ให้สับสนงานบางอย่างที่นักเรียนปกติในวัยเดียวกันเห็นว่าง่าย แต่นักเรียนกลุ่มนี้อาจสับสนไม่เข้าใจ

12. ฝึกโดยลงมือปฏิบัติ

13. ฝึกสิ่งที่มีความหมายสำหรับนักเรียนและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะสิ่งที่เป็นนามธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนเข้าใจได้ยาก ครูต้องพยายามอธิบายโดยใช้คำง่าย ๆ และยกตัวอย่างประกอบ

14. ต้องพยายามจัดการฝึกให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนได้ให้ความคิด

15. ฝึกโดยใช้ของจริงหรืออุปกรณ์ประกอบทุกครั้ง ต้องให้เวลานักเรียนมากพอสมควรในการเปลี่ยนกิจกรรมอย่างหนึ่งไปสู่กิจกรรมอีกอย่างหนึ่ง

16. การฝึกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องอาศัยแรงจูงใจและการเสริมแรง

17. มีการประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนในทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับเปลี่ยนวิธีการฝึกใหม่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

18. ครูต้องเชื่อว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถและศักยภาพในตนเอง สามารถพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ

19. การฝึกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นอกจากการฝึกด้านวิชาการแล้ว ต้องคำนึงถึงการส่งเสริมพฤติกรรมการปรับตัว ปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ ภาษา และพัฒนาบุคลิกภาพไปพร้อม ๆ กัน เนื่องจากสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

20. การฝึกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ต้องพยายามให้นักเรียนลดการพึ่งพาบุคคลอื่นลง (Step to Independence) ฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและแสวงหาการจ้างงานในอนาคต (พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์, 2539: 15-16)

สรุปได้ว่า หลักการสอน/การฝึกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ครูจะต้องยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ ต้องคำนึงถึงระดับสติปัญญา ความสามารถของนักเรียน การฝึกควรแบ่งย่อยเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก จากรูปธรรมสู่นามธรรม มีตัวอย่างประกอบอย่างชัดเจน ใช้การกระตุ้นเตือน เป็นบางครั้ง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การสอนควรเป็นไปอย่างมีระบบ ทบทวนสม่ำเสมอ สร้างบรรยากาศที่เหมาะสมกับการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่สำคัญครูต้องเชื่อว่านักเรียนสามารถพัฒนาได้ หากเปิดโอกาสและสนับสนุนให้นักเรียนได้รู้ถึงคุณค่าความสามารถที่ตนเองมีอยู่

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP)

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 204-207) ได้ให้ความหมายของคำว่า แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) หมายถึง แผนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้น โดยได้ความร่วมมือและความยินยอมจากผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แผนนี้บรรจุเนื้อหาสาระของหลักสูตร ซึ่งนักเรียนจะต้องเรียนโดยจัดทำขึ้นสำหรับเด็กแต่ละคนเป็นแผนในระยะ 1 ปี และมีการทบทวนแผนทุกภาคเรียน จากนิยามนี้จะเห็นได้ว่า แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไม่ใช่สิ่งต่อไปนี่

1. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไม่ใช่แผนการสอน เพราะแผนการสอนเป็นส่วนหนึ่งของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเท่านั้น

2. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไม่ใช่โครงการสอน เพราะโครงการสอนเป็นเพียงส่วนหนึ่งของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

3. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไม่ใช่สัญญาระหว่างนักเรียนกับโรงเรียน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นเพียงแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียน จึงไม่ได้หมายความว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่กำหนดไว้ในแผนจะถูกต้องสมบูรณ์หรือประสบความสำเร็จทั้งหมด แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอาจมีข้อบกพร่อง แม้ว่าทางโรงเรียนจะกำหนดไว้อย่างดีที่สุดแล้วก็ตาม การรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหลายฝ่ายเพื่อแก้ไขจุดบกพร่องอาจทำให้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลดีขึ้น

4. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไม่ใช่รายงานการประเมินผลนักเรียน การประเมินผลเกี่ยวกับนักเรียนเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการศึกษาเฉพาะบุคคลเท่านั้น ข้อมูลที่ได้การประเมินผลและการทดสอบเกี่ยวกับตัวนักเรียน จะช่วยให้ทางโรงเรียนกำหนดแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลได้เหมาะสมกับนักเรียนยิ่งขึ้น

5. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไม่คงอยู่ตลอดไป เมื่อนักเรียนเติบโตขึ้นความต้องการของนักเรียนย่อมเปลี่ยนแปลง แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจึงต้องเปลี่ยนไปด้วยทางโรงเรียนจะต้องทบทวนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยที่สุดปีละ 1 ครั้ง การปรับเปลี่ยนขึ้นอยู่กับความต้องการและความเหมาะสมของนักเรียนแต่ละคน

สรุป แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล คือแผนที่ใช้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการทบทวนปรับเปลี่ยนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ประโยชน์ของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีประโยชน์ต่อครูผู้สอน ผู้ปกครอง และโรงเรียน ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อครูผู้สอน

1.1 ครูใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแนวทางในการจัดทำอัตราการสอนและบันทึกการสอนรายวัน และกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียน

1.2 ครูใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแนวทางในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูผู้สอนแต่ละคน หากมีครูมากกว่า 1 คน ที่มีส่วนร่วมในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

1.3 ครูใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาตามพัฒนาการด้านทักษะต่าง ๆ ของนักเรียน

1.4 ครูใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแนวทางในการรายงานหรือแจ้งความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนแก่ผู้ปกครอง

1.5 ครูใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแนวทางในการเลือกสื่อการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน

2. ประโยชน์ต่อผู้ปกครอง

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจะช่วยผู้ปกครองได้ดังนี้ คือ

2.1 ทราบว่าจะติดต่อกับครูคนใดเมื่อต้องการพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาของบุตรของตน

2.2 ทราบว่าบุตรของแต่ละคนจะต้องเรียนอะไรบ้างที่โรงเรียน

2.3 ตั้งความหวังที่เหมาะสมเกี่ยวกับผลการเรียนของบุตรของตน

2.4 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุตรของตนแก่ครูได้ถูกต้อง

2.5 ทราบว่าควรจะฝึกบุตรของตนที่บ้านอย่างไรบ้าง

3. ประโยชน์ต่อโรงเรียน

3.1 โรงเรียนจะทราบว่านักเรียนเข้ารับการศึกษาระดับใดและในลักษณะใด

3.2 โรงเรียนสามารถจัดบริการทางการศึกษา ตลอดจนบริการที่เกี่ยวข้องที่จำเป็นให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

3.3 โรงเรียนจะได้ทราบพัฒนาการของเด็กและจะได้จัดการประชุมทบทวนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในอนาคตต่อไป

นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน มีความสามารถแตกต่างกัน การศึกษาและการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับความแตกต่าง จะช่วยให้ความสามารถของนักเรียนปรากฏชัดเจนขึ้น แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจึงแบ่งตามระดับของหลักสูตรสถานศึกษา คือ ระดับปฐมวัยหรือระดับอนุบาลศึกษา ซึ่งเป็นระดับเตรียมความพร้อมเพื่อการศึกษาในระดับสูงขึ้น ไป ระดับประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ระดับมัธยมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการดำรงชีวิต เสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิตประจำวันและทักษะการงานอาชีพขั้นพื้นฐานทั้งในบ้านและในที่สาธารณะเพื่อนักเรียนมีชีวิตพึ่งพาตนเองและระดับอาชีวะเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นการส่งเสริมให้นักเรียนให้มีทักษะวิชาชีพที่เหมาะสมกับตนเองเข้าสู่การทำงานประกอบอาชีพตามความถนัด ความสนใจและความระดับความสามารถเป็นรายได้เพื่อเลี้ยงตนเองหรือเพื่อช่วยเหลือกิจการของครอบครัว

ขั้นตอนในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

โดยทั่วไปการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลดำเนินไปตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทางโรงเรียนประกาศให้ประชาชนทราบว่าทางโรงเรียนมีบริการทดสอบด้านใดบ้าง หากทางโรงเรียนมีบริการทางการทดสอบควรแจ้งให้ประชาชนทราบว่า จะรับบริการได้ ณ ที่ใด
2. ทำการทดสอบนักเรียนเป็นการทดสอบเบื้องต้น เพื่อพิจารณาว่านักเรียนควรได้รับบริการทางการศึกษาพิเศษหรือการศึกษาสำหรับเด็กปกติ
3. ส่งนักเรียนไปรับบริการทดสอบโดยละเอียด หากนักเรียนต้องการการทดสอบเพิ่มเติม นักเรียนควรได้รับการบริการได้ ณ ที่ใด
4. ขออนุญาตจากผู้ปกครองก่อนทำการทดสอบนักเรียน
5. ทดสอบนักเรียนโดยละเอียด การทดสอบในขั้นนี้เป็นการทดสอบเพื่อจำแนกประเภทนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทดสอบเพื่อประเมินความสามารถของนักเรียนและจุดอ่อนของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
6. แจ้งผลการทดสอบแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและนัดประชุม
7. ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ผู้ที่เข้าร่วมประชุมได้แก่ ครูผู้สอน ครูใหญ่หรือผู้แทน นักจิตวิทยาและผู้ปกครองนักเรียน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจะมีการตกลงกันในรายละเอียดในที่ประชุมนี้
8. เริ่มใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
9. ประเมินผลการเรียนของนักเรียน
10. ทบทวนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และ/หรือจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลใหม่

สำหรับระดับก่อนประถมศึกษา การเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีเรื่องที่จะต้องคำนึงถึง คือ (ศรียา นิยมธรรม, 2541: 64-79)

1. กำหนดระดับความสามารถทางการศึกษาของนักเรียนในปัจจุบัน
2. กำหนดจุดมุ่งหมายประจำปี
3. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. กำหนดบริการที่จะจัดให้นักเรียน
5. จำนวนครั้งของการให้บริการ เช่น จะให้ฝึกพูดกี่ครั้ง ฝึกกิจกรรมบำบัดกี่ครั้ง
6. ระบุวันที่เริ่มรับบริการและช่วงเวลาที่มารับบริการของนักเรียนแต่ละคน

7. กำหนดวิธีการประเมินผล

ในการประมวลผลการวัดผลต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อสะดวกต่อการนำมาใช้ประโยชน์แบบฟอร์มที่นิยมใช้กันก็คือ การทำโพรไฟล์หรือแผนภาพของนักเรียนและจัดเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนระดับปฐมวัยเพราะเข้าใจง่าย โพรไฟล์เป็นแบบทดสอบที่บันทึกผลงานนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น

1. ทักษะการใช้กล้ามเนื้อใหญ่
2. ทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
3. ทักษะพื้นฐานทางการเรียน
4. ทักษะการช่วยเหลือตนเอง
5. ทักษะทางดนตรี ศิลปะ การเล่าเรื่อง
6. ทักษะทางสังคมและการเล่น
7. ทักษะการเข้าใจภาษา
8. ทักษะการพูด

การทำโพรไฟล์ควรจะทำทุก ๆ 3 เดือน เพราะจะทำให้เห็นภาพรวมของสิ่งที่นักเรียนทำได้เทียบกับพัฒนาการตามปกติ จุดอ่อนและจุดเด่นของนักเรียน แบบแผนการเรียนรู้ของนักเรียน เรื่องที่นักเรียนมีความก้าวหน้า เรื่องที่ยังต้องการเสริมหรือจัดโปรแกรมส่งเสริม นอกจากนี้ การทำโพรไฟล์จะช่วยเตือนให้ทราบถึงความต้องการที่จำเป็นของนักเรียนแต่ละคน และทำให้เห็นได้ชัดถึงความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เพราะเมื่อเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล คณะครูจะต้องคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ทุก ๆ ด้าน และมีบางครั้งที่ต้องซ้ำกันได้

การกำหนดจุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายระยะยาว/ทั่วไป เป้าหมายทั่วไปหรือเป้าหมายระยะยาวในแต่ละปีนั้นจะต้องกำหนดให้ชัดเจนแม้จะเป็นแบบกว้าง ๆ เช่น

1. นักเรียนจะพึ่งตนเองได้
2. นักเรียนเข้ากับเพื่อนคนอื่น ๆ ได้

จุดมุ่งหมายระยะสั้น/การตั้งวัตถุประสงค์ในการวัดหรือประเมิน จุดประสงค์ที่ตั้งไว้เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในแต่ละเรื่องนั้นจะต้องสามารถวัดได้และจะต้องอยู่ในกรอบของจุดประสงค์ใหญ่ จุดประสงค์ระยะสั้นจะมีวิธีดำเนินการแต่ละขั้นหรือกำหนดไว้ชัดว่าจะให้นักเรียนเรียนรู้พฤติกรรมใดเป็นลำดับ ไปจนบรรลุเป้าหมายในเป้าหมายระยะยาว

จุดมุ่งหมายระยะสั้นจะกล่าวถึงพฤติกรรมหรือลักษณะที่นักเรียนจะสามารถทำได้ในระยะเวลา 2-3 วัน หรือ 2-3 สัปดาห์ โดยปกติจุดมุ่งหมายระยะสั้นจะเรียงตามลำดับก่อนหลังจนถึง

จุดมุ่งหมายระยะยาว จุดมุ่งหมายระยะสั้นจึงเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ประกอบด้วย 4 ลักษณะ คือ

1. จะสอนใคร
2. พฤติกรรมอะไร
3. เมื่อไรและที่ไหน ที่พฤติกรรมนั้น ๆ จะเกิดขึ้น
4. พฤติกรรมนั้น ๆ จะต้องดีเพียงไรจึงจะว่าบรรลุเป้าหมาย

การกำหนดบริการที่จะจัดให้กับนักเรียน เป็นส่วนหนึ่งของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ได้แก่

1. บริการแก้ไขการพูดหรือกายภาพบำบัด
2. บริการเตรียมความพร้อมทางการเรียน
3. โปรแกรมการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้าย

ตนเอง

4. ชนิดหรือลักษณะของอาหารที่เด็กจะต้องรับประทานหรือรับประทาน
5. บริการรับส่ง
6. รายละเอียดสิ่งอำนวยความสะดวกหรืออุปกรณ์ที่จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาได้ดีขึ้น

เช่น แวนตา เครื่องช่วยฟัง และเก้าอี้รถเข็น เป็นต้น

สำหรับการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้น การประเมินผลการเรียนการสอนของนักเรียนเน้นในความก้าวหน้าของนักเรียนมากกว่าการประเมินว่านักเรียนทำได้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เพราะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเรียนรู้ได้ช้ามาก ถ้าการสอนแต่ละครั้งนักเรียนมีผลก้าวหน้าขึ้นกว่าเดิมหรือมีการปรับปรุงขึ้นก็แสดงว่านักเรียนมีการเรียนรู้ดีขึ้น ดังนั้น การประเมินการเรียนการสอนจึงทำได้หลายวิธีตามความเหมาะสมและวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ซึ่งมีวิธีการประเมินผลมีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อถูก ผิด เช่น นักเรียนตอบถูกจะได้รับคะแนน แต่ถ้านักเรียนตอบผิดหรือทำไม่ได้ก็จะไม่ได้คะแนน เช่น ใช้ในวิชาทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะภาษาไทย เป็นต้น
2. การบันทึกเปรียบเทียบเพื่อดูความก้าวหน้าในการเรียน
3. การทำตารางพฤติกรรมดูความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และตรวจสอบพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกในแต่ละวัน
4. การทำตารางตรวจสอบ (Checklist) เพื่อตรวจสอบว่าในแต่ละกิจกรรมนักเรียนทำได้ ทำไม่ได้ หรือทำได้แต่ต้องช่วยและยังสามารถใช้ตรวจพัฒนาการด้านต่าง ๆ ได้ด้วย

5. การประเมินทักษะโดยใช้มาตรฐานที่กำหนด เช่น มี 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 5 ดีมาก ระดับ 4 ดี ระดับ 3 ปานกลาง ระดับ 2 พอใช้ และระดับ 1 ต้องแก้ไข เป็นต้น

6. การทำตารางกราฟ เพื่อดูว่านักเรียนทำได้ดีขึ้น คงเดิม หรือต่ำลงในแต่ละวัน ซึ่ง จะเห็นเส้นแสดงได้ชัดเจน

การสอนทักษะต่าง ๆ แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ต้องมีการเตรียมการ สอน สื่อและวิธีการประเมินผลเช่นเดียวกับนักเรียนปกติ เพียงแต่การสอนนักเรียนที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญาจะต้องคำนึงถึงลักษณะความบกพร่องและความต้องการของนักเรียนเป็น รายบุคคล แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจะทำให้สามารถสอนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ความรู้ความสามารถที่นักเรียนได้จากการเรียนรู้จะนำไปใช้ในชีวิตจริง (Generalization) การ ตั้งวัตถุประสงค์ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจึงต้องคำนึงถึงเรื่องนี้สำคัญ

แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP)

แผนการสอนเฉพาะบุคคล เป็นแผนการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจง สำหรับนักเรียนที่ มีความบกพร่องคนนั้น ๆ ในรายวิชาหรือทักษะที่เป็นจุดอ่อน แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์และ เป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) หลังจากได้มีการประชุมจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแล้ว ก็นำสู่การปฏิบัติให้ บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด โดยผู้รับผิดชอบคือครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น นัก กายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักแก้ไขการพูดที่ถูกระบุให้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติการสอนหรือ บำบัดฟื้นฟูผู้พิการโดยตรง จะยึดจุดมุ่งหมายระยะยาวเป็นหลักนำไปกำหนดจุดมุ่งหมายระยะสั้น และนำจุดมุ่งหมายระยะสั้นมาจัดทำเป็นแผนการสอนเฉพาะบุคคล ซึ่งจะมีรายละเอียดกับ จุดมุ่งหมายระยะยาว ระยะสั้น วิธีสอน สื่อ กระบวนการประเมินที่ใช้และเกณฑ์การประเมิน ระยะเวลาและผลการประเมิน รวมทั้งเขียนรายละเอียดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละเรื่องที่สอนให้ สอดคล้องเหมาะสมกับจุดเด่นจุดด้อย เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนพิการ

การจัดการเรียนการสอนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล

หลังจากทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(Individualized Education Program: IEP) ตามขั้นตอนดังกล่าวแล้ว ครูยังจำเป็นต้องมีแผนการสอนสำหรับนักเรียนตามปกติที่ ประกอบด้วยทักษะวิชาและกิจกรรมอื่น ๆ ได้แก่ ดนตรี ศิลป และพลศึกษา เป็นต้น ต้องมีการ จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้ นักเรียนได้รับการฟื้นฟูและพัฒนาให้บรรลุ

จุดประสงค์ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล กระบวนการเตรียมการในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) มีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดทักษะที่จะสอน โดยครูต้องตัดสินใจว่าจะสอนอะไรให้นักเรียน
2. กำหนดองค์ประกอบและสถานการณ์ที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของครูตัดสินใจว่าจะใช้วิธีสอนอย่างไรสำหรับนักเรียนแต่ละคน
3. วางแผนการสอนว่าจะสอนอย่างไร เตรียมการสอน โดยใช้ข้อมูลจากการตรวจสอบพื้นฐานแล้วนำมากำหนดเทคนิคการสอน พร้อมวิธีคิดตามความก้าวหน้าของนักเรียน
4. เริ่มต้นสอนประจำวัน ถ้านักเรียนยังไม่มีทักษะหรือปฏิบัติงานในเนื้อหาที่ครูสอนซ้ำ ครูมีทางเลือก 4 ประการ ได้แก่
 - 4.1 สอนเรื่องเดิมซ้ำ ๆ
 - 4.2 ปรับกระบวนการสอนให้สนุกสนาน
 - 4.3 ให้อุทธศาสตร์การสอนใหม่
 - 4.4 สอนทักษะและเนื้อหาเป็นขั้นตอนและต่อเนื่องกัน โดยใช้วงจรสอน-ทดสอบ

การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศการศึกษา โดยเฉพาะกระบวนการนิเทศการศึกษาสามารถพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพทั้งในด้านหลักสูตร กระบวนการสอน กระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี โดยร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา การนิเทศการสอนเป็นการช่วยเหลือสนับสนุนครู เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลถึงการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐานของนักเรียน ซึ่งในการนิเทศการสอนนั้นมีหลายรูปแบบและหลายวิธีการ ครูสามารถเลือกใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยพิจารณาบริบท ความพร้อม ปัญหาและความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องในการนิเทศการสอน แต่สิ่งสำคัญที่จะทำให้การนิเทศการสอนมีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ดังนั้นรูปแบบการนิเทศการสอนที่เหมาะสมกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันแบบหนึ่ง คือ การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพราะเป็นการนิเทศการสอนระหว่างเพื่อนครูในสาขาวิชาเดียวกัน หรือในโรงเรียนเดียวกันที่ทำให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศได้ข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับ

การจัดการเรียนการสอน ซึ่งจากการสังเกตและการวิเคราะห์การสอนในชั้นเรียนของกันและกัน สามารถนำข้อมูลมาปรับปรุงการสอนของตนเองและเพื่อนครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) เป็นรูปแบบหรือกระบวนการนิเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง โดยผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศ ก็คือ ครูในโรงเรียนที่สามารถจับคู่กันระหว่างครูในระดับชั้นที่สอนหรือในรายวิชาเดียวกันมีการช่วยเหลือสนับสนุนกันและกันในการดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนเอง ซึ่งจะต้องร่วมมือกันในการปฏิบัติทุกขั้นตอนของการนิเทศในแบบดังกล่าว ซึ่งมีผู้ที่ให้ความหมายของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) ว่าหมายถึงการนิเทศโดยเพื่อนร่วมงานหรือเพื่อนร่วมอาชีพที่มีใช้ศึกษานิเทศก์หรือผู้บริหาร เพื่อให้การช่วยเหลือแนะนำและแก้ไขปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนกันและกัน มีการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างครูและบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนซึ่งในการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนี้ มีวิธีการพอสรุปได้ คือ ครูและเพื่อนครู หรือครูในสาขาอื่น บุคลากรที่ไม่ใช่บุคลากรในสายผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันมาปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หรือร่วมกันพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยที่ในการปฏิบัติตามโครงการและรูปแบบวิธีการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนั้น จะต้องมีการวางแผนปฏิบัติร่วมกันมีการสังเกตการเรียนการสอน วิเคราะห์การสอนและการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ตลอดจนร่วมมือกันคิดหาวิธีแก้ไขปรับปรุงจุดที่บกพร่องให้พัฒนาและดีขึ้นกว่าเดิม (วัชร เล่าเรียนดี, 2548 : 155-156)

รูปแบบของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) สามารถจำแนกได้เป็น 3 รูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบสามารถนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาในแต่ละเรื่อง (Gemstone, 1987, อ้างถึงใน วัชร เล่าเรียนดี, 2548: 156) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. การนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาด้านเทคนิคการสอน (Technical Coaching) เป็นการช่วยเหลือและส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้ มักจะนำความรู้และวิธีการสู่การปฏิบัติจริงให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดภายหลังการให้การฝึกอบรมด้านเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ แล้ว

2. การนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม (Collegial Coaching) เป็นการช่วยให้ครูได้พัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองในการทดลองใช้แนวคิด ทฤษฎีและนวัตกรรมใหม่ เป็นการปฏิบัติงานพร้อมกันระหว่างผู้นิเทศกับครู หรือครูกับเพื่อนครู หรือครูกับบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน

3. การนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาด้านการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่ท้าทาย (Challenge Coaching) เป็นการช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหการสอนที่เกิดขึ้นเสมอ และยังไม่ได้รับการแก้ไข ซึ่งเป็นงานที่ท้าทายความสามารถในการแก้ปัญหของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (ยุพิน ยืนยง, 2549:19)

การนิเทศการสอนเพื่อการพัฒนาด้านเทคนิคการสอน

การนิเทศการสอนเพื่อการพัฒนาด้านเทคนิคการสอน เป็นการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รูปแบบหนึ่ง ที่เน้นการช่วยเหลือ สนับสนุนให้ครูได้ถ่ายทอดความรู้ ทักษะและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ จากที่ได้รับการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติมา ให้นำไปใช้ได้จริงในห้องเรียนในขณะเดียวกันก็เน้นความร่วมมือกันระหว่างครูและผู้นิเทศเปิดโอกาสและจัดเวลาให้ได้สนทนากันมากขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ความรู้สึกต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในอาชีพของตน การนิเทศแบบพัฒนาด้านเทคนิคการสอนนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในเรื่องที่สังเกตซึ่งกันและกันภายใต้บรรยากาศของความเป็นมิตรที่ดีต่อกัน จะช่วยให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการสอนของตนเองได้ โดยปกติแล้วการนิเทศแบบนี้จะนำมาใช้กับครูที่ผ่านมาฝึกอบรมปฏิบัติการในโครงการพัฒนาบุคลากรในด้านเทคนิค ทักษะการสอนใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อติดตามส่งเสริมการนำไปใช้จริงในห้องเรียน โดยวิธีการง่าย ๆ พอสรุปได้ คือ จับคู่ครูกับผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้นิเทศ หรือผู้ที่ผ่านการอบรมมาแล้วให้คู่กัน ผลัดกันสังเกตการณ์สอนและให้ข้อมูลย้อนกลับหลาย ๆ ครั้ง ซึ่งได้ผลเป็นที่น่าพอใจ (Joyce and Showers, 1987, อ้างถึงใน วัชรนา เล่าเรียนดี, 2544: 150) ซึ่งได้สรุปผลการใช้เทคนิคการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับโครงการฝึกอบรมครูได้ดังนี้ คือ

1. ครูจะใช้วิธีการทักษะ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ มากขึ้น
2. ครูสามารถใช้ทักษะ วิธีการ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างเหมาะสม
3. ครูจะจำทักษะใหม่ ๆ เหล่านั้นได้นาน
4. ครูจะใช้ทักษะวิธีการและนวัตกรรมใหม่ ๆ เหล่านั้นในห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ
5. ครูจะมีความเข้าใจในทักษะ วิธีการ และนวัตกรรมใหม่ ๆ ชัดเจนยิ่งขึ้นสามารถนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น

การนิเทศการสอนเพื่อการพัฒนาด้านการทำงานเป็นทีม

การนิเทศการสอนเพื่อการพัฒนาด้านการทำงานเป็นทีม เป็นการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอีกแบบหนึ่ง ที่เน้นการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน โดยการร่วมมือกันระหว่างครูกับเพื่อนครูซึ่งควรจะเป็นการทดลองแนวคิดหรือความเชื่อของตนหรือเพื่อนครู โดยเปิดโอกาสและ

ให้เวลาในการสนทนากันระหว่างครูมากขึ้น การที่มีโอกาสสังเกตการสอนระหว่างเพื่อน ทำให้รู้จักจุดบกพร่องของตนเองมากยิ่งขึ้น เข้าใจตัวเองมากขึ้น การนิเทศแบบนี้มีพื้นฐานความเชื่อว่าครูสามารถพัฒนาทักษะและการสอนของตนเอง สามารถวิเคราะห์การสอนของตนเองได้ ถ้าเขามีโอกาสที่จะสังเกตการสอนของครูคนอื่น และฝึกพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่เหมาะสมดังกล่าว การนิเทศแบบนี้มีเป้าหมายในระยะยาว โดยที่ครูจะสามารถแก้ไขปัญหาการสอนของตัวเองด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งการนิเทศแบบการพัฒนาการทำงานเป็นทีมมีวิธีง่าย ๆ คือ การจับ คู่กันระหว่างครูในสาขาวิชาเดียวกันหรือต่างสาขากัน เน้นการสังเกตการณ์สอนของกันและกัน โดยเฉพาะในจุดหรือประเด็นที่ต้องการเรียนรู้มากที่สุดเน้นเฉพาะจุดที่บกพร่องที่ต้องการแก้ไขปรับปรุง โดยที่ผู้สังเกตการสอนจะร่วมมือกัน ผู้ถูกสังเกตคิดและตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งแตกต่างจากการนิเทศแบบการพัฒนาเทคนิคการสอนจะเป็นการพิจารณาว่าพฤติกรรมการสอนของครูหรือเพื่อนครูเหมาะสมหรือถูกต้องเพียงใดต้องแก้ไขปรับปรุงเรื่องใดบ้างดังนั้นถ้าจะมุ่งพัฒนาสภาพการทำงานในโรงเรียนและการส่งเสริม ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและบุคลากรต่าง ๆ แล้ว วิธีการนิเทศแบบพัฒนาการทำงานเป็นทีมน่าจะเหมาะสมที่สุดที่จะนำมาเริ่มใช้ในโรงเรียน (ยุพิน ยืนยง, 2549: 20)

การนิเทศการสอนเพื่อการพัฒนาด้านการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่ท้าทาย

การนิเทศการสอนเพื่อการพัฒนาด้านการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่ท้าทายเป็นการนิเทศที่เน้นการแก้ปัญหการสอนที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ ๆ จุดประสงค์ของการนิเทศแบบนี้ก็เพื่อช่วยครูหรือคณะครูแก้ปัญหการจัดการเรียนการสอน ซึ่งก็คือ ความพยายามที่จะแก้ปัญหการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นเป็นประจำแต่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ การนิเทศรูปแบบดังกล่าวมีพื้นฐานความเชื่อว่าความพยายามในการแก้ปัญหาในการสอนของครู โดยคณะครูเป็นผู้ดำเนินการเองจะช่วยให้มีการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหรือแก้ปัญหาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขึ้นมาได้ เพราะผู้ร่วมงานมีความเข้าใจกัน เข้าใจกันและพอใจที่จะปฏิบัติงานร่วมกัน ร่วมกันคิด ร่วมกันปรึกษาหารือ เพื่อแก้ปัญหาที่เป็นอยู่ได้ การนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาด้านการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่ท้าทายจะแตกต่างกับนิเทศเพื่อพัฒนาเทคนิคการสอน และนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาการทำงานเป็นทีมในด้านกระบวนการ และผลผลิต หรือผลลัพธ์ กล่าวคือกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาด้านการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่ท้าทายจะประกอบด้วย

1. การร่วมกันวิเคราะห์ พิจารณาปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นอยู่เสมอหรือร่วมกันกำหนดเป้าหมาย จุดมุ่งหมายที่ต้องการพัฒนาและปรับปรุง

2. การดำเนินการตามรูปแบบการนิเทศด้านการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่ท้าทายมีการดำเนินงานในกลุ่มหรือเป็นคณะตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ส่วนการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาด้านเทคนิคการสอนและการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาด้านการทำงานเป็นทีม ดำเนินงานเป็นคู่ได้

3. บุคลากรในสายงานอื่นที่ไม่ใช่สายผู้สอนแต่มีความชำนาญและเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเข้าร่วมกลุ่มคณะทำงานได้ โดยเฉพาะบุคคลที่มีความสามารถด้านการแก้ปัญหา หรือความชำนาญเฉพาะด้านอื่น ๆ เช่น บรรณารักษ์ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ฯลฯ (วัชราน เล่าเรียนดี, 2548: 155-156)

ความสำคัญของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ปัจจุบันการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อการเข้าสู่ระบบประกันคุณภาพการศึกษาด้วยประการหนึ่ง และที่สำคัญโรงเรียนและครูในโรงเรียนจะเป็นผู้รู้และเข้าใจกับปัญหาและเรื่องที่สำคัญต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่จำเป็นต้องปรับปรุง แก้ไขและพัฒนามากที่สุด โดยเฉพาะในด้านการจัดการเรียนการสอน ดังที่ คอปแลนด์ และบอยัน (Copeland and Boyan, 1978: 220, อ้างถึงใน วัชราน เล่าเรียนดี, 2544: 139-140) ได้นำกระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศและครู เพื่อช่วยเหลือ ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยกำหนดขั้นตอนชัดเจนเพื่อมุ่งเน้นการแก้ปัญหการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะ ดังนั้น จึงใช้ข้อมูลจริงที่ได้จากการสังเกตการสอนในชั้นเรียนวิธีการนิเทศ จึงยึดหลักความเชื่อว่าการปรับปรุงการสอนของครูอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นผล มาจากระบบการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับผู้นิเทศ โดยมีความสัมพันธ์ที่มุ่งช่วยเหลือกันผสมผสานกับการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เชื่อใจไว้วางใจกันโดยคำนึงถึงความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน มีความรักในการเป็นมนุษย์ด้วยกัน

ขั้นตอนของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 การประชุมก่อนการสังเกตการสอน (Pre-observation Conference) เป็นการประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้นิเทศกับครูผู้สอนก่อนการสังเกตการสอน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ผู้นิเทศพูดปรึกษาหารือกับครูผู้สอนเกี่ยวกับประเด็นที่น่าสนใจ หรือประเด็นที่เป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้มองเห็นชัดเจนเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนหรือพฤติกรรมเรียนที่เป็นปัญหาและที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

1.2 เป็นขั้นตอนการตกลงกันในเรื่องพฤติกรรมที่จะสังเกตในห้องเรียน ร่วมกันกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของพฤติกรรมที่ใช้ได้หรือต้องปรับปรุง ถ้าผู้นิเทศและครูไม่ได้พูดคุยหรือปรึกษาหารือเกี่ยวกับประเด็นที่เป็นปัญหาก่อน ผู้นิเทศก็จะกำหนดเกณฑ์ที่เป็นพื้นฐานของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในห้องเรียนเพื่อจะบันทึกได้ตรง แต่ถ้าครูและผู้นิเทศได้พูดคุยตกลงกันก่อนแล้วเกี่ยวกับประเด็นที่เป็นปัญหาในขั้นตอนที่สองนี้ ก็จะต้องพยายามนิยามพฤติกรรมนั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไขจุดที่เป็นปัญหานั้น แต่ในขั้นตอนนี้ ทั้งผู้นิเทศและครูจะต้องช่วยกันกำหนดเกณฑ์มาตรฐานพื้นฐาน การปฏิบัติที่ครูควรจะทำปฏิบัติได้

1.3 เป็นขั้นตอนการเลือกเครื่องมือ หรือสร้างเครื่องมือในการสังเกตการสอน โดยที่ผู้นิเทศอาจจะเสนอเครื่องมือในการสังเกตการสอนในชั้นเรียน ให้ครูได้รับรู้ที่จะใช้ในการเก็บบันทึกข้อมูลพฤติกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดและเกี่ยวข้องกับประเด็นที่เป็นปัญหาและเกิดขึ้นในห้องเรียน

2. ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตการสอน (Observation) เป็นการสังเกตพฤติกรรมการสอนที่ได้ตกลงกันแล้ว โดยที่ผู้นิเทศจะดำเนินการสังเกตการณ์จัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ตั้งแต่ต้นจนจบหรือในช่วงเวลาที่เหมาะสมตามที่ตกลงกันไว้ระหว่างครูและผู้นิเทศ โดยใช้เครื่องมือที่ได้เลือกหรือสร้างขึ้น ทำการบันทึกข้อมูลจากการสังเกต

3. ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอน (Analysis) เป็นการวิเคราะห์จากการสังเกตการสอน และระบุที่ต้องแก้ไขปรับปรุงหรือคงไว้ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอนดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ผลจากการสังเกตการสอน ผู้นิเทศรวบรวม เรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการสอนให้ชัดเจน เข้าใจง่าย พร้อมทั้งจะนำเสนอให้ครูผู้สอนทราบ โดยที่ผู้นิเทศจะต้องจัดการเก็บข้อมูลนั้นอย่างสมบูรณ์ที่สุด แปลผลของข้อมูลจากการสังเกตให้ครูเข้าใจอย่างชัดเจน แต่ไม่ควรให้ความคิดเห็นส่วนตัวเชิงประเมินผลหรือวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานของครู เพียงเพื่อเสนอให้ครูทราบว่า จากการสังเกตการสอนนั้น พฤติกรรมที่บันทึกออกมาตามที่เห็นและร่วมกันพิจารณาจุดที่ต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือคงไว้หลังจากที่ครูยอมรับความเป็นจริง ที่เกิดขึ้น

3.2 การร่วมพิจารณาพฤติกรรมที่จะต้องคงไว้ หรือเปลี่ยนแปลงจากการวิเคราะห์ผลของการสังเกต ซึ่งผู้นิเทศจะพิจารณาพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งคืออยู่แล้วและควรคงไว้ และ

พฤติกรรมการสอนที่ควรจะต้องเปลี่ยนแปลง เพื่อจะได้แก้ปัญหการสอนของครู โดยผู้นิเทศจะต้องวางแผนยุทธวิธีในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาดังกล่าว ซึ่งอาจจะพิจารณาร่วมกับครู

4. ขั้นตอนที่ 4 การประชุมหลังการสังเกตการสอน (Post-observation Conference) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการนิเทศการสอนก่อนที่จะมีการดำเนินการกระบวนการซ้ำ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับผลการสังเกตการสอน ในขั้นตอนนี้ผู้นิเทศจะทบทวนข้อตกลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประเด็นปัญหาในการสอนของครูและวิธีการที่ได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าว ซึ่งข้อมูลนี้จะได้มาจากการสังเกตการสอนของผู้นิเทศนั่นเอง การนำเสนอข้อมูลย้อนกลับแก่ครู จะต้องเป็นไปในลักษณะที่พยายามทำให้ครูเข้าใจและกระตุ้น ส่งเสริมให้ครูได้ทำการพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลนั้นด้วยตนเอง แม้ว่าผู้นิเทศจะต้องทำการวิเคราะห์มาแล้วก็ตาม แต่ผลการวิเคราะห์ของผู้นิเทศจะยังไม่นำเสนอให้ครูทราบ แต่จะใช้วิธีนำและฝึกให้ครูได้ใช้ข้อมูลจากการสังเกตมาสรุปผลของประเด็นที่เป็นปัญหาหรือที่ต้องแก้ไขด้วยตัวเองให้ได้

4.2 การพิจารณายุทธวิธีการแก้ปัญหของครู โดยที่ผู้นิเทศจะเป็นผู้ช่วยแนะนำหรือชี้แนะวิธีการปรับปรุงและพัฒนา ทั้งคู่จะร่วมกันพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ 1) พฤติกรรมการสอนที่เหมาะสมควรแก่การคงไว้ 2) พฤติกรรมการสอนที่ไม่ถูกต้อง ควรต้องปรับปรุงแก้ไข 3) ยุทธวิธีต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และ 4) การดำเนินการตามกระบวนการนิเทศการสอนอีกครั้ง (Recycle)

การดำเนินการตามกระบวนการนิเทศการสอนอีกครั้ง (Recycle) เป็นเรื่องที่ต้องปฏิบัติเมื่อปรากฏว่าครูมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาแต่ปัญหาการสอนยังคงเกิดขึ้นอยู่ ดังนั้นการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศจึงควรมีการปฏิบัติซ้ำอีกครั้งโดยเน้นประเด็นปัญหาเดิม แต่พฤติกรรมการสอน กิจกรรมการเรียนรู้และเกณฑ์ใน การปฏิบัติควรกำหนดขึ้นใหม่ รวมทั้งเครื่องมือในการสังเกตการสอนก็ควรจะต้องปรับเปลี่ยนด้วยผู้นิเทศและครูควรร่วมกันปฏิบัติตามทุกขั้นตอนของกระบวนการ เพื่อช่วยกันแก้ปัญหการสอนของครู (วัชร่า เล่าเรียนดี, 2544: 142-144)

ข้อเสนอแนะในการเลือกใช้รูปแบบการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การนำรูปแบบการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) แบบต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาด้านเทคนิคการสอน สามารถนำมาใช้หลังจากให้ การฝึกอบรม ทักษะ วิธีการ นวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อช่วยให้เกิดการถ่ายโยงความรู้และทักษะต่าง ๆ

ในขณะปฏิบัติการสอนในห้องเรียน ให้มีการนำไปใช้อย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น ทั้งในตัวผู้เรียนและผู้สอน

2. การนิเทศการสอนเพื่อการพัฒนาด้านการทำงานเป็นทีม สามารถนำมาใช้เมื่อต้องการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของครู ส่งเสริมการคิดอย่างอิสระ และเพื่อส่งเสริมสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียน

3. การนิเทศการสอนเพื่อนการพัฒนาด้านการแก้ปัญหาใหม่ๆ ที่ท้าทาย สามารถนำมาใช้เมื่อต้องการที่จะส่งเสริมพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของครู ซึ่งผู้ทำหน้าที่นิเทศจะต้องมีความรู้ มีทักษะในการแก้ปัญหา และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้นิเทศหรือผู้สังเกตการสอนอาจจะเป็นใครก็ได้ที่ไม่ใช่เพื่อนครู หรือครูผู้สอน แต่ต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการนิเทศทั้ง 2 แบบข้างต้น

การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนกับการพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรถือเป็นงานหนึ่งที่สำคัญมากในทุกหน่วยงาน และมีผู้ที่นำการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) มาเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาบุคลากรด้านการสอน ปรากฏว่าการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สามารถช่วยให้การฝึกอบรมต่าง ๆ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น เพราะการนำกระบวนการและวิธีการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนี้ไปใช้ระหว่างในการฝึกอบรมและภายหลังการฝึกอบรมเป็น การช่วยส่งเสริม สนับสนุนการนำเทคนิคใหม่ ๆ ทักษะและความรู้ใหม่ ๆ ไปใช้ปฏิบัติจริงอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพิ่มความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างผู้ร่วมงานอีกด้วย จากเหตุผลดังกล่าว จึงมีการสนับสนุนให้มีการนำการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งเป็นวิธีการที่สำคัญในการนำไปใช้ร่วมกับโครงการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างผู้ร่วมงาน โดยสามารถสรุปสาระสำคัญของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนได้ดังนี้ (Joyce and Showers, 1996, อ้างถึงใน วัชรนา เล่าเรียนดี, 2544: 147)

1. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) เป็นกระบวนการการทำงานเคียงคู่กันระหว่างเพื่อนร่วมงานที่ต้องช่วยเหลือซึ่งกันโดยตลอด ซึ่งจะช่วยให้มีการนำเทคนิคใหม่ ๆ ไปใช้จริงมากขึ้น

2. เป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนำความรู้ นวัตกรรมใหม่ ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนไปใช้ในโรงเรียน โดยมีเพื่อนร่วมงานร่วมกันปฏิบัติ

3. เป็นการสร้างความสนิทสนมคุ้นเคยกันระหว่างบุคลากรร่วมอาชีพ

4. เป็นการช่วยให้ครูมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของตนเองกับเพื่อนอย่างต่อเนื่องด้วยความเต็มใจ

5. เป็นวิธีการเหมาะสมสำหรับครูผู้สอนโดยตรง และมีประโยชน์มากสำหรับผู้นิเทศ ผู้ทำหน้าที่นิเทศ หรือผู้บริหารที่ต้องรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. เป็นการสร้างบรรยากาศในการนิเทศที่เป็นมิตรต่อกัน เชื่อใจไว้ใจกันและกันและ ช่วยให้ได้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมากขึ้น

ดังนั้น การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) เมื่อนำมาใช้ประกอบการ พัฒนาบุคลากรจะทำให้การดำเนินการพัฒนาบุคลากรเป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิผลเพราะ บุคลากรสามารถนำความรู้ ทักษะต่าง ๆ จากการฝึกอบรมไปใช้ได้จริงอย่างถูกต้องและมี ประสิทธิภาพมีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้ทั้งแนวคิดและเทคนิคต่าง ๆ ในการนำไป ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ทำให้ครูหรือผู้เข้าร่วมโครงการรู้จักตนเองมากขึ้น ขอมรับผู้อื่นและยอมรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อหาแนวทางที่ถูกต้องในการปฏิบัติงานมากขึ้น (ยุพิน ยืนยง, 2549: 18-26)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุด เป็นกระบวนการที่ครู ตั้งแต่2คนขึ้นไปร่วมมือร่วมใจกันสังเกตการสอนในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนข้อมูลย้อนกลับจากการ สังเกตการสอน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ซึ่งมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปเช่น การนิเทศแบบร่วมมือ กัน การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ การนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งถือว่าเป็นการ นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

เชษฐ ผิวลออ (2546: 112) ทำการวิจัยเรื่องการนิเทศแบบร่วมมือกันของครู เพื่อ พัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้านทักษะทางวิทยาศาสตร์หลังดำเนินการนิเทศแบบร่วมมือกัน ในภาพรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 45.53 และครูมีความคิดเห็นที่ดีต่อการนิเทศแบบร่วมมือกัน เห็นว่ามี ประโยชน์เหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน และต้องการให้มีการดำเนินการ นิเทศอย่างต่อเนื่อง 2) นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะและความรู้ทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น หลัง การจัดการเรียนการสอนของครูที่ได้รับการนิเทศแบบร่วมมือ โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลัง การดำเนินการนิเทศสูงกว่าก่อนดำเนินการนิเทศ และนักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเรียน การสอนของครู โดยดูแลเอาใจใส่นักเรียนในการจัดการเรียนและเน้นให้ผู้เรียนมีการสังเกตการณ์

ลงมือปฏิบัติมากขึ้น และ 3) ผู้บริหาร ครูวิชาการโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ มีความพึงพอใจต่อการนิเทศแบบร่วมมือต้องการให้มีการขยายผลการนิเทศและดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

กัลยา พานิชวงศ์ (2547: 103) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาโดยใช้การนิเทศแบบร่วมมือกัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูประถมศึกษาที่มีสมรรถภาพด้านความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการเขียนโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนก่อนและหลังได้รับการนิเทศแบบร่วมมือกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ โดยครูมีคะแนนความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการเขียนโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการชั้นเรียน หลังได้รับการนิเทศสูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศ ครูมีความคิดเห็นว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ช่วยทำให้ครูสามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความคิดเห็นว่า การนิเทศแบบร่วมมือทำให้ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อนครูด้วยกัน ในการพัฒนาการเรียนการสอน 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา นาฏศิลป์ และงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ก่อนและหลังการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนสูงกว่าก่อนทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และนักเรียนมีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนของครู ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ไม่เครียด ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและได้ทำกิจกรรมอย่างหลากหลาย และ 3) ผู้นิเทศมีความคิดเห็นว่า การนิเทศแบบร่วมมือกันมีผลโดยตรงต่อครูเนื่องจากการนิเทศแบบร่วมมือกันของผู้นิเทศและครู ทำให้ครูทำงานอย่างเป็นระบบ มีความมั่นใจและเกิดความภาคภูมิใจที่สามารถปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนได้สำเร็จ

อนุชาต ชื่นจิตร (2547: 113) ทำการวิจัยเรื่องการนิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ ด้านกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ด้านกระบวนการทางคณิตศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวัดปากลัด (ผลการบำรุงวิทย์) นักเรียนมีผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้นหลังจากครูได้รับการนิเทศและการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีความพึงพอใจมากต่อการสอนวิชาคณิตศาสตร์ของครูที่ได้รับการนิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ และ 3) สมรรถภาพการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ของครูก่อนที่ได้รับการนิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพเพิ่มขึ้นในระดับสูงทุกด้านหลังจากได้รับการนิเทศ คือ 1) การนำความรู้ความสามารถที่ได้จากกระบวนการนิเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน 2) ความรู้ความสามารถในการเขียนโครงการพัฒนาการเรียนการสอน 3) ความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน 4) ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์มีความคิดเห็นว่ากระบวนการนิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

เป็นวิธีการที่นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนเกิดประโยชน์โดยตรงกับผู้เรียน โดยอาศัยความร่วมมือกันระหว่างเพื่อนครูและผู้นิเทศ และ 5) ผู้นิเทศมีความคิดเห็นว่าการบวนการนิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครูได้ทุกด้าน และครูมีความสามารถในการพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้สูงขึ้นจากการได้รับการนิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

จรรยา ลำไย (2547: 119-135) ทำการวิจัยเรื่องการนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนและการนิเทศโดยผู้บริหาร เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น โดยครูที่ได้รับการนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถสูงกว่าครูที่ได้รับการนิเทศโดยผู้บริหาร 2) การนิเทศการสอน ช่วยให้ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ประสบผลสำเร็จและการวิจัยในชั้นเรียนช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนหลังการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าก่อนการวิจัยในชั้นเรียน โดยนักเรียนที่ครูได้รับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ได้รับการนิเทศโดยผู้บริหาร และ 4) นักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนที่ได้รับการนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนโดยเห็นว่าบรรยากาศในห้องเรียนสนุก ไม่น่าเบื่อและครูมีการชมเชยให้กำลังใจแก่นักเรียนตลอดเวลา ส่วนการจัดการเรียนการสอนของครูได้รับการนิเทศโดยผู้บริหารนั้น นักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนของครู โดยเห็นว่าครูสอนตามลำดับขั้นตอนและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

สุทธิศักดิ์ ศรีสมบุรณ์ (2548: 106-115) ทำการวิจัยเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ของครูประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังจากการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ครูประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและวิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ อยู่ในระดับดีและมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นทุกคน หลังจากการนิเทศ ครูมีความสามารถในการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและวิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ในระดับสูง 2) ครูมีความคิดเห็นว่าการนิเทศการสอนมีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ถูกต้องตามขั้นตอนของวิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้และบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้และวิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้เพิ่มขึ้น ช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนได้เป็นอย่างดี และ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ในทุก

ชั้นเรียนและนักเรียนมีความคิดเห็นว่าวิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ช่วยส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้เชิงความได้เป็นอย่างดี ทำให้เข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น ทำงานได้อย่างเป็นระบบและรอบคอบมากขึ้น

สุทธิพร วิจิตรพันธ์ (2549: 99-112) ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ด้านความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลก่อนและหลังได้รับการนิเทศแบบคลินิก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวม ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล หลังการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล 3) ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและการนิเทศแบบคลินิก โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก โดยครูผู้สอนเห็นด้วยมากที่สุด ด้านแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและด้านการให้ข้อมูลย้อนกลับของการนิเทศแบบคลินิก ช่วยให้ครูปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้ดีขึ้น และ 4) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล โดยภาพรวมนักเรียนเรียนรวม มีความพึงพอใจกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

สุภาพ จัตุระ (2549: 103) ทำการวิจัยเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สารคดีศาสตร์ของครูประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ก่อนและหลังการนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ ครูมีสมรรถภาพความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีสมรรถภาพหลังการนิเทศสูงกว่าก่อนการนิเทศ และมีสมรรถภาพการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ในระดับดี 2) ครูมีความคิดเห็นว่าการนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพช่วยให้สามารถจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ สารคดีศาสตร์ได้ และช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียน 3) ผลการเรียนรู้ทักษะการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ก่อนและหลังการเรียนรู้แบบบูรณาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ของครูในระดับมาก และ 4) ผู้นิเทศภายในและภายนอกโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าการนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครู และส่งผลให้นักเรียนมีการเรียนรู้เพิ่มขึ้น จึงควรนำรูปแบบการนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพไปเผยแพร่ต่อไป

ยุพิน ยืนยง (2549: 161-129) ทำการวิจัยเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL ของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ก่อนและหลังจากการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูมีความรู้ความเข้าใจหลังได้รับการนิเทศอยู่ในระดับดีเพิ่มขึ้นทุกคน และมีความสามารถในการเขียนแผนและจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก 2) ครูมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL ช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง โจทย์ปัญหาของนักเรียนให้สูงขึ้น และมีความคิดเห็นว่าการนิเทศมีความสำคัญมากเพราะช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ถูกต้อง และบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ และ 3) ผลการเรียนรู้เรื่อง โจทย์ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และโดยภาพรวมนักเรียนเห็นด้วยมากต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL

ประนอม พรหมเกตุ (2550: 125-135) ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TAI ร่วมกับเทคนิค KWDL ของครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังจากได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศและการจัดการเรียนรู้มากขึ้น 2) ด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TAI ร่วมกับเทคนิค KWDL พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้และมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TAL ร่วมกับเทคนิค KWDL อยู่ระดับสูง 3) ครูมีความคิดเห็นว่าการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เหมาะสำหรับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนและมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TAI ร่วมกับเทคนิค KWDL เหมาะสมกับการสอนคณิตศาสตร์ 4) ผลการเรียนรู้เรื่อง โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TAI ร่วมกับเทคนิค KWDL โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ 5) โดยภาพรวมนักเรียนเห็นด้วยมากต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TAI ร่วมกับเทคนิค KWDL

งานวิจัยต่างประเทศ

ทิลาฮัน (Tilahaun, 1983: 2168-A) ได้ทำการศึกษารูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนตามความต้องการของประเทศที่กำลังพัฒนา : กรณีศึกษาประเทศเอธิโอเปีย ผลการศึกษาพบว่า ครู ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การฝึกอบรมแนะนำการฝึกอบรมปฏิบัติการ การสาธิตการสอนการประชุมกลุ่มย่อย การเยี่ยมชมชั้นเรียน และการสังเกตการณ์สอน สำหรับการนิเทศภายในโรงเรียนจัดดำเนินการโดยบุคลากรในโรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหาร คณะครูผู้สอนรวมทั้งนักเรียนร่วมกันทำงานเพื่อปรับปรุงการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายของการนิเทศเพื่อพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างประสานสัมพันธ์และเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจซึ่งกัน

แซมป์ (Scharmp, 1995: 12) ได้ทำการศึกษาเรียนรู้ในงานที่ทำวิเคราะห์การเสาะแสวงหาความรู้ของครู โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์เกณฑ์ที่ครูใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ที่ใช้ในการสอนได้ประสบผลสำเร็จ โดยทดลองใช้กับครู 2 คน ที่มีประสบการณ์การสอนในโรงเรียนรัฐบาลที่ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศสหรัฐอเมริกา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและใช้วิธีทัศนัยบันทึกภาพ ศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการใช้โดยเทคนิค Ethnographic ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า เกณฑ์ที่วัดความรู้มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การดำเนินการในชั้นเรียนพฤติกรรมของครู ความรู้ด้านเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู และเงื่อนไขภายนอก

โรเจอร์ (Roger, 2000: 62) ได้ทำการศึกษาผลการยอมรับตนเองของครูและการถ่ายทอดความคาดหวังของครูในการนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการร่วมกันฝึกหัด ผลการศึกษาพบว่า การนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนมีผลกระทบต่อการยอมรับของครูเพื่อตอบสนองความก้าวหน้าในวิชาชีพและทำให้ครูมีโอกาสแบ่งปันช่วยเหลือกันในเรื่องวิธีการเรียนการสอน นอกจากนั้นการนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนยังเกิดประโยชน์อย่างมากในห้องเรียน

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการสอนเฉพาะบุคคล การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและออทิสติก มีหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูลซึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยครูที่สอนจะต้องคำนึงถึง

ความสามารถทางสติปัญญาของนักเรียน ในการจัดการเรียนการสอนครูจะเน้นให้นักเรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้มากที่สุด แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยครูจะต้องจัดทำเป็นรายบุคคลให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและความต้องการจำเป็นของนักเรียน มีการกำหนดจุดมุ่งหมายระยะยาว ซึ่งมีการปรับปรุงทุกปีเพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน และนำจุดมุ่งหมายระยะยาวมากำหนดเป็นจุดมุ่งหมายระยะสั้นในแผนการสอนเฉพาะบุคคล ซึ่งเป็นแผนการสอนที่เจาะจงกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแต่ละคนในรายวิชาที่เป็นจุดอ่อน และนำมาจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนแต่ละคนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่กำหนดไว้ และใช้กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการแนะนำช่วยเหลือครูให้สามารถจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการร่วมมือของครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เน้นการทำงานร่วมกัน ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ทำให้สามารถรับทราบปัญหาร่วมกันได้เป็นอย่างดี มีการให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน จะทำให้สามารถนำข้อมูลนั้นมาปรับปรุงและพัฒนาตนเองและเพื่อนครูได้ และจากการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ากระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสามารถช่วยเหลือครูผู้สอนร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในครั้งนี้ทำการวิจัยในโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest – Posttest Design และแบบ The One-Shot Case Study กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี มีรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 25 คน

1.2 นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 250 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 5 คน ที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ที่ต้องการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้

2.2 นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 48 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นนักเรียนที่เรียนในชั้นของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1	จำนวน	8 คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2	จำนวน	10 คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1	จำนวน	10 คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2	จำนวน	10 คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3	จำนวน	10 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ
การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. ตัวแปรตาม 2 ด้านคือ
ด้านครูผู้สอน
 - 2.1 ความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 - 2.2 สมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ประกอบด้วย
 - 2.2.1 ความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
 - 2.2.2 ความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล
 - 2.2.3 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
 - 2.3 ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
 - 2.4 ความคิดเห็นที่มีต่อการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
- ด้านนักเรียน**
 - 2.5 ผลการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล
 - 2.6 พฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียน

เนื้อหา

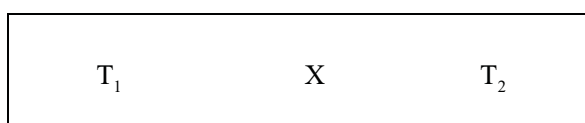
การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) กลุ่มทักษะที่ 5 ทักษะวิชาการ (วิชาภาษาไทย และ คณิตศาสตร์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

ระยะเวลา ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง/ห้อง
ระยะเวลา 4 สัปดาห์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบแผนการวิจัยเป็นการทดลองขั้นพื้นฐาน Pre-Experimental Designs แบบ One Group Pretest-Posttest Design และแบบ The One-Shot Case Study ซึ่งมีรูปแบบ ดังแผนภาพที่ 3 และ ภาพที่ 4 (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553 : 144)

ภาพที่ 3 แบบ One Group Pretest-Posttest Design

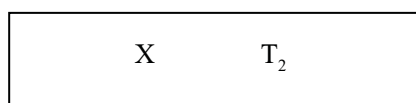

T_1 แทน การทดสอบความรู้ด้านความรู้เกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนก่อนการให้ความรู้ด้านการนิเทศ, การประเมินความสามารถการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนเฉพาะบุคคล

X แทน การให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

T_2 แทน การทดสอบความรู้ด้านความรู้เกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนหลังการให้ความรู้ด้านการนิเทศ, การประเมินความสามารถการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนเฉพาะบุคคล

ภาพที่ 4 แบบ The One-Shot Case Study

X แทน การให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

T_2 แทน ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลหลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง

โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญา ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการอบรมโดยได้เชิญ ดร.เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย ศึกษาานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน วิธีการสังเกตการสอน การจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของครูผู้สอนหลังจากที่ได้ดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนแล้วในแต่ละขั้นตอน โดยนำผลการนิเทศแต่ละครั้งมาวิเคราะห์และนำเสนอเป็นแบบพรรณนาความตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประชุมก่อนการสังเกตการสอน

ผู้วิจัยประชุมร่วมกับครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 เพื่อชี้แจงบทบาทของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล และร่วมกันจัดตารางการนิเทศการสอน พร้อมทั้งบทบาทการเป็นผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศการสอน สังเกตได้จากการพูดคุยร่วมกันวางแผนการนิเทศการสอน วิธีใช้เครื่องมือนิเทศ ซึ่งครูผู้สอนทั้ง 5 คน เข้าใจขั้นตอนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตการสอน

ครูผู้สอนทั้ง 5 คน ผลัดกันเป็นผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอน ได้ดำเนินการสังเกตการสอนภายในชั้นเรียน ตามปฏิทินการนิเทศที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคล และเครื่องมือสังเกตการสอน มีการบันทึกผลการสังเกตการสอนเพิ่มเติม ใช้เวลาในการสังเกตการจัดการเรียนรู้คนละ 4 ครั้งๆละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลา 4 สัปดาห์ รวมการสังเกตการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลทั้งหมด 20 ครั้ง ซึ่งเริ่มการสังเกตการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลตั้งแต่วันที่ 5 – 30 พฤศจิกายน 2555 โดยในแต่ละสัปดาห์มีการนัดหมาย ดังนี้

สัปดาห์แรก

วันจันทร์	ครูคนที่ 3	สังเกตการสอน	ครูคนที่ 2	ในคาบที่ 1 วิชาภาษาไทย
	ครูคนที่ 4	สังเกตการสอน	ครูคนที่ 1	ในคาบที่ 3 วิชาภาษาไทย
วันอังคาร	ครูคนที่ 1	สังเกตการสอน	ครูคนที่ 4	ในคาบที่ 1 วิชาคณิตศาสตร์
	ครูคนที่ 2	สังเกตการสอน	ครูคนที่ 5	ในคาบที่ 3 วิชาคณิตศาสตร์
วันพุธ	ครูคนที่ 5	สังเกตการสอน	ครูคนที่ 3	ในคาบที่ 1 วิชาคณิตศาสตร์

สัปดาห์ที่ 2

วันจันทร์	ครูคนที่ 3	สังเกตการสอน	ครูคนที่ 4	ในคาบที่ 1 วิชาคณิตศาสตร์
	ครูคนที่ 4	สังเกตการสอน	ครูคนที่ 3	ในคาบที่ 3 วิชาคณิตศาสตร์

วันอังคาร ครูคนที่ 5 สังเกตการสอน ครูคนที่ 1 ในคาบที่ 1 วิชาภาษาไทย
 ครูคนที่ 1 สังเกตการสอน ครูคนที่ 5 ในคาบที่ 3 วิชาคณิตศาสตร์
 วันพุธ ครูคนที่ 5 สังเกตการสอน ครูคนที่ 3 ในคาบที่ 1 วิชาภาษาไทย
 สัปดาห์ที่ 3

วันจันทร์ ครูคนที่ 3 สังเกตการสอน ครูคนที่ 5 ในคาบที่ 1 วิชาคณิตศาสตร์
 ครูคนที่ 4 สังเกตการสอน ครูคนที่ 1 ในคาบที่ 3 วิชาภาษาไทย
 วันอังคาร ครูคนที่ 5 สังเกตการสอน ครูคนที่ 2 ในคาบที่ 1 วิชาภาษาไทย
 ครูคนที่ 1 สังเกตการสอน ครูคนที่ 3 ในคาบที่ 3 วิชาคณิตศาสตร์
 วันพุธ ครูคนที่ 2 สังเกตการสอน ครูคนที่ 4 ในคาบที่ 1 วิชาคณิตศาสตร์
 สัปดาห์ที่ 4

วันจันทร์ ครูคนที่ 3 สังเกตการสอน ครูคนที่ 1 ในคาบที่ 1 วิชาภาษาไทย
 ครูคนที่ 4 สังเกตการสอน ครูคนที่ 2 ในคาบที่ 3 วิชาภาษาไทย
 วันอังคาร ครูคนที่ 5 สังเกตการสอน ครูคนที่ 3 ในคาบที่ 1 วิชาคณิตศาสตร์
 ครูคนที่ 1 สังเกตการสอน ครูคนที่ 4 ในคาบที่ 3 วิชาคณิตศาสตร์
 วันพุธ ครูคนที่ 2 สังเกตการสอน ครูคนที่ 5 ในคาบที่ 1 วิชาคณิตศาสตร์

ในการสังเกตการสอนทุกครั้ง ผู้วิจัยสังเกตการสอนร่วมกับครูผู้ทำหน้าที่นิเทศด้วยทุกครั้ง โดยนั่งสังเกตการสอนอยู่ในพื้นที่ที่ไม่เป็นการรบกวนครูผู้ทำการนิเทศและครูผู้รับการนิเทศ

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอน

ผู้วิจัยร่วมประชุมกับครูผู้รับการนิเทศ และครูผู้ทำหน้าที่นิเทศ ประชุมวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการสอนหลังเสร็จสิ้นการสังเกตการสอนในแต่ละสัปดาห์ ให้ครูผู้รับการนิเทศได้รับทราบข้อบกพร่อง เพื่อแก้ไข ปรับปรุง ในข้อที่บกพร่องและนำไปใช้ในการสอนครั้งต่อไป และทำการนัดหมายในการสังเกตการสอนครั้งต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การประชุมหลังการสังเกตการสอน

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสุดท้าย ผู้วิจัย ครูผู้นิเทศ และครูผู้รับการนิเทศ ได้ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการสอนเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ประเภท ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับครู จำนวน 6 ฉบับ
 - 1.1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 - 1.2 แบบประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

- 1.3 แบบประเมินแผนการสอนเฉพาะบุคคล
- 1.4 แบบสังเกตความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
- 1.5 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
- 1.6 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียน จำนวน 2 ฉบับ
 - 2.1 ผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล
 - 2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียน

การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยและเครื่องมือ ประกอบการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรายละเอียดการสร้างเครื่องมือและลักษณะของเครื่องมือแต่ละประเภท ดังนี้

1. แผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน กำหนดเป็นรายละเอียดในการนิเทศของผู้นิเทศ ที่ดำเนินการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ตามกระบวนการขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นประชุมก่อนการสังเกต 2) ขั้นสังเกตการสอน 3) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 4) การประชุมหลังการสังเกตการสอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแผนการนิเทศ ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ เกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษากรอบแนวคิดการวิจัย โดยวิเคราะห์รายละเอียดขั้นตอนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทั้ง 4 ขั้นตอน เพื่อนำมาจัดทำแผนการนิเทศ

1.3 สร้างแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทั้ง 4 ขั้นตอน โดยประยุกต์มาจากแผนการสอน ดังนี้ 1) สาระสำคัญ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขอบข่ายการนิเทศ (เนื้อหา) 4) กิจกรรมการนิเทศ 5) สื่อและเครื่องมือการนิเทศ และ 6) การวัดและประเมินผล

1.4 เสนอแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่สร้างขึ้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุง

1.5 เสนอแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาได้เกณฑ์ ดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่ารายละเอียดขององค์ประกอบของแผนการนิเทศ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่ารายละเอียดขององค์ประกอบของแผนการนิเทศ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่ารายละเอียดขององค์ประกอบของแผนการนิเทศไม่ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

1.6 จากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ไปวิเคราะห์หาค่าดัชนี ความสอดคล้องโดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ตาม สูตรดังต่อไปนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553 : 177)

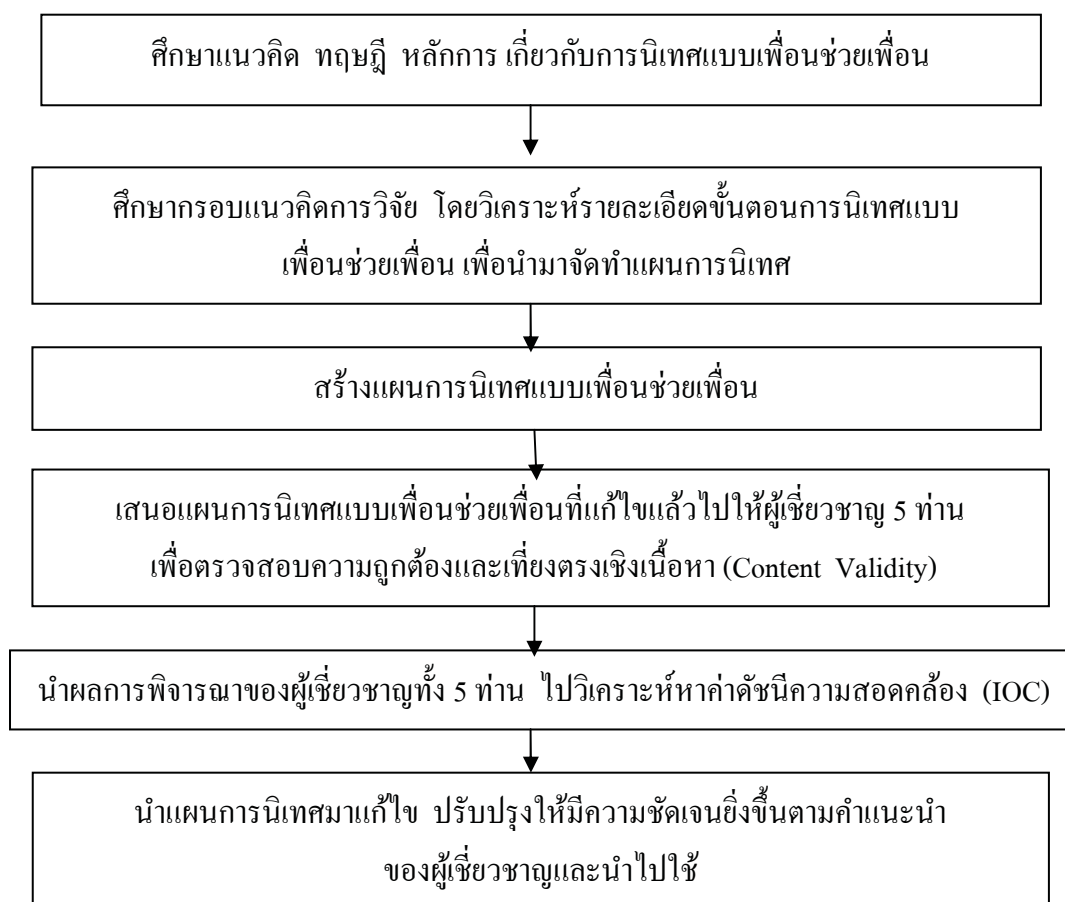
$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$$\begin{array}{lcl} \text{เมื่อ IOC แทน} & \text{ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ} & \\ \frac{\sum R}{N} \text{ แทน} & \text{ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ} & \\ & \text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ} & \end{array}$$

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

1.7 นำแผนการนิเทศมาปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมี ข้อเสนอแนะในด้านสำนวนภาษา และจุดประสงค์ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญและนำไปใช้

ดังรายละเอียดในภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการสร้างแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนก่อนและหลังการได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นแบบทดสอบแบบถูก-ผิด จำนวน 20 ข้อ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับความหมาย รูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ขั้นตอนการนิเทศ ประโยชน์ของการนิเทศ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดให้ 0 คะแนน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบ ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจากเอกสาร งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นแบบทดสอบ

2.2 สร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมและตรงตามเนื้อหา ความรู้ที่เกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

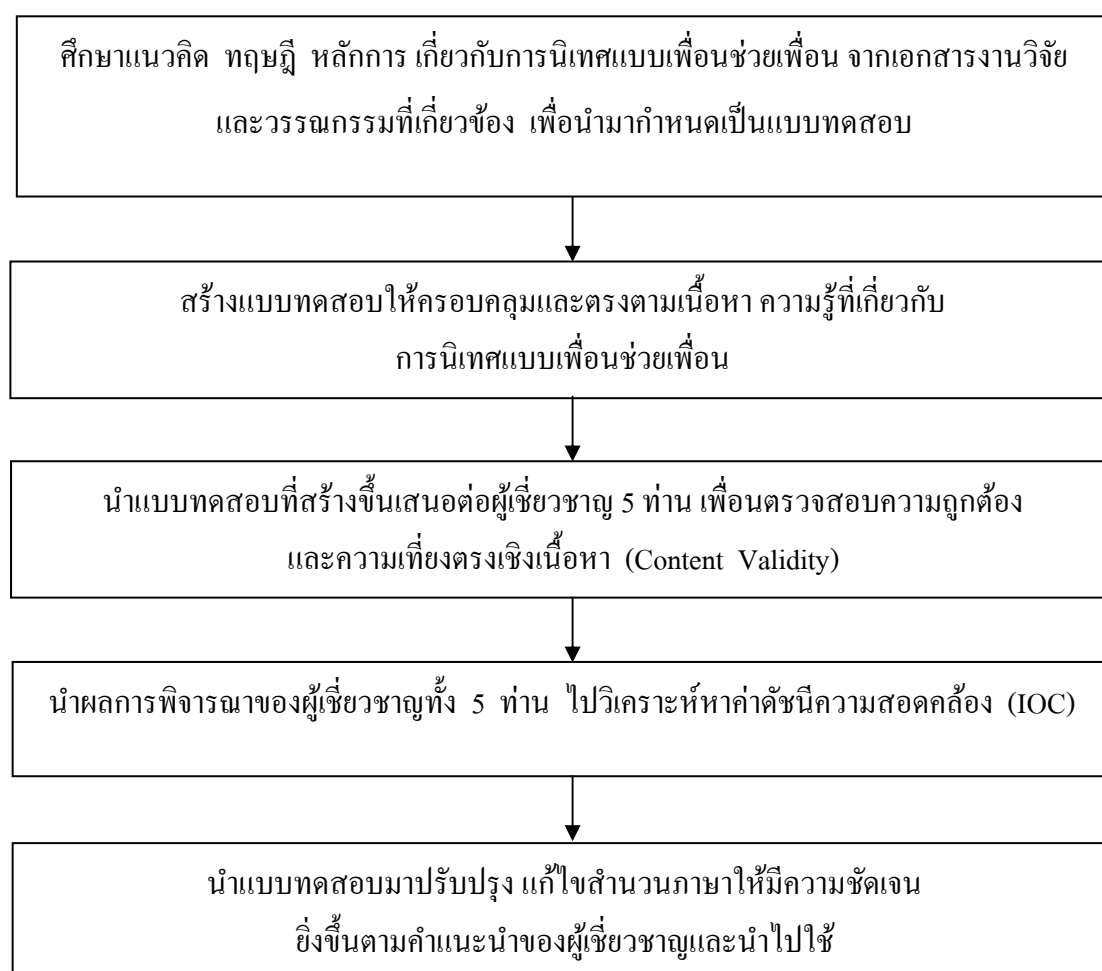
2.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปแก้ไข ปรับปรุงในประเด็นคำถามให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

2.5 จากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านไปวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกประเด็น

2.6 นำแบบทดสอบมาปรับปรุง โดยปรับปรุงแบบทดสอบดังนี้ จัดเรียงลำดับข้อคำถาม แก้ไขสำนวนภาษาให้มีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจง่ายขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปใช้

ดังรายละเอียดในภาพที่ 6

ภาพที่ 6 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบความรู้ของครูเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ตารางที่ 4 เกณฑ์คะแนนความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

คะแนน	ความหมาย
16 – 20	มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดี
11 – 15	มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับ พอใช้
น้อยกว่า 11	มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปรับปรุง

3. แบบประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

3.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เอกสารหนังสือวารสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็น โครงสร้างของเครื่องมือกำหนดประเด็นที่ต้องการทราบและนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2 สร้างแบบประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ให้ครอบคลุมและเที่ยงตรงตามเนื้อหาเกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และนำแบบประเมินมาวิเคราะห์ โดยแบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และกำหนดเป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก (Rubric Score) ดังนี้

ตารางที่ 5 เกณฑ์การให้ระดับคุณภาพการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. การเขียนแผนการจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน	มีการประเมินความสามารถพื้นฐานนักเรียนที่ชัดเจน จุดเด่น/จุดด้อยมีความสอดคล้องกันและเหมาะสมกับผู้เรียน	มีการประเมินความสามารถพื้นฐานนักเรียนที่ชัดเจน จุดเด่น/จุดด้อยมีความสอดคล้องกัน แต่ยังไม่เหมาะสมกับผู้เรียน	มีการประเมินความสามารถพื้นฐานนักเรียน แต่จุดเด่น/จุดด้อยยังไม่สอดคล้องกันและไม่เหมาะสมกับผู้เรียน
2. ความสอดคล้องของความต้องการจำเป็นของผู้เรียนกับเป้าหมายระยะยาว	ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนมีความเหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับจุดเด่น/จุดด้อยและเหมาะสมกับระยะเวลา	ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนมีความเหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับจุดเด่น/จุดด้อย แต่ยังไม่เหมาะสมกับระยะเวลา	ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนมีความเหมาะสมกับผู้เรียน แต่ยังไม่สอดคล้องกับจุดเด่น/จุดด้อย

ตารางที่ 5 เกณฑ์การให้ระดับคุณภาพการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
3. ความสอดคล้องของเป้าหมายระยะยาวกับเป้าหมายระยะสั้น	เป้าหมายระยะยาวมีความสอดคล้องกับเป้าหมายระยะสั้นทุกข้อ	เป้าหมายระยะยาวมีความไม่สอดคล้องกับเป้าหมายระยะสั้น 1-3 ข้อ	เป้าหมายระยะยาวมีความไม่สอดคล้องกับเป้าหมายระยะสั้นมากกว่า 3 ข้อ
4. ความสอดคล้องของเนื้อหาการเรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนรู้	เนื้อหาการเรียนรู้มีความถูกต้อง ชัดเจนและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	เนื้อหาการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ แต่ยัง ไม่ถูกต้อง ชัดเจน	เนื้อหาการเรียนรู้มีความถูกต้องน้อยและไม่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้
5. ความสอดคล้องของสื่อการสอนกับกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอนมีความถูกต้อง ชัดเจนและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอนมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ แต่ยัง ไม่ถูกต้อง ชัดเจน	สื่อการสอนมีความถูกต้องน้อยและไม่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้
6. วิธีการวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	วิธีการวัดผลประเมินผลมีความถูกต้อง ชัดเจน และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	วิธีการวัดผลประเมินผลมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ แต่ยัง ไม่ถูกต้อง ชัดเจน	วิธีการวัดผลประเมินผลมีความถูกต้องน้อยและไม่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้
7. เกณฑ์การประเมินผลสอดคล้องกับ ผู้เรียน	เกณฑ์การประเมินผลมีความถูกต้อง ชัดเจน และสอดคล้องกับผู้เรียน	เกณฑ์การประเมินผลมีความสอดคล้องกับผู้เรียน แต่ยัง ไม่ถูกต้อง ชัดเจน	เกณฑ์การประเมินผลมีความถูกต้องน้อยและไม่สอดคล้องกับผู้เรียน
8. มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วน	มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ถูกต้อง ชัดเจน แต่ไม่ครบถ้วน	มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลบ้างบางคน
9. มีผู้รับผิดชอบในทักษะต่างๆครบถ้วน	มีผู้รับผิดชอบในทักษะต่าง ๆ ครบถ้วนทุกทักษะ	มีผู้รับผิดชอบในทักษะต่าง ๆ ไม่ครบถ้วน 1-3 ทักษะ	มีผู้รับผิดชอบในทักษะต่าง ๆ ไม่ครบถ้วนมากกว่า 3 ทักษะ
10. มีองค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลครบถ้วน	มีองค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลครบถ้วนทุกองค์ประกอบ	มีองค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไม่ครบถ้วน 1-3 องค์ประกอบ	มีองค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไม่ครบถ้วนมากกว่า 3 องค์ประกอบ

ตารางที่ 6 เกณฑ์คะแนนผลการประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

คะแนน	ระดับคุณภาพ
25 - 30	แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีคุณภาพ อยู่ในระดับดี
20 - 24	แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีคุณภาพ อยู่ในระดับพอใช้
น้อยกว่า 19	แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีคุณภาพ อยู่ในระดับปรับปรุง

ตารางที่ 7 เกณฑ์การแปลผลการประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
2.50 - 3.00	มีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล อยู่ในระดับ ดี
1.50 - 2.49	มีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล อยู่ในระดับ พอใช้
1.00 - 1.49	มีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล อยู่ในระดับ ปรับปรุง

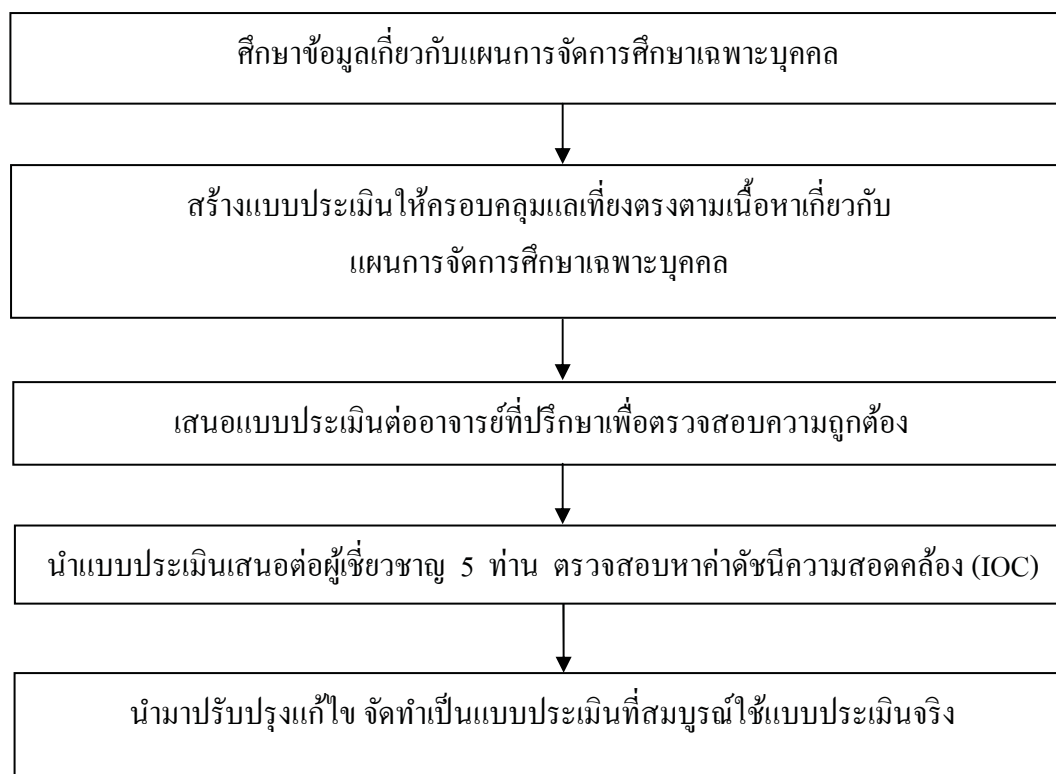
3.3 เสนอแบบประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุงในประเด็นคำถามให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.4 นำแบบประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และภาษาแล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

3.5 นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกประเด็น

3.7 นำมาปรับปรุงแก้ไข โดยจัดลำดับระดับคุณภาพ ความหมาย ปรับเกณฑ์การให้คะแนนให้สอดคล้องกับความสำเร็จและขั้นตอนของเนื้อหาสาระนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง แล้วจัดทำเป็นแบบประเมินที่สมบูรณ์ และนำไปใช้

ดังรายละเอียดในแผนภาพที่ 7

ภาพที่ 7 ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

4. แบบประเมินแผนการสอนเฉพาะบุคคล

4.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแผนการสอนเฉพาะบุคคล เอกสาร หนังสือ วารสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือกำหนดประเด็นที่ต้องการทราบและนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

4.2 สร้างแบบประเมินให้ครอบคลุมและเพียงตรงตามเนื้อหาเกี่ยวกับแผนการสอนเฉพาะบุคคล และนำแบบประเมินไปวิเคราะห์โดยแบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) และกำหนดเป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก (Rubric Score)

ตารางที่ 8 เกณฑ์การให้ระดับคุณภาพการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. ความสอดคล้องของตัวชี้วัดกับจุดประสงค์การเรียนรู้	ตัวชี้วัดมีความถูกต้องชัดเจนและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	ตัวชี้วัดมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ยังไม่ถูกต้อง ชัดเจน	ตัวชี้วัดมีความถูกต้องน้อยและไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้มีความถูกต้อง ชัดเจนและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ยังไม่ถูกต้อง ชัดเจน	กิจกรรมการเรียนรู้มีความถูกต้องน้อยและไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
3. ความสอดคล้องของเนื้อหาการเรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนรู้	เนื้อหาการเรียนรู้มีความถูกต้อง ชัดเจนและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	เนื้อหาการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้แต่ยังไม่ถูกต้อง ชัดเจน	เนื้อหาการเรียนรู้มีความถูกต้องน้อยและไม่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้
4. ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียน	กิจกรรมการเรียนรู้มีความถูกต้อง ชัดเจนและเหมาะสมกับผู้เรียน	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ยังไม่ถูกต้อง ชัดเจน	กิจกรรมการเรียนรู้มีความถูกต้องน้อยและไม่เหมาะสมกับผู้เรียน
5. ความสอดคล้องของสื่อการสอนกับผู้เรียน	สื่อการสอนมีความถูกต้อง ชัดเจนและสอดคล้องกับผู้เรียน	สื่อการสอนมีความสอดคล้องกับผู้เรียนแต่ยังไม่ถูกต้อง ชัดเจน	สื่อการสอนมีความถูกต้องน้อยและไม่สอดคล้องกับผู้เรียน
6. วิธีการวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	วิธีการวัดผลประเมินผลมีความถูกต้อง ชัดเจนและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	วิธีการวัดผลประเมินผลมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้แต่ยังไม่ถูกต้อง ชัดเจน	วิธีการวัดผลประเมินผลมีความถูกต้องน้อยและไม่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้
7. เกณฑ์การประเมินผลเหมาะสมกับผู้เรียน	เกณฑ์การประเมินผลมีความถูกต้อง ชัดเจนและสอดคล้องกับผู้เรียน	เกณฑ์การประเมินผลมีความสอดคล้องกับผู้เรียนแต่ยังไม่ถูกต้อง ชัดเจน	เกณฑ์การประเมินผลมีความถูกต้องน้อยและไม่สอดคล้องกับผู้เรียน
9. ความเหมาะสมของเวลาในการสอนและเนื้อหา	เวลาในการสอนมีความถูกต้อง ชัดเจนและเหมาะสมกับเนื้อหา	เวลาในการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา แต่ยังไม่ถูกต้อง ชัดเจน	เวลาในการสอนมีความถูกต้องน้อยและไม่เหมาะสมกับเนื้อหา

ตารางที่ 8 เกณฑ์การให้ระดับคุณภาพการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล(ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
10. มีองค์ประกอบของแผนการสอนเฉพาะบุคคลครบถ้วน	มีองค์ประกอบของแผนการสอนเฉพาะบุคคลครบถ้วน ทุกองค์ประกอบ	มีองค์ประกอบของแผนการสอนเฉพาะบุคคลไม่ครบถ้วน 1-3 องค์ประกอบ	มีองค์ประกอบของแผนการสอนเฉพาะบุคคลไม่ครบถ้วน มากกว่า 3 องค์ประกอบ

ตารางที่ 9 เกณฑ์คะแนนผลการประเมินแผนการสอนเฉพาะบุคคล

คะแนน	ระดับคุณภาพ
25 - 30	แผนการสอนเฉพาะบุคคลมีคุณภาพ อยู่ในระดับดี
20 - 24	แผนการสอนเฉพาะบุคคลมีคุณภาพ อยู่ในระดับพอใช้
น้อยกว่า 19	แผนการสอนเฉพาะบุคคลมีคุณภาพ อยู่ในระดับปรับปรุง

ตารางที่ 10 เกณฑ์การแปลผลการประเมินแผนการสอนเฉพาะบุคคล

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
2.50 - 3.00	มีความสามารถในการจัดทำแผนสอนเฉพาะบุคคลอยู่ในระดับ ดี
1.50 - 2.49	มีความสามารถในการจัดทำแผนสอนเฉพาะบุคคลอยู่ในระดับ พอใช้
1.00 - 1.49	มีความสามารถในการจัดทำแผนสอนเฉพาะบุคคลอยู่ในระดับ ปรับปรุง

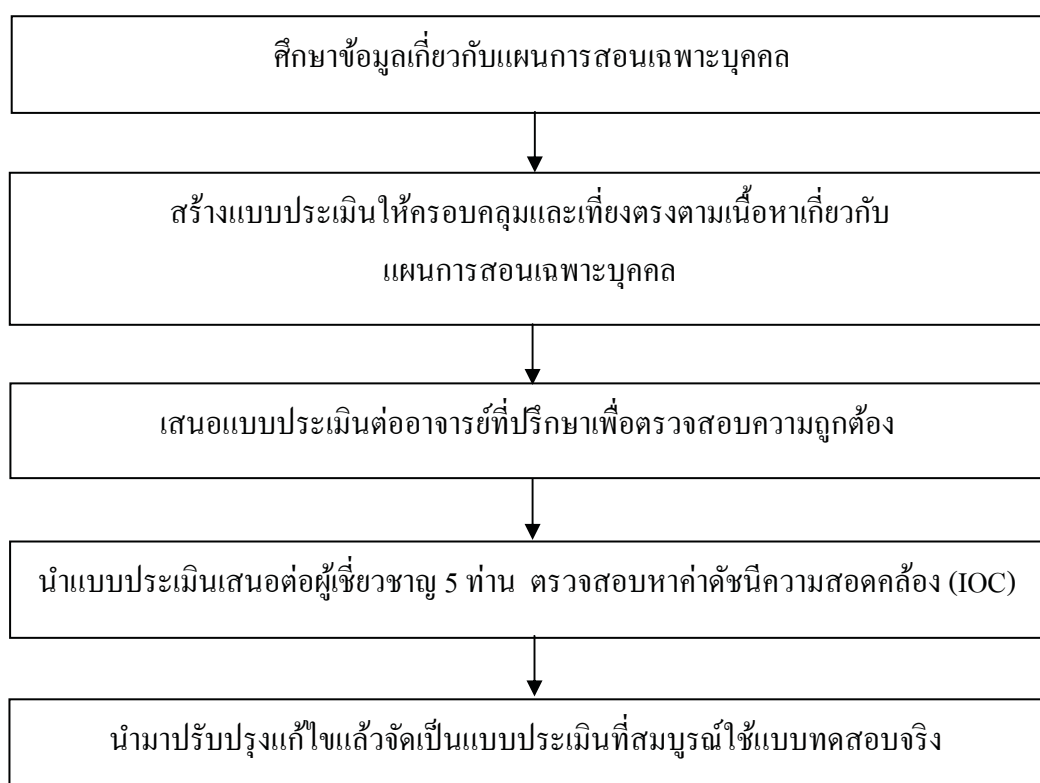
4.3 เสนอแบบประเมินต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปแก้ไข ปรับปรุงในประเด็นคำถามให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.4 นำแบบประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และภาษา แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

4.5 นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกประเด็น

4.6 นำมาปรับปรุงแก้ไข โดยจัดลำดับระดับคุณภาพ ความหมาย ให้สอดคล้องกับ ความสำคัญ ขั้นตอนของเนื้อหาสาระ และปรับเกณฑ์การให้คะแนน นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งแล้วจัดทำเป็นแบบทดสอบที่สมบูรณ์ใช้แบบประเมินจริง

ผังรายละเอียดในภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ขั้นตอนการทำแบบประเมินแผนการสอนเฉพาะบุคคล

5. แบบสังเกตความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

5.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จากหนังสือ วารสาร เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง

5.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล โดยกำหนดประเด็นความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมความสามารถของครูในการวางแผนและการจัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการพัฒนา ตัวบ่งชี้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการวัดและประเมินผล โดยแบบสังเกตมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และกำหนดเป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก (Rubric Score)

ตารางที่ 11 เกณฑ์การให้ระดับคุณภาพความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. การนำเข้าสู่บทเรียน/ ทบทวนความรู้เดิม	มีการจัดกิจกรรมกระตุ้น ความสนใจ มีการ ทบทวนความรู้เดิมและ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ แลกเปลี่ยนซักถาม	มีการจัดกิจกรรมกระตุ้น ความสนใจและทบทวน ความรู้เดิมบ้าง	มีการจัดกิจกรรม กระตุ้นความสนใจบ้าง
2. การแจ้งวัตถุประสงค์ ของการเรียนรู้	มีการแจ้งวัตถุประสงค์ การเรียนรู้หลักและ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่ชัดเจน โดยใช้วิธีการ สื่อสารที่หลากหลาย	มีการแจ้งวัตถุประสงค์ การเรียนรู้หลักและ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม แต่มีวิธีการสื่อสาร ไม่หลากหลาย	มีการแจ้งวัตถุประสงค์ การเรียนรู้หลักหรือ จุดประสงค์เชิง พฤติกรรมบ้างอย่างใด อย่างหนึ่ง
3. การจัดบรรยากาศใน ห้องเรียน	บรรยากาศในห้องเรียน มีความสะอาด เป็น ระเบียบและมีแหล่ง เรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของนักเรียนอย่าง เหมาะสม	บรรยากาศในห้องเรียน มีความสะอาดและ เป็นระเบียบ	บรรยากาศในห้องเรียน มีความสะอาด
4. การดำเนินการสอน ตามขั้นตอนของแผนการ จัดการเรียนรู้	มีการวางแผนและ ดำเนินการสอน อย่างเป็นขั้นตอนที่ ชัดเจน เรียงลำดับจากง่าย ไปหายาก ครบถ้วน ทุกองค์ประกอบของ แผนการจัดการเรียนรู้	มีการวางแผนและ ดำเนินการสอน อย่างเป็นขั้นตอน และ ครบถ้วนทุกองค์ประกอบ ของแผนการจัด การเรียนรู้	มีการวางแผนและ ดำเนินการสอน อย่างเป็นขั้นตอน แต่ไม่ครบถ้วน
5. มีเทคนิคการสอนที่ หลากหลาย	มีเทคนิคการสอนที่ หลากหลาย เหมาะสมกับ พัฒนาการของนักเรียน และเหมาะสมกับเรื่อง ที่สอน	มีเทคนิคการสอนที่ เหมาะสมกับเรื่องที่สอน และพัฒนาการของ นักเรียนแต่ไม่หลากหลาย	มีเทคนิคการสอนที่ เหมาะสมกับเรื่องที่ สอนแต่ไม่เหมาะสมกับ พัฒนาการของนักเรียน

ตารางที่ 11 เกณฑ์การให้ระดับคุณภาพความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
6. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม ทดลองฝึกปฏิบัติและเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม และ ทดลองฝึกปฏิบัติบ้าง	มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามบ้าง
7. สามารถควบคุมชั้นเรียนได้	สามารถควบคุมชั้นเรียนได้ดี มีเทคนิคการปรับพฤติกรรมที่หลากหลาย และเหมาะสมกับนักเรียน ตอบสนองและเป็นระเบียบเรียบร้อย	สามารถควบคุมชั้นเรียนได้ มีเทคนิคการปรับพฤติกรรมที่ถูกต้อง นักเรียนตอบสนองและเป็นระเบียบบ้างบางครั้ง	สามารถควบคุมชั้นเรียนได้บ้าง แต่ยังไม่ มีเทคนิคการปรับพฤติกรรมที่ถูกต้อง เหมาะสมกับ นักเรียน
8. มีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ถูกต้อง ทันเวลา และมีวิธีการที่เหมาะสม	สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ถูกต้อง ทันเวลา แต่วิธีการยังไม่เหมาะสม	สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ และ ทันเวลาบ้าง ไม่ทันบ้าง
9. พูดย่ออธิบายความ/ ยกตัวอย่างได้อย่างเหมาะสม	พูดย่ออธิบายความได้ชัดเจน ถูกต้อง เป็นขั้นตอนและ ยกตัวอย่างได้อย่างเหมาะสม	พูดย่ออธิบายความได้ชัดเจน ถูกต้อง เป็นขั้นตอน แต่ไม่มีตัวอย่าง	พูดย่ออธิบายความได้ แต่ยังไม่ถูกต้อง ชัดเจน มากนัก
10. มีการเสริมแรงที่เหมาะสม	มีการเสริมแรงที่ถูกต้อง ตามหลักการ มีระบบและ เกิดประสิทธิผล	มีการเสริมแรงที่ถูกต้อง ตามหลักการ แต่ยังไม่ เป็นระบบ	มีการเสริมแรงบ้าง แต่ยังไม่ถูกต้องตาม หลักการ
11. ใช้สื่ออย่างเหมาะสมกับเนื้อหา	มีการใช้สื่อที่ถูกต้อง เหมาะสมกับเนื้อหาและ นักเรียนให้ความสนใจ	มีการใช้สื่อที่ถูกต้อง เหมาะสมกับเนื้อหา แต่ยังไม่น่าสนใจ	มีการใช้สื่อบ้าง แต่ยังไม่สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหา
12. นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการสอนอย่างทั่วถึง	เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้ใช้สื่อการสอน และทดลอง และเลือกสื่อ การสอนด้วยตนเอง	เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้ใช้สื่อการสอน และทดลอง แต่ยังไม่ โอกาสได้เลือก	เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้สื่อการสอนและ ทดลอง แต่ยังไม่ ครบทุกคน

ตารางที่ 11 เกณฑ์การให้ระดับคุณภาพความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
13. สื่อใช้ง่าย เร้าความสนใจของผู้เรียน	มีวิธีการใช้สื่อการสอนที่ง่าย เร้าความสนใจและเหมาะสมกับนักเรียน	มีวิธีการใช้สื่อการสอนที่ง่าย เร้าความสนใจ แต่ยัง ไม่เหมาะสมกับนักเรียน	มีวิธีการใช้สื่อการสอนที่ง่าย หรือเร้าความสนใจบ้างอย่างใดอย่างหนึ่ง
14. การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุกข้อ มีเกณฑ์การประเมินที่ถูกต้อง ชัดเจน	การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุกข้อ มีเกณฑ์การประเมินบ้าง	การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์บ้างข้อ
15. วิธีการประเมินเหมาะสมกับผู้เรียน	มีการประเมินผลตามสภาพจริง ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย และเหมาะสมกับนักเรียน	มีการประเมินผลตามสภาพจริง และเหมาะสมกับนักเรียน แต่ยังมีวิธีการไม่หลากหลาย	มีการประเมินผลตามสภาพจริง แต่ยังไม่เหมาะสมกับนักเรียน

ตารางที่ 12 เกณฑ์คะแนนการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้

คะแนน	ความหมาย
36 - 45	มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับดี
26 - 35	มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับพอใช้
น้อยกว่า 25	มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปรับปรุง

ตารางที่ 13 เกณฑ์การแปลผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
2.50 - 3.00	มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ดี
1.50 - 2.49	มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ พอใช้
1.00 - 1.49	มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ปรับปรุง

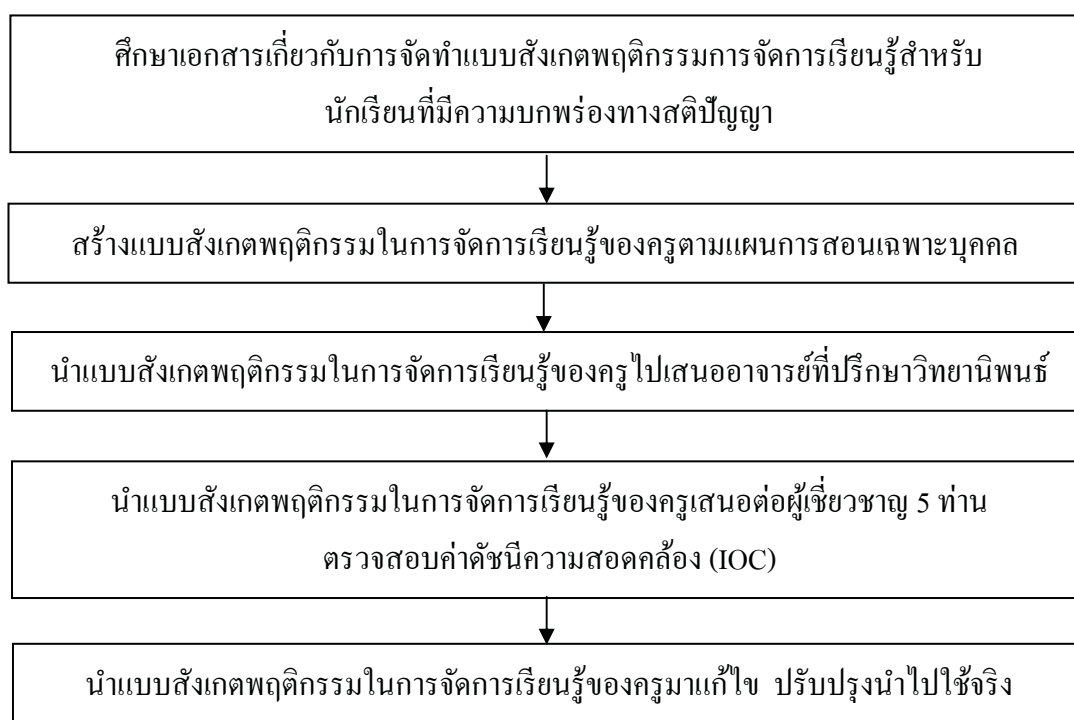
5.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ของครูไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุง แก้ไขให้มีความเหมาะสม ในประเด็นดังนี้ เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ การลำดับข้อความ

5.4 นำแบบสังเกตพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ของครูเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และภาษา แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

5.5 นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกประเด็น

5.6 นำมาปรับปรุงแก้ไข โดยจัดระดับคุณภาพ ให้สอดคล้องกับความสำเร็จและขั้นตอนของเนื้อหาสาระ เสนอการให้คะแนนในแต่ละข้อ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง แล้วจัดทำเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ของครูที่สมบูรณ์นำไปใช้จริง

ดังรายละเอียดในภาพที่ 9

ภาพที่ 9 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสังเกตพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

6. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม ดังนี้

6.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางและประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์

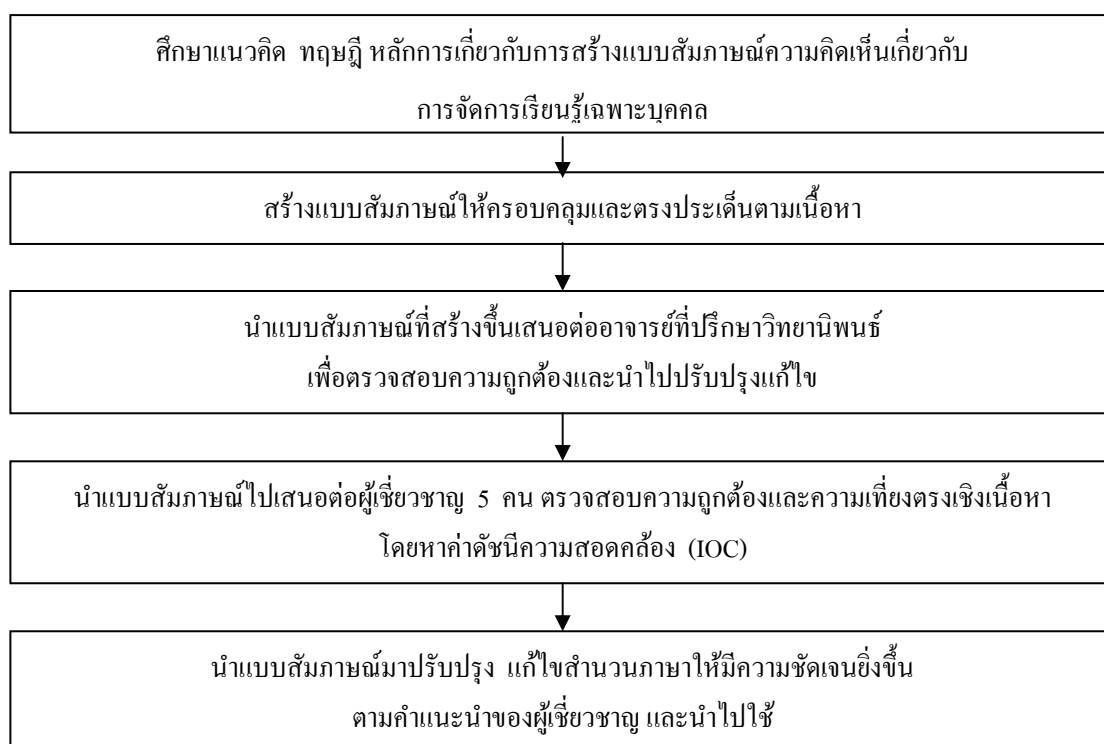
6.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมและตรงประเด็นตามเนื้อหา

6.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุงแก้ไข

6.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกประเด็น

6.5 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุง ข้อคำถาม และสำนวนภาษาให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำไปใช้

ดังรายละเอียดในภาพที่ 10

ภาพที่ 10 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

7. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม ดังนี้

7.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางและประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์

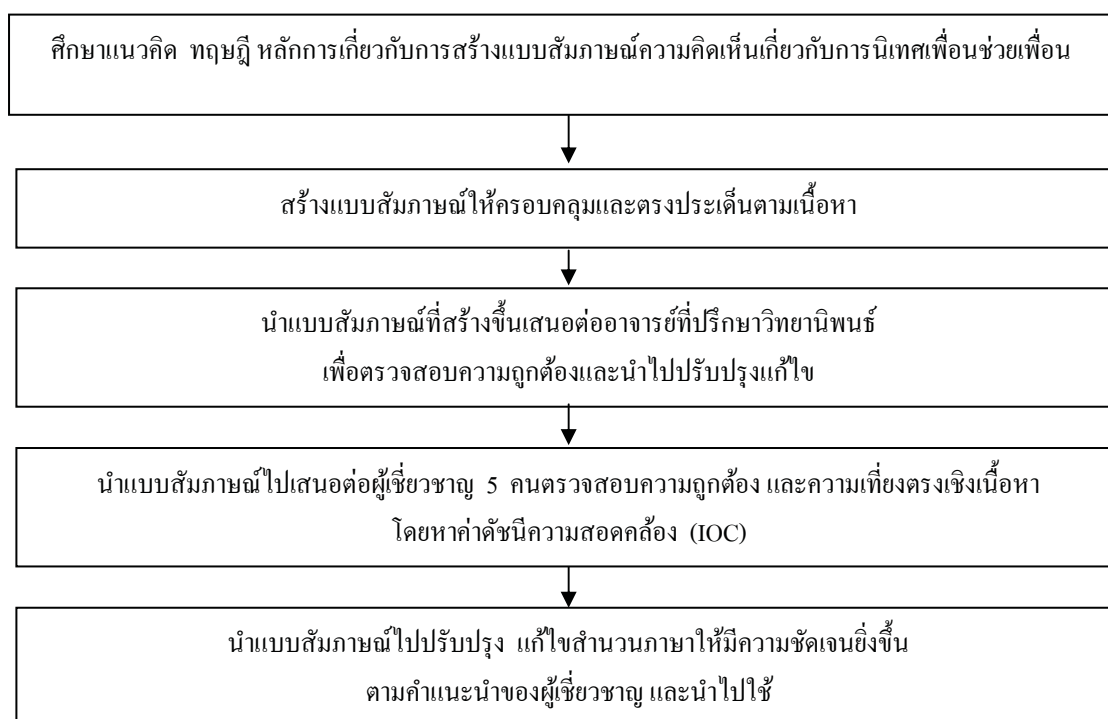
7.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมและตรงประเด็นตามเนื้อหา

7.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุงแก้ไข ในประเด็นคำถามให้ครอบคลุม

7.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกประเด็น

7.5 นำแบบสัมภาษณ์มาแก้ไขประเด็นคำถามและสำนวนภาษาให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำไปใช้

ดังรายละเอียดในภาพที่ 11

ภาพที่ 11 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน จำนวน 2 ฉบับ คือ

1. ผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล เป็นการวัดประเมินผลหลังการจัดการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้สร้างแบบวัดผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน โดยกำหนดเกณฑ์การวัดผลดังนี้

ตารางที่ 14 เกณฑ์คะแนนผลการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล

คะแนน	ความหมาย
6 -10	ผ่านเกณฑ์
น้อยกว่า 5	ไม่ผ่านเกณฑ์

ตารางที่ 15 เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
5- 10	ผ่านเกณฑ์
น้อยกว่า 5	ไม่ผ่านเกณฑ์

2. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนระหว่างเรียนของนักเรียน เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะที่มีการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ผู้วิจัยร่วมกับครูผู้นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกันออกแบบ มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่ครูจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนมีลักษณะรูบริก (Rubric Score) ในเรื่อง ความร่วมมือในการทำกิจกรรม มีสมาธิในการทำกิจกรรม การปฏิบัติคำสั่งด้วยความเต็มใจ การตอบคำถาม ความสนุกสนานในการทำกิจกรรม โดยแบบสังเกตมีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) และกำหนดเป็น เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก (Rubric Score)

ตารางที่ 16 เกณฑ์การให้ระดับคุณภาพการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนระหว่างเรียน
ของนักเรียน

ประเด็นการสังเกต	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก(4)	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
1.ความร่วมมือในกิจกรรม	นักเรียนให้ความร่วมมือทำกิจกรรมได้ด้วยตนเองทั้งหมด	นักเรียนให้ความร่วมมือทำกิจกรรมแต่มีการกระตุ้นเตือนด้วยวาจา	นักเรียนให้ความร่วมมือทำกิจกรรมแต่มีการกระตุ้นเตือนด้วยท่าทางและวาจา	นักเรียนให้ความร่วมมือทำกิจกรรมแต่มีการกระตุ้นเตือนด้วยท่าทาง
2.มีสมาธิในการทำกิจกรรม	นักเรียนมีสมาธิทำกิจกรรมได้ด้วยตนเองทั้งหมด	นักเรียนมีสมาธิในการทำกิจกรรมแต่มีการกระตุ้นเตือนด้วยวาจา	นักเรียนมีสมาธิในการทำกิจกรรมแต่มีการกระตุ้นเตือนด้วยท่าทาง และวาจา	นักเรียนมีสมาธิในการทำกิจกรรมแต่มีการกระตุ้นเตือนด้วยท่าทาง และวาจา
3.การปฏิบัติตามคำสั่งด้วยความเต็มใจ	นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งด้วยตนเองทั้งหมด	นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งด้วยตนเอง แต่มีการกระตุ้นเตือนด้วยวาจา	นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งด้วยตนเอง แต่มีการกระตุ้นเตือนด้วยท่าทาง และวาจา	นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งด้วยตนเอง แต่มีการกระตุ้นเตือนด้วยท่าทาง และวาจา
4.การตอบคำถาม	นักเรียนตอบคำถามได้ด้วยตนเองทั้งหมด	นักเรียนตอบคำถามแต่มีการกระตุ้นเตือนด้วยวาจา	นักเรียนตอบคำถามแต่มีการกระตุ้นเตือนด้วยท่าทาง และวาจา	นักเรียนตอบคำถามแต่มีการกระตุ้นเตือนด้วยท่าทาง และวาจา
5.ความสนุกสนานในการทำกิจกรรม	นักเรียนมีความสนุกสนานในการทำกิจกรรมโดยไม่ต้องช่วยเหลือ	นักเรียนมีความสนุกสนานในการทำกิจกรรมแต่มีการกระตุ้นเตือนด้วยวาจา	นักเรียนมีความสนุกสนานในการทำกิจกรรมมีการกระตุ้นเตือนด้วยท่าทาง และวาจา	นักเรียนมีความสนุกสนานในการทำกิจกรรมมีการกระตุ้นเตือนด้วยท่าทาง และวาจา

ตารางที่ 17 เกณฑ์คะแนนผลการสังเกตพฤติกรรมขณะเรียนของนักเรียน

คะแนน	ความหมาย
16 - 20	นักเรียนมีพฤติกรรมขณะเรียนอยู่ในระดับ ดีมาก
11 - 15	นักเรียนมีพฤติกรรมขณะเรียนอยู่ในระดับ ดี
6 - 10	นักเรียนมีพฤติกรรมขณะเรียนอยู่ในระดับ พอใช้
น้อยกว่า 5	นักเรียนมีพฤติกรรมขณะเรียนอยู่ในระดับ ปรับปรุง

ตารางที่ 18 เกณฑ์การแปลผลการสังเกตพฤติกรรมขณะเรียนของนักเรียน บุญชม ศรีสะอาด (2535 : 100) ดังนี้

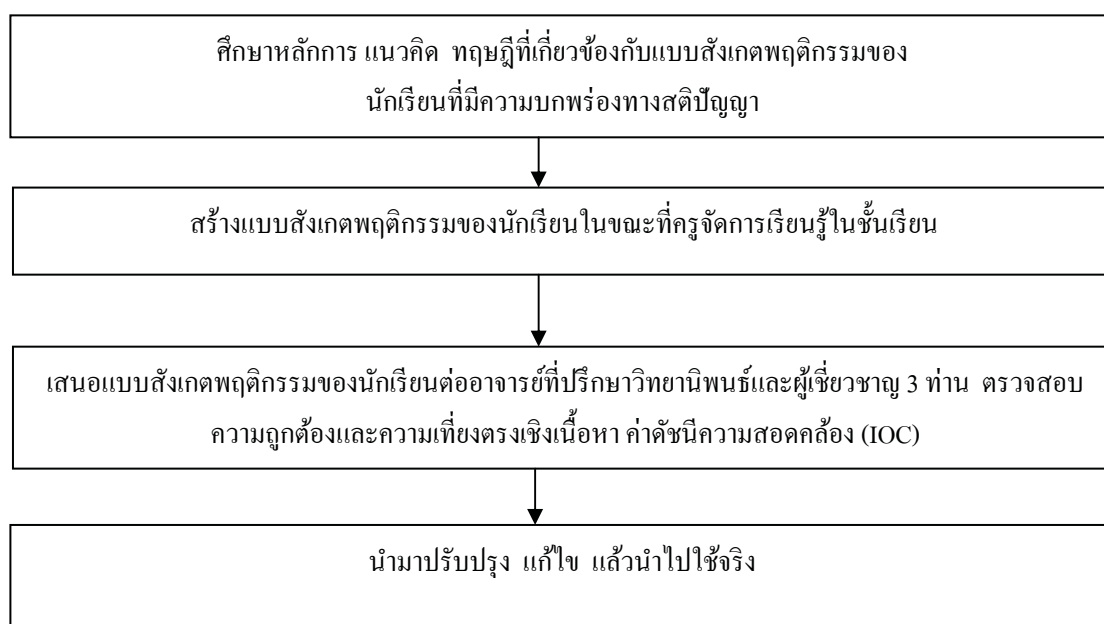
ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
3.51-4.00	นักเรียนมีพฤติกรรมขณะเรียนอยู่ในระดับ ดีมาก
2.51-3.50	นักเรียนมีพฤติกรรมขณะเรียนอยู่ในระดับ ดี
1.51-2.50	นักเรียนมีพฤติกรรมขณะเรียนอยู่ในระดับ พอใช้
1.00-1.50	นักเรียนมีพฤติกรรมขณะเรียนอยู่ในระดับ ปรับปรุง

2.3 เสนอแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และภาษาแล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

2.4 นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกประเด็น

2.5 นำมาปรับปรุงแก้ไข โดยการแก้ไขแบบประเมิน และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนให้เหมาะสม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำไปใช้

ดังรายละเอียดในภาพที่ 12

ภาพที่ 12 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียนของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ผลการดำเนินการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในลักษณะการเขียนพรรณนาความ
2. เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ ของครูผู้สอน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนและหลังได้รับความรู้ เรื่อง การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependant และนำเสนอเป็นกราฟ
3. เปรียบเทียบสมรรถภาพของครูผู้สอน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ก่อนและหลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependant
4. วิเคราะห์ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด และนำเสนอเป็นกราฟ
5. วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

6. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล ที่ได้จากการวัดและประเมินผลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล และนำระดับคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$), และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

7. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียนของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตารางที่ 19 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนและหลังได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	ทดสอบ	ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	แบบทดสอบ ความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่า t-test แบบ Dependent
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนเฉพาะบุคคลก่อนและหลังการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลหลังการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	1. การประเมิน 2. การสังเกต	ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1. แบบประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล 2. แบบประเมินแผนการ สอนเฉพาะบุคคล 3. แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล 4. แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.), ค่า t-test แบบ Dependent, และวิเคราะห์เนื้อหา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล	สัมภาษณ์	ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหา

ตารางที่ 19 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต่อการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	สัมภาษณ์	ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหา
5. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล	แบบทดสอบตามแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่ครูผู้สอนกำหนด	นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5	ผลการเรียนรู้ของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)
6. พฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5	สังเกตพฤติกรรม	นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5	แบบสังเกตพฤติกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนก่อนและหลังได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2) เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ก่อนและหลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล หลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 4) เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี และ 5) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 5 คน ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนจากการปฏิบัติการณ์เทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน แบ่งเป็น 9 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีต่อการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 8 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการปฏิบัติตนระหว่างเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 9 ผลการดำเนินการนิเทศตามกระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 5 คน ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 5 คน ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ข้อ	สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ ชาย	1	20
	หญิง	4	80
	รวม	5	100
2	วุฒิการศึกษา		
	ปริญญาตรี	5	100
	รวม	5	100
3	ประสบการณ์การทำงาน		
	ต่ำกว่า 5 ปี	2	40
	10 ปีขึ้นไป	3	60
	รวม	5	100
4	ประสบการณ์อบรมเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล		
	เคยได้รับการอบรม	4	80
	ไม่เคยได้รับการอบรม	1	20
	รวม	5	100
5	ประสบการณ์อบรมเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน		
	ไม่เคยเข้ารับการอบรม	5	100
	รวม	5	100

จากตารางที่ 20 พบว่า ครูผู้เข้าร่วมการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำนวน 5 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80 เพศชาย 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ด้านวุฒิการศึกษาพบว่า ครูผู้เข้าร่วมการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนทั้งหมด มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านประสบการณ์การสอน ครูผู้เข้าร่วมการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทั้ง 5 คน พบว่ามีประสบการณ์ด้านการสอนระหว่าง 10 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และด้านประสบการณ์ การอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล พบว่า เคยได้รับการอบรม จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ไม่เคยได้รับ

การอบรม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ด้านประสบการณ์อบรมเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน พบว่าทั้งหมดไม่เคยได้รับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 100

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนจากการปฏิบัติการนิเทศการสอน แบ่งเป็น 9 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ตารางที่ 21 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูที่ได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

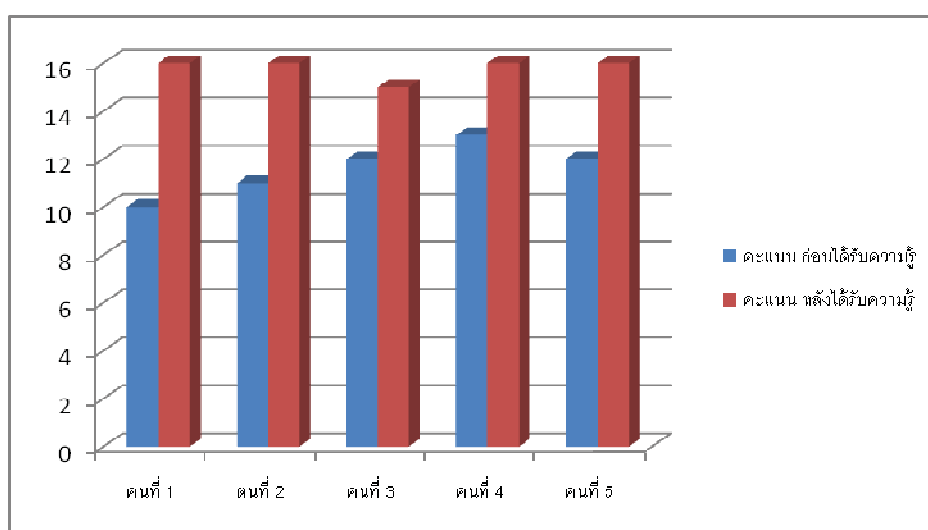
การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนได้รับความรู้	5	20	11.6	1.14	-7.203	0.002
หลังได้รับความรู้	5	20	15.8	0.45		

จากตารางที่ 21 พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X}=15.8$, S.D.= 0.45) สูงกว่า ก่อนได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X}=11.6$, S.D.= 1.14) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อ 1

ตารางที่ 22 การเปรียบเทียบคะแนนความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูที่ได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำแนกเป็นรายบุคคล

ครูคนที่	คะแนนเต็ม 20		
	ก่อนได้รับความรู้	หลังได้รับความรู้	ผลต่าง
1	10	16	6
2	11	16	5
3	12	15	3
4	13	16	3
5	12	16	4
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	11.6	15.8	4.2
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)	1.14	0.45	

จากตารางที่ 22 เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่า หลังได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจสูงขึ้น โดยครูคนที่ 1,2,4,5 มีคะแนนสูงสุด และครูคนที่ 3 มีคะแนนต่ำสุด

ภาพที่ 13 กราฟแสดงคะแนนความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำแนกเป็นรายบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

การเปรียบเทียบความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ก่อนและหลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้วิจัยขอนำเสนอเป็นรายด้าน รายกลุ่มและรายบุคคล ดังนี้ ตารางที่ 23 ผลการประเมินความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ประเด็นการประเมินการเขียน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP)	คะแนน เต็ม	ก่อนรับการนิเทศ		ระดับ ความ สามารถ	หลังรับการนิเทศ		ระดับ ความ สามารถ
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1.การเขียนแผนการจัดการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น ของนักเรียน	3	2.2	0.45	พอใช้	2.6	0.55	ดี
2.ความสอดคล้องของเป้าหมายระยะ ยาวกับความต้องการจำเป็นของ นักเรียน	3	2.4	0.55	พอใช้	3	0.00	ดี
3.ความสอดคล้องของเป้าหมายระยะ ยาวกับเป้าหมายระยะสั้น	3	2.2	0.45	พอใช้	3	0.00	ดี
4.ความสอดคล้องของเนื้อหาการ เรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนรู้	3	2.4	0.55	พอใช้	3	0.00	ดี
5.ความสอดคล้องของสื่อการสอน กับกิจกรรมการเรียนรู้	3	2.2	0.45	พอใช้	2.8	0.45	ดี
6.วิธีการวัดผลประเมินผลสอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	3	2.4	0.55	พอใช้	3	0.00	ดี
7.เกณฑ์การประเมินผลสอดคล้อง กับ นักเรียน	3	2.6	0.55	ดี	3	0.00	ดี
8.มีการวิเคราะห์นักเรียนเป็นราย บุคคล	3	2.8	0.45	ดี	3	0.00	ดี
9. มีผู้รับผิดชอบในทักษะต่างๆ ครบถ้วน	3	2.6	0.55	ดี	3	0.00	ดี
10.มีองค์ประกอบของแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคลครบถ้วน	3	3	0.00	ดี	3	0.00	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	30	2.48	0.26	พอใช้	2.94	0.09	ดี

จากตารางที่ 23 โดยภาพรวม พบว่า หลังรับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{x} = 2.94$, S.D. = 0.09) สูงกว่าก่อนรับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{x} = 2.48$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าหลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนรับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทุกประเด็น

ตารางที่ 24 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	5	3	2.48	0.26	-3.570	0.023
หลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	5	3	2.94	0.09		

จากตารางที่ 24 พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่า โดยคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{x} = 2.94$, S.D. = 0.09) สูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{x} = 2.48$, S.D. = 0.26) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อ 1

ตารางที่ 25 ผลการประเมินความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
จำแนกเป็นรายบุคคล

ครูผู้สอน	คะแนนเต็ม	ก่อนได้รับการนิเทศ			ระดับความสามารถ	หลังได้รับการนิเทศ			ระดับความสามารถ
		คะแนนที่ได้	$\bar{x}$	S.D.		คะแนนที่ได้	$\bar{x}$	S.D.	
คนที่ 1	30	23	2.3	0.48	พอใช้	30	3.00	0.00	ดี
คนที่ 2	30	24	2.4	0.52	พอใช้	30	3.00	0.00	ดี
คนที่ 3	30	25	2.7	0.48	พอใช้	28	2.80	0.42	ดี
คนที่ 4	30	22	2.2	0.42	ดี	29	2.90	0.32	ดี
คนที่ 5	30	28	2.8	0.42	ดี	30	3.00	0.00	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	30	24.8	2.48	0.26	พอใช้	29.4	2.94	0.09	ดี

จากตารางที่ 25 พบว่า ผลการประเมินความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบว่าหลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ครูมีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสูงกว่า ก่อนได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{x} = 2.94, S.D. = 0.09$) และอยู่ในระดับ ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่า ครูคนที่ 1, 2 และ 5 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3, S.D. = 0.00$) รองลงมาคือ ครูคนที่ 4 ($\bar{x} = 2.90, S.D. = 0.32$) และครูคนที่ 3 ($\bar{x} = 2.80, S.D. = 0.42$) ตามลำดับ ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อที่ 2

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

การเปรียบเทียบความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ก่อนและหลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้วิจัยขอนำเสนอเป็นรายด้าน รายกลุ่มและรายบุคคล ดังนี้

ตารางที่ 26 ผลการประเมินความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 5

โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

ประเด็นการประเมินการเขียน แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP)	คะแนน เต็ม	ก่อนรับการนิเทศ		ระดับ ความ สามารถ	หลังรับการนิเทศ		ระดับ ความ สามารถ
		$\bar{x}$	S.D.		$\bar{x}$	S.D.	
1.ความสอดคล้องของตัวชี้วัดกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	3	2	0.00	พอใช้	2.8	0.45	ดี
2.ความสอดคล้องของกิจกรรมการ เรียนรู้ กับจุดประสงค์การเรียนรู้	3	2	0.00	พอใช้	2.8	0.45	ดี
3.ความสอดคล้องของเนื้อหาการ เรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนรู้	3	2	0.00	พอใช้	2.8	0.45	ดี
4.ความสอดคล้องของกิจกรรมการ เรียนรู้เหมาะสมกับนักเรียน	3	2	0.00	พอใช้	2.8	0.45	ดี
5..ความสอดคล้องของสื่อการสอน กับนักเรียน	3	2	0.00	พอใช้	2.6	0.55	ดี

ตารางที่ 26 ผลการประเมินความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอน
นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 5
โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี (ต่อ)

ประเด็นการประเมินการเขียน แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP)	คะแนน เต็ม	ก่อนรับการนิเทศ		ระดับ ความ สามารถ	หลังรับการนิเทศ		ระดับ ความ สามารถ
6.วิธีการวัดผลประเมินผลสอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	3	2.2	0.45	พอใช้	2.8	0.45	ดี
7.เกณฑ์การประเมินผลเหมาะสมกับ นักเรียน	3	2.2	0.45	พอใช้	3	0.00	ดี
8. การบันทึกหลังการสอน	3	2.2	0.45	พอใช้	3	0.00	ดี
9.ความเหมาะสมของเวลาในการ สอนและเนื้อหา	3	2	0.00	พอใช้	3	0.00	ดี
10 มีองค์ประกอบของแผนการสอน เฉพาะบุคคลครบถ้วน	3	2.6	0.55	ดี	3	0.00	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{x}$)	30	2.12	0.16	พอใช้	2.86	0.26	ดี

จากตารางที่ 26 โดยภาพรวม พบว่า หลังรับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{x}$ = 2.86, S.D. = 0.26) สูงกว่าก่อนรับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{x}$ = 2.12, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าหลังรับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนรับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทุกประเด็น

ตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนได้รับการนิเทศแบบ เพื่อนช่วยเพื่อน	5	3	2.12	0.16	-7.188	0.002
หลังได้รับการนิเทศแบบ เพื่อนช่วยเพื่อน	5	3	2.86	0.26		

จากตารางที่ 27 พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลหลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่า โดยคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{x} = 2.86$, S.D. = 0.26) สูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{x} = 2.12$, S.D. = 0.16) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อ 1

ตารางที่ 28 ผลการประเมินความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล

จำแนกรายบุคคล

ครูผู้สอน	คะแนนเดิม	ก่อนได้รับการนิเทศ			ระดับความสามารถ	หลังได้รับการนิเทศ			ระดับความสามารถ
		คะแนนที่ได้	$\bar{X}$	S.D.		คะแนนที่ได้	$\bar{X}$	S.D.	
คนที่ 1	30	21	2.1	0.32	พอใช้	30	3	0	ดี
คนที่ 2	30	21	2.1	0.32	พอใช้	30	3	0	ดี
คนที่ 3	30	20	2	0.00	พอใช้	24	2.4	0.52	พอใช้
คนที่ 4	30	20	2	0.00	พอใช้	29	2.9	0.32	ดี
คนที่ 5	30	24	2.4	0.52	พอใช้	30	3	0	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	30	21.2	2.12	0.16	พอใช้	28.6	2.86	0.26	ดี

จากตารางที่ 28 พบว่า ผลการประเมินความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบว่า หลังการได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ครูที่มีความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล สูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{x} = 2.86$, S.D. = 0.26) และอยู่ในระดับ ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่า ครูคนที่ 1,2 และ 5 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3$, S.D. = 0.00) รองลงมาคือ ครูคนที่ 4 ($\bar{x} = 2.9$, S.D. = 0.32) และครูคนที่ 3 ($\bar{x} = 2.4$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อที่ 2

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

การวิเคราะห์ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล หลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้วิจัยขอนำเสนอเป็นรายด้าน รายกลุ่มและรายบุคคล ดังนี้

ตารางที่ 29 ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

ประเด็นการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสามารถ	ลำดับที่
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน				
1. การนำเข้าสู่บทเรียน/ทบทวนความรู้เดิม	2.55	0.71	ดี	4
2. แจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	2.70	0.60	ดี	2
3. การจัดบรรยากาศในห้องเรียน	2.50	0.57	ดี	5
4. ดำเนินการสอนตามขั้นตอนของแผนการจัดการเรียนรู้	2.50	0.68	ดี	5
5. มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย	2.35	0.76	พอใช้	6
6. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	2.55	0.53	ดี	4
7. สามารถควบคุมชั้นเรียนได้	2.70	0.52	ดี	2
8. มีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	2.65	0.59	ดี	3
9. พูดย่อขยายความ/ยกตัวอย่างได้อย่างเหมาะสม	2.50	0.56	ดี	5
10. มีการเสริมแรงที่เหมาะสม	2.75	0.30	ดี	1
รวม	2.58	0.58	ดี	2
11. ใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหา	2.50	0.60	ดี	2
12. นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการสอนอย่างทั่วถึง	2.35	0.53	พอใช้	3
13. สื่อใช้ง่าย เร้าความสนใจของผู้เรียน	2.55	0.60	ดี	1
รวม	2.47	0.58	พอใช้	3
ด้านการประเมินผล				
14. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	2.80	0.40	ดี	1
15. วิธีการประเมินผลเหมาะสมกับผู้เรียน	2.75	0.33	ดี	2
รวม	2.78	0.37	ดี	1
รวมทั้ง 3 ด้าน	2.61	0.20	ดี	

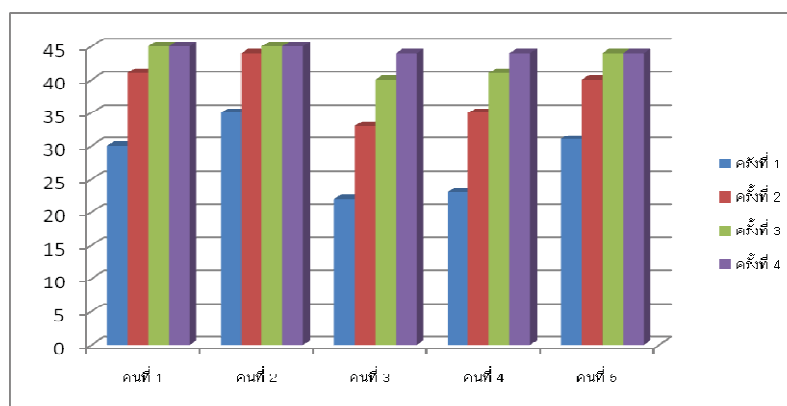
จากตารางที่ 29 เมื่อพิจารณาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เป็นรายด้านของครูผู้สอนทั้ง 5 คนพบว่า ประเด็นด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 2.78, S.D. = 0.37) รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x}$ = 2.58, S.D. = 0.58) และด้านสื่อการสอน ($\bar{x}$ = 2.47, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ยคะแนนระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล จำแนกเป็น

รายบุคคล

ครูผู้สอน	คะแนน เต็ม	ค่าระดับความสามารถ				$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความสามารถ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4			
คนที่ 1	45	30	41	45	45	2.68	0.27	ดี
คนที่ 2	45	35	44	45	45	2.81	0.15	ดี
คนที่ 3	45	22	33	40	44	2.22	0.57	พอใช้
คนที่ 4	45	23	35	41	44	2.38	0.36	พอใช้
คนที่ 5	45	31	40	44	44	2.65	0.31	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม		1.88	2.57	2.87	2.96	2.55	0.34	ดี
SD		0.70	0.52	0.34	0.20		-	-

จากตารางที่ 30 พบว่า หลังการได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ครูทุกคนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 2.55, S.D. = 0.34$) เมื่อจำแนกเป็นรายบุคคลพบว่า ครูคนที่ 2 มีระดับความสามารถสูงสุด ($\bar{x} = 2.81, S.D. = 0.15$) รองลงมาคือครูคนที่ 1 ($\bar{x} = 2.68, S.D. = 0.27$) ครูคนที่ 5 ($\bar{x} = 2.65, S.D. = 0.31$) ครูคนที่ 4 ($\bar{x} = 2.38, S.D. = 0.36$) และครูคนที่ 3 ($\bar{x} = 2.22, S.D. = 0.57$) ตามลำดับ และได้แสดงเป็นกราฟแสดงพัฒนาการในการจัดการเรียนรู้ของครู 5 คน ดังนี้

ภาพที่ 14 กราฟแสดงพัฒนาการในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครู 5 คน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

1. จากประเด็นคำถามว่า วิธีการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามากน้อยเพียงใด

ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความคิดเห็นว่า วิธีการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญามาก เพราะครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมตามศักยภาพของนักเรียน ครูผู้สอนสามารถกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ดังครูคนหนึ่งกล่าวว่า “เนื่องจากนักเรียนพิเศษ มีระดับพัฒนาการไม่เท่ากัน จึงจำเป็นที่จะต้องมีการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เพื่อการพัฒนาให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนมากที่สุด”

2. จากประเด็นคำถามว่า การจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลมีประโยชน์ต่อครูผู้สอนนักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาอย่างไร

ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความคิดเห็นว่า การจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล มีประโยชน์ต่อครูผู้สอนมาก เพราะสามารถช่วยให้ครูได้ทราบถึงข้อบกพร่องของนักเรียนในการเรียนและสามารถแก้ไขได้ตรงจุดเป็นรายบุคคล ดังครูคนหนึ่งกล่าวว่า “การจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลไม่ใช่การสอนแบบกลุ่มใหญ่ แต่เป็นการสอนที่จัดไปตามระดับการรับรู้ที่เหมาะสมของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจบทเรียนได้ง่าย วิธีการประเมินหลากหลาย เนื่องจากนักเรียนหลายคนเขียนหนังสือไม่ได้ ทำให้ไม่สามารถใช้ข้อสอบได้ ดังนั้นการประเมินการเรียนรู้จึงต้องใช้หลายวิธีการเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการ โดยครูจะเป็นผู้กำหนดวิธีการประเมินและหัวข้อการประเมินขึ้นมาให้เหมาะสมกับบทเรียนและผู้เรียน”

3. จากประเด็นคำถามว่า วิธีการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลเป็นวิธีการสอนที่ทำให้ครูมีความยุ่งยากในการสอนหรือไม่

ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความคิดเห็นว่า อาจจะมีปัญหาบ้าง เพราะการสอนจะต้องสอนนักเรียนทีละคน ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่ครูได้กำหนดไว้ของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มงานให้กับครูผู้สอน แต่จะทำให้ครูสอนง่ายกว่าเพราะรู้ว่าจะต้องสอนอะไร ดังครูคนหนึ่งกล่าวว่า “การสอนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล แม้จะมีความยุ่งยากบ้างเพราะครูจะต้องทำแผนการสอนเท่ากับจำนวนนักเรียน แต่ทำให้ครูสามารถจัดขั้นตอนการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนได้ และมีวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่ต่างกันออกไป ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ข้อสอบ”

4. จากประเด็นคำถามว่า ในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลทำให้ครูผู้สอนได้คิดค้นเทคนิคการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้บรรลุจุดประสงค์จริงหรือไม่

ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความคิดเห็นว่า ในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลทำให้ครูผู้สอนได้คิดค้นเทคนิคการ และวิธีการสอนเพื่อให้ นักเรียนได้มีความเข้าใจในเรื่องที่เรียน โดยเริ่มจากง่ายไปหายาก และเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนร่วมมือในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนเป็นอย่างดี เมื่อนักเรียนสนุกกับการเรียนรู้ จะตอบคำถามครูได้ จะรู้สึก ว่าทำได้ ทำให้มีความอยากที่จะเรียนรู้มากขึ้น ดังครูคนหนึ่งกล่าวว่า “การสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทำให้ครูหยุดคิดไม่ได้ ครูต้องหาวิธีการหรือเนื้อหาที่นักเรียนจำเป็นจะต้องเรียนรู้ อยู่ตลอดเวลา เพราะบทเรียนที่มีอยู่ตามท้องตลาด นักเรียนคนหนึ่งไม่สามารถเรียนได้ทั้งเล่ม การเรียนรู้ไม่จำเป็นจะต้องอยู่ในห้องเรียน ครูจึงต้องคิดหาวิธีการต่าง ๆ นามาใช้สอนนักเรียนให้มีการพัฒนาศักยภาพมากที่สุด”

5. จากประเด็นคำถามว่า วิธีการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลสามารถพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามากน้อยเพียงใด

ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความคิดเห็นว่า วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคลสามารถพัฒนาศักยภาพได้มาก เนื่องจากการจัดการเรียน การเรียนรู้ นั้น จัดให้เหมาะสมกับศักยภาพนักเรียนเป็นรายบุคคล ทำให้นักเรียนได้รับความรู้และ ความเข้าใจ และสามารถพัฒนานักเรียนได้เต็มตามศักยภาพ ดังครูคนหนึ่งกล่าวว่า “การมีแผน การเรียนรู้เฉพาะตัวนักเรียนเอง ครูต้องมีการวิเคราะห์นักเรียนก่อน ทำให้ครูสามารถจัดการสอนได้ ตรงจุดที่นักเรียนทำไม่ได้ ซึ่งในโรงเรียนปกติจะพบว่า มีนักเรียนที่เรียนไม่ทันเพื่อนอยู่หลายคน แต่การจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลจะจัดตรงจุดที่นักเรียนทำไม่ได้ แก้ไขหรือปรับเนื้อหาหรือวิธี การสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน ซึ่งอาจใช้เวลาในการเรียนรู้ แต่นักเรียนจะมีการพัฒนาศักยภาพ มากขึ้น”

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทาง สติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อ การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1. จากประเด็นคำถามว่าการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในด้ำน การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของโรงเรียนของท่านมีรูปแบบเหมาะสมหรือไม่

ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความคิดเห็นว่า เนื่องจากฝ่าย บริหารของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูลมีภาระงานมาก การนิเทศโดยฝ่ายบริหารจึงเป็นไปอย่าง ไม่สม่ำเสมอและไม่ต่อเนื่อง การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจึงเป็นรูปแบบที่เหมาะสม เพราะเป็น

กัลยาณมิตร ครูนิเทศเพื่อนครูด้วยกันเองและเป็นกลุ่มที่มีความคุ้นเคยกันอยู่แล้ว มีการให้ข้อมูลย้อนกลับ ทำให้ผู้รับการนิเทศไม่เครียด และสามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้นิเทศได้เป็นอย่างดี ครูคนหนึ่งกล่าวว่า “ครั้งแรกไม่ชอบเพราะกลัวทำขายหน้า แต่เมื่อเกิดความคุ้นเคยในการที่มีคนอื่นเข้ามาอยู่ในห้องเรียนก็ชิน มีการพูดคุยแนะนำกันอย่างสนุกสนาน น่าจะให้ผู้บริหารมานั่งนิเทศด้วย”

2. จากประเด็นคำถามว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียนที่มีการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นอย่างไร

ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความคิดเห็นว่า การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่ผ่านมาได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีมีการนิเทศบ่อยๆทำให้ครูและนักเรียนสนุกไปกับการเรียนการสอน และผลการเรียนก็มีการพัฒนาขึ้น ครูคนหนึ่งกล่าวว่า “เมื่อมีการนิเทศทำให้ครูต้องมีการจัดห้องเรียนให้ดูดี มีการเก็บของให้เป็นระเบียบมากขึ้น ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนน่าเรียนมากยิ่งขึ้น”

3. จากประเด็นคำถามว่าการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนส่งผลต่อประสิทธิภาพในด้านการจัดการเรียนรู้ของครูตามมาตรฐานวิชาชีพและการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร

ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความคิดเห็นว่า การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ส่งผลให้ครูผู้สอนมีประสิทธิภาพในการสอนเป็นไปตามแผนที่วางไว้และสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ครูคนหนึ่งกล่าวว่า “จากการนิเทศเพื่อนช่วยเพื่อนได้รับความรู้จากกิจกรรมการสอนจากเพื่อนครูหลายเรื่อง มีการเผยแพร่สื่อการสอนให้เพื่อนครูได้ยืมใช้ ครูชวนช่วยในการทำสื่อให้เร้าความสนใจของนักเรียนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีศักยภาพเพิ่มขึ้น”

4. จากประเด็นคำถามว่าการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจะช่วยให้ครูพัฒนาสมรรถภาพในด้านการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูกำหนดได้หรือไม่ อย่างไร

ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความคิดเห็นว่า จากการได้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้นิเทศ ครูสามารถนำข้อมูลย้อนกลับไปปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอน คิดเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายที่สามารถนำไปสอนนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น ครูคนหนึ่งกล่าวว่า “เมื่อได้รับคำแนะนำจากเพื่อนครูก็จะรับนำข้อมูลนั้นกลับไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป ทำให้มีการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา”

5. จากประเด็นคำถามว่า ท่านพบปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอะไรบ้าง และท่านมีแนวทางหรือข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเหล่านั้นได้อย่างไร

ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความคิดเห็นว่าการดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียนการนิเทศการสอนไม่ค่อยต่อเนื่อง นักเรียนมีกิจกรรมมากทำให้เวลาในการนิเทศการสอนคลาดเคลื่อน ในระยะแรก ๆ ครูยังไม่ค่อยเข้าใจวิธีการนิเทศการสอน ทำให้เข้าใจว่าเป็นการนิเทศการสอนเป็นการจับผิดกัน แต่เมื่อดำเนินการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ตามที่ได้รับความรู้มาแล้ว ทำให้ครูผู้สอนเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการสอนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับครูที่มีความกังวลกับการนิเทศการสอนและเป็นวิธีการที่สามารถช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนรู้ได้มากที่สุด ครูคนหนึ่งกล่าวว่า “มีคนมาดูแลและแนะนำทำให้มีความรู้มากยิ่งขึ้น ทำให้เรารู้ว่าที่สอนไปแล้วนั้นมีความเหมาะสมกับนักเรียนมากน้อยเพียงใด และยังมีวิธีการสอนอื่น ๆ อีกหลายวิธีให้ครูได้เลือกนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน”

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล

ตารางที่ 31 ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามระดับชั้นและห้องเรียน

รายวิชา	ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ผลการประเมิน
ภาษาไทย	ประถมศึกษาปีที่ 4/1	8	10	7.25	1.16	ผ่าน
	ประถมศึกษาปีที่ 4/2	10	10	5.60	0.70	ผ่าน
รวม		18	10	6.43	0.93	ผ่าน
คณิตศาสตร์	ประถมศึกษาปีที่ 5/1	10	10	7.20	1.40	ผ่าน
	ประถมศึกษาปีที่ 5/2	10	10	6.50	1.96	ผ่าน
	ประถมศึกษาปีที่ 5/3	10	10	6.80	1.32	ผ่าน
รวม		30	10	6.83	1.56	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม		48	10	6.63	1.25	ผ่าน

จากตารางที่ 31 พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล โดยภาพรวมนักเรียนทุกคนผ่าน

เกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ($\bar{x} = 6.63$, S.D. = 1.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะวิชา พบว่า ทักษะวิชาภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 7.25$, S.D. = 1.16) รองลงมาคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 ($\bar{x} = 5.60$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ และทักษะวิชา คณิตศาสตร์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ผลการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 7.20$, S.D. = 1.40) รองลงมา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 ($\bar{x} = 6.80$, S.D. = 1.32) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 ($\bar{x} = 6.50$, S.D. = 1.96) ตามลำดับ

ตอนที่ 8 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษา 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 32 ผลการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

ประเด็นการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนพฤติกรรมขณะเรียน								$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม
		ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3		ครั้งที่ 4				
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D			
1.ความร่วมมือในกิจกรรม	4	1.90	0.66	2.02	0.60	2.21	0.71	2.48	0.71	2.15	0.70	พอใช้
2.มีสมาธิในการทำงาน	4	1.71	0.54	1.92	0.58	2.00	0.55	2.19	0.67	1.95	0.61	พอใช้
3.การปฏิบัติตามคำสั่งด้วยความเต็มใจ	4	1.81	0.61	1.94	0.67	2.13	0.64	2.46	0.65	2.09	0.68	พอใช้
4.การตอบคำถาม	4	1.60	0.57	1.81	0.57	2.04	0.50	2.08	0.65	1.88	0.60	พอใช้
5.ความสนุกสนานในการทำกิจกรรม	4	2.15	0.62	2.08	0.61	2.44	0.62	2.56	0.62	2.31	0.63	พอใช้
ค่าเฉลี่ยรวม	20	1.83	0.60	1.95	0.61	2.16	0.60	2.35	0.66	2.08	0.62	พอใช้

จากตารางที่ 32 พบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติตนของนักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ขณะมีการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล โดยภาพรวมนักเรียนทุกคนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{x} = 2.08$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นความสนุกสนานในการทำกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 2.31$, S.D. = 0.63) รองลงมาคือความร่วมมือ

ในกิจกรรม ($\bar{x} = 2.15, S.D. = 0.70$) การปฏิบัติคำสั่งด้วยความเต็มใจ ($\bar{x} = 2.09, S.D. = 0.68$) มีสมาธิในการทำงาน ($\bar{x} = 1.95, S.D. = 0.61$) และการตอบคำถาม ($\bar{x} = 1.88, S.D. = 0.60$) ตามลำดับ

ตอนที่ 9 ผลการดำเนินการนิเทศตามกระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

จากการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้วิจัยมีข้อสังเกตสรุปได้ดังต่อไปนี้

สัปดาห์แรก ครูทุกคนดำเนินการตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้ พบว่า ครูทุกคนยังมีความประหม่าในการที่มีครูคนอื่นเข้ามาอยู่ในห้องเรียน นักเรียนไม่ค่อยมีสมาธิ นักเรียนจะพูดคุยทักทายกับครูที่ทำหน้าที่นิเทศด้วย นักเรียนบางคนจะนั่งนิ่งๆ ไม่มีการตอบสนอง แต่ครูทุกคนก็สามารถควบคุมชั้นเรียนได้ ครูใช้สื่อที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน แต่สื่อไม่น่าสนใจสำหรับนักเรียน การนำเข้าสู่บทเรียนไม่ชัดเจน นักเรียนยังไม่ค่อยเข้าใจบทเรียน เมื่อมีการประชุมหลังการนิเทศครั้งแรกในช่วงบ่ายวันพฤหัสบดี ได้ให้ข้อมูลย้อนกลับให้ครูทุกคนทราบ ครูทุกคนยอมรับในข้อมูลที่ได้รับฟัง จะพยายามปรับจุดที่บกพร่อง และนัดหมายเวลาการนิเทศครั้งต่อไป

สัปดาห์ที่สอง ครูผู้สอนทุกคนมีกิจกรรมที่น่าสนใจมากขึ้น ครูคนที่ 1 ยังใช้สื่อการสอนเดิม แต่วิธีการสอนเปลี่ยนจากครั้งแรกมีการนำเข้าสู่บทเรียนโดยการทาบปัญหาต่างๆ ที่นักเรียนพอจะตอบได้ แล้วพูดชมเชยเป็นการเสริมแรง ครูจะสอนที่หน้าห้องเรียนและจะกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด ครูคนที่ 2 นำเข้าสู่บทเรียนโดยการร้องเพลงประกอบท่าทางและพยายามกระตุ้นให้นักเรียนร่วมร้องเพลง เมื่อเข้าสู่บทเรียน ครูทบทวนบทเรียนแล้วสอนตามแผนการสอน และเรียกนักเรียนมาสอนเป็นรายบุคคล ครูคนที่ 3 นำเข้าสู่บทเรียนด้วยการร้องเพลง แต่สื่อการสอนยังไม่น่าสนใจ ครูคนที่ 4 มีการจัดทำสื่อการสอนที่มีสีสัน นักเรียนชอบ และตั้งใจเรียนมากขึ้น ครูคนที่ 5 ทบทวนบทเรียน แล้วสอนนักเรียนเป็นรายบุคคล

ครูทุกคนมีการปรับตัวเอง แก้ไขปรับปรุงการใช้สื่อการสอนได้ดีขึ้น เริ่มมีเทคนิคการสอนที่หลากหลายขึ้น เสียงดังฟังชัด เสริมแรงด้วยการชมนักเรียนบ่อยๆ หลังการเรียนทุกครั้ง ครูทุกคนจะมีรางวัลให้นักเรียนเสมอ วิธีการประเมินผลหลากหลาย เน้นการสอนเป็นรายบุคคล จากการประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับในวันพฤหัสบดีของสัปดาห์ที่ 2 ของการนิเทศ ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศกล้าที่จะให้คำแนะนำกับเพื่อนได้ เช่น แนะนำให้ครูคนที่ 3 ทำสื่อการสอนให้น่าสนใจ ใช้เทคนิคการสอนให้สนุกสนานประกอบกับสื่อ จะทำให้นักเรียนสนใจการเรียนมากขึ้น

สัปดาห์ที่สาม พบว่า ครูคนที่ 1, 2, 4 และ 5 มีความคล่องในการใช้สื่อการสอนและเทคนิคการสอนมากขึ้น คู่กันเคยกับการนิเทศ ไม่มีการประหม่า นักเรียนก็คุ้นเคยกับครูที่จะมานั่งในห้องด้วย มีการทักทายครูที่มานั่งนิเทศการสอน แต่ครูผู้สอนสามารถที่จะดึงความสนใจให้นักเรียนกลับเข้าไปสนใจในบทเรียนได้ จึงไม่เป็นอุปสรรคในการสอนและการนิเทศ ในรอบนี้ครูมีความ

เข้าใจเรื่องกระบวนการนิเทศมากขึ้น เพราะเริ่มสนุก มีการซักถามเกี่ยวกับวิธีการนิเทศแบบต่าง ๆ ครูคนที่ 3 เปลี่ยนเทคนิควิธีการสอน และใช้สื่อที่มีสีสันสดใสมากขึ้น ครูใช้น้ำเสียงในการดำเนินการสอนให้มีความสนุกสนานมากขึ้น นักเรียนตั้งใจเรียนมากกว่าเดิม มีสมาธิมากขึ้น นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรมได้นานขึ้น

สัปดาห์ที่ 4 ครูทุกคนมีเทคนิคในการสอนมากขึ้น มีความคล่องในการใช้สื่อการสอน การสอนนักเรียนแบบซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งครูเน้นการสอนเป็นรายบุคคล ครูกระตุ้นเตือนให้นักเรียนทำกิจกรรมทุกครั้ง แต่ในการสอนเป็นรายบุคคล ต้องใช้เวลามากต่อคน ทำให้บางครั้งนักเรียนบางคนไม่ได้ทำกิจกรรม มีการบันทึกหลังการสอน และนักเรียนมีสมาธิในการทำกิจกรรมนานขึ้นเฉลี่ยประมาณ 15 นาทีขึ้นไป

ผู้วิจัย ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศ และครูผู้รับการนิเทศ ได้ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการสอนเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 สัปดาห์ พบว่า พฤติกรรมที่ควรคงไว้ คือ การให้แรงเสริมนักเรียน ซึ่งครูจะใช้คำชมเชยเป็นส่วนใหญ่ และจะมีรางวัลหลังจากหมดชั่วโมงเป็นขนมและการได้ออกไปเล่นนอกห้องเรียน ครูมีวิธีการประเมินที่หลากหลาย พฤติกรรมที่ควรแก้ไข คือ เทคนิคการสอน ใช้สื่อการเรียนควรทำให้น่าสนใจ และผลจากการประชุมการให้ข้อมูลย้อนกลับกับครูผู้สอนทั้ง 5 คน พบว่า ครูทุกคนให้ความร่วมมือและให้ความสนใจ รวมทั้งมีความเข้าใจในกระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมากขึ้น ครูมีความใกล้ชิดกันมากกว่าเดิม มีการแบ่งปันความรู้ให้แก่กัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทำการวิจัยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนก่อนและหลังได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2) เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ก่อนและหลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล หลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 4) เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคลของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี และ 5) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ปฏิบัติการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 5 คน และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบทดสอบ แบบประเมินแบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ค่า t-test แบบdependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา” สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สมรรถภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน พบว่า ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่าก่อนได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อ 1

2. สมรรถภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศ โดยมีขั้นตอนครบถ้วน สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และความต้องการจำเป็นของผู้เรียน อยู่ในระดับดี ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อ 2

3. สมรรถภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล สูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศ โดยมีขั้นตอนครบถ้วน สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และความต้องการจำเป็นของผู้เรียน อยู่ในระดับดี ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อ 2

4. สมรรถภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล พบว่า หลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ครูทุกคนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น มีการกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน มีการใช้สื่อการเรียนรู้ได้สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อ 2

5. ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล มีความคิดเห็นว่า วิธีการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มาก ช่วยให้ครูได้ทราบถึงข้อบกพร่องของนักเรียนในการเรียนและสามารถแก้ไขได้ตรงจุดเป็นรายบุคคล ครูสามารถหาวิธีการจัดการเรียนรู้ได้อย่าง

หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีความเข้าใจในเรื่องที่เรียน โดยเริ่มจากง่ายไปหายาก และเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนร่วมมือในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนเป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนได้รับความรู้และความเข้าใจได้ง่าย ครูสามารถกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมกับนักเรียน

6. ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีต่อการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า พอใจกับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รูปแบบการนิเทศการสอน มีคุณภาพ และมีความเหมาะสม เพราะเป็นกัลยาณมิตร มีการให้ข้อมูลย้อนกลับ ขณะดำเนินการนิเทศการสอนและประชุมการให้ข้อมูลย้อนกลับ ทุกคนไม่เครียด และสามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้เป็นอย่างดี เกิดการทำงานเป็นทีม

7. ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า นักเรียนทุกชั้นเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนมีความก้าวหน้าในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ทุกคน

8. พฤติกรรมการปฏิบัติตนระหว่างเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ พอใช้ พบว่า ส่วนใหญ่นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียน มีสมาธิมากขึ้น ระหว่างที่เรียนนักเรียนสามารถตอบคำถาม ทำกิจกรรมที่ครูกำหนดให้ได้ถูกบ้าง ไม่ถูกบ้าง ส่วนใหญ่ครูใช้วิธีการกระตุ้นเตือนโดยวาจาและท่าทาง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนตอบคำถามหรือทำกิจกรรม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าครูมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หลังได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนได้รับการอบรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในกระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีขั้นตอนการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศเข้าใจกระบวนการของการนิเทศ ครูจึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน อีกทั้งการนิเทศครั้งนี้ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศตั้งแต่เริ่มต้น ครูจึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ เห็นความสำคัญของ

การนิเทศและประโยชน์ของการนิเทศโดยตรง จึงทำให้รู้และเข้าใจกระบวนการทำงานร่วมกันของเพื่อนร่วมงานที่ต้องช่วยเหลือกัน มีการสนับสนุนการทำงานเป็นทีม โดยการสร้างความคุ้นเคยกันในกลุ่มเพื่อนร่วมงาน สร้างบรรยากาศในการนิเทศที่เป็นมิตรต่อกัน เชื่อใจไว้วางใจในกันและกัน ช่วยให้ครูมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของตนเองกับเพื่อนอย่างต่อเนื่องด้วยความเต็มใจ ตลอดจนร่วมมือกันในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับสเปียร์ (1976: 16) แฮร์ริส (1985: 10) และ กู๊ด (1993: 574) ที่มีความคิดเห็นทิศทางเดียวกันว่า การนิเทศการสอนจะช่วยให้ครูร่วมกันทำงานเป็นทีม มีการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การได้นิเทศซึ่งกันและกันของเพื่อนครู ยังเป็นการช่วยเหลือ สนับสนุนให้ครูได้ถ่ายโยงความรู้ทักษะ และวิธีการสอนแบบต่างๆจากที่ได้ รับการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติให้นำไปใช้ได้จริงในห้องเรียน ในขณะเดียวกันก็มุ่งเน้นความร่วมมือกันระหว่างครูกับผู้นิเทศเปิดโอกาสและจัดเวลาให้ได้สนทนากันมากขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ความรู้สึกต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียน สอดคล้องกับกัลยา พานิชวงศ์ (2547: 103) จรูญพร ลำไย (2547: 119-135) เชนฐ์ ผิวลออ (2546: 112) ประนอม พรหมเกตุ (2550: 125-135) และยุพิน ยืนยง (2549: 161-129) ที่พบว่า หลังจากครูได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนแล้ว ทำให้ครูทำงานอย่างเป็นระบบ มีความมั่นใจและเกิดความภาคภูมิใจที่สามารถปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนได้สำเร็จ ช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ถูกต้อง และบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้

2. สมรรถภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5

2.1 ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

จากการเปรียบเทียบระดับคุณภาพจากแบบประเมินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ครูทุกคนมีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่สูงขึ้น และอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ทำให้ครูมีความเข้าใจในกระบวนการการจัดทำและปรับแผนให้สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการจำเป็นของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม เพราะสิ่งสำคัญที่สุดของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนคือ ทำให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองในการจัดทำแผนจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งกระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นวิธีการที่ครูสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ ปรีกษา แนะนำกัน ได้ตลอดเวลา ทำให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพทั้งยังมีเพื่อนร่วมงานคอยให้คำปรึกษาแนะนำ และแลกเปลี่ยนความรู้ในการจัดทำ

แผนของแต่ละทักษะวิชา ซึ่งครูเข้าใจตรงกันว่าแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลนี้สามารถช่วยให้ครูสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ในระยะยาวให้แก่นักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาได้ตรงกับข้อบกพร่องของนักเรียนมากที่สุด และสามารถปรับปรุงแผนได้เป็นระยะ สอดคล้องกับผดุงอารยะวิญญู (2542: 204-207) ที่กล่าวว่า เมื่อเด็กโตขึ้นความต้องการย่อมมีการเปลี่ยนแปลง แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจึงต้องมีการปรับแผนตามความต้องการและความเหมาะสมของนักเรียนแต่ละคน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของจรูญพร ลำไย (2547: บทคัดย่อ) กัลยา พานิชวงษ์ (2547: บทคัดย่อ) สุทธิศักดิ์ ศรีสมบุรณ์ (2548: 109) และ ที่ได้ผลการวิจัยในทิศทางเดียวกันว่า ครูที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม และสามารถนำความรู้ความเข้าใจมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองได้

2.2 ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม ครูมีความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่สูงขึ้น และอยู่ในระดับดี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า เมื่อครูได้รับความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลแล้ว ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน ครูสามารถจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และความต้องการจำเป็นของผู้เรียน ทั้งนี้ เพราะการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นการวางแผนร่วมกันระหว่างครูผู้ทำหน้าที่นิเทศ และครูผู้รับการนิเทศสามารถจัดการเรียนรู้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยครูผู้สอนจะนำขั้นตอนจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มาทำเป็นแผนการสอนระยะสั้น โดยกำหนดเนื้อหาที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน อาจจะไม่มีความยุ่งยากอยู่บ้างเพราะครูจะต้องจัดทำแผนการสอนเป็นรายบุคคลเท่ากับจำนวนนักเรียนที่ครูรับผิดชอบ แต่ง่ายต่อการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับศรียา นิยมธรรม (2541: 64-79) ที่กล่าวว่า แผนการสอนเฉพาะบุคคลเป็นแผนที่ช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุทธิพร วิจิตรพันธุ์ (2549: 103) ที่กล่าวว่า แผนการสอนเฉพาะบุคคลช่วยให้ครูจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นจากการปฏิบัติด้วยตนเอง เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการเขียนแผนการสอนเฉพาะบุคคลได้ดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของจรูญพร ลำไย (2547: บทคัดย่อ) กัลยา พานิชวงษ์ (2547: บทคัดย่อ) สุทธิศักดิ์ ศรีสมบุรณ์ (2548 : 109) พบว่า ครูที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม และสามารถนำความรู้ความเข้าใจมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองได้

2.3 ด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ผลการวิจัยพบว่า หลังการได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น และอยู่ในระดับ

ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลังการนิเทศแต่ละครั้งจะมีการประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูเข้าใจถึงข้อบกพร่องในขณะที่จัดการเรียนรู้ ครูมีความสนิทสนมไว้นื้อเชื่อใจกัน มีการยอมรับคำแนะนำจากเพื่อนร่วมงานอย่างเต็มใจเพราะหลักการสำคัญของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน คือ เพื่อนครู 2 คน ขึ้นไป สลับกันนิเทศ และเต็มใจที่จะปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผลการเรียนของนักเรียนด้วยเทคนิควิธีสอน หรือรูปแบบการสอนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสม หลังการนิเทศ พบว่า ครูบางคนจัดทำสื่อการสอนขึ้นมาใหม่เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน ซึ่งก็ได้รับคำชมจากผู้นิเทศ ครูบางคนมีเทคนิคการสอนที่สนุกสนานซึ่งทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ มีการกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูต้องศึกษาเทคนิควิธีการสอนให้เข้าใจ เพื่อนำไปปรับใช้กระตุ้นเตือนนักเรียน ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง มีการใช้สื่อการเรียนรู้ได้สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีความสนุกสนานในการพลัดเปลี่ยนกันในการนิเทศการสอน นอกจากการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับการนิเทศแล้ว ยังเป็นการแลกเปลี่ยนเทคนิควิธีการสอนในระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศด้วย สอดคล้องกับวัชรรา เล่าเรียนดี (2545: 163) ที่กล่าวไว้ว่า ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจจึงจะสามารถนำเทคนิคแต่ละเทคนิคไปประยุกต์ใช้และนำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองได้ ซึ่งเมื่อครูมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ จึงส่งผลให้นักเรียนมีการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของยุพิน ยืนยง (2549: บทคัดย่อ)กล่าวว่า หลังการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก

และจากผลการวิจัยพบว่า ในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ครูให้ความสำคัญกับการประเมินผลการเรียนรู้นัก ซึ่งเป็นส่วนดีที่ควรคงไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชูศรี ตันพงศ์ (2546: 7, อ้างถึงใน ยุพิน ยืนยง, 2549: 121) ที่กล่าวว่า ในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ต้องพัฒนาการเรียนรู้นักควบคู่ไปกับการประเมินผล โดยเน้นความสามารถในการเรียนรู้และพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม บุคลิกภาพ เจตคติและค่านิยมที่ดีงาม แต่ครูควรปรับปรุงในเรื่องของกิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อการสอน ควรศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีอยู่หลายแบบ ครูสามารถศึกษาได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอน หรือโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรม เทคนิคการสอนแบบต่างๆรวมทั้งการจัดทำสื่อการสอนที่ทันสมัยน่าสนใจ สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนได้มากขึ้น ซึ่งในการสอนนักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญา ครูจะต้องศึกษาค้นคว้าหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆอยู่เสมอ เพื่อหาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตัวนักเรียนแต่ละคน สอดคล้องกับวัชรรา เล่าเรียนดี (2545: 163) ที่กล่าวไว้ว่า ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจจึงจะสามารถนำเทคนิคแต่ละเทคนิคไปประยุกต์ใช้และนำมา

พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองได้ ซึ่งเมื่อครูมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ จึงส่งผลให้นักเรียนมีการพัฒนาสภาพการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง

3. ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่าวิธีการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญามาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เมื่อครูได้จัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคลแล้ว นักเรียนมีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ทำให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนในเนื้อหาต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง อาจใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้เพราะต้องสอนทีละคน ซึ่งใช้เวลาในการสอนคนละประมาณ 20 นาที ครูต้องทำการสอนซ้ำหลายๆ ครั้ง และครูได้มีการบันทึกผลการเรียนรู้ไว้ทุกครั้ง ทำให้ครูทราบว่านักเรียนมีการพัฒนามากน้อยเพียงใด ซึ่งครูผู้สอนสามารถจะทำการวิเคราะห์เนื้อหาที่สอน ปรับแผนการสอนเฉพาะบุคคล และวิธีการประเมินให้เหมาะสมกับตัวนักเรียนใหม่ได้ สอดคล้องกับผดุง อารยะวิญญู (2542: 64-65) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนควรสอดคล้องกับความยากง่ายของเนื้อหาวิชา ก่อนลงมือสอนครูควรกระจายเนื้อหาออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจได้ง่ายและสามารถปฏิบัติได้แล้วจึงเรียงลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก วิธีอธิบายที่ครูจะนำไปใช้ควรเหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละขั้นที่จัดไว้ และสอดคล้องผลการวิจัยของสุทธิพร วิจิตรพันธุ์ (2549: 101) กล่าวว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับช่วยให้ครูผู้สอนปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลได้ดีขึ้นและแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูสามารถหา วิธีการจัดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้มีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน โดยเริ่มจากง่ายไปหายาก ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ครูสามารถกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมกับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

4. ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีต่อการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ส่วนใหญ่ครูผู้สอนมีความพอใจกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีความเหมาะสมกับสภาพการทำงานของครู เป็นกัลยาณมิตร มีการประชุมการให้ข้อมูลย้อนกลับ ทุกคนไม่เคร่งเครียด และสามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้เป็นอย่างดี เกิดการทำงานเป็นทีม เกิดแรงจูงใจทางบวกเกี่ยวกับการสอนของตนเอง ในการนิเทศครั้งนี้เป็นการผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ซึ่งครูทั้ง 5 คนจะผลัดกันนิเทศแบบพบกันหมด ทำให้ครูเห็นเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการสอนของแต่ละคน มีการพูดคุยแบบเป็นกันเองในการประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ สอดคล้องกับสุทธิพร วิจิตรพันธุ์ (2549:

101) ที่กล่าวว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับช่วยให้ครูผู้สอนปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้ดียิ่งขึ้น และเมื่อครูเห็นสื่อการสอนที่น่าสนใจก็จะมีการขอยืมสื่อการสอนไปใช้ในห้องเรียนของตนเอง อีกทั้งยังมีการแนะนำเทคนิคการสอนให้กันอีกด้วยสอดคล้องกับ ประพนอม พรหมเกตุ (2550: 132) ที่กล่าวว่า การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเน้นกระบวนการช่วยเหลือกัน โดยมีการผลักดันสังเกตการสอนซึ่งกันและกัน โดยมีการวางแผนร่วมกัน เพื่อช่วยกันแก้ปัญหา การสอน ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กันและร่วมมือกันอย่างต่อเนื่องทำให้ส่งผลต่อนักเรียนทำให้ผลการเรียนสูงขึ้น และสอดคล้องกับเกลธธอร์น (Glathorn, 1984: 40-41.) ที่กล่าวว่า ลักษณะพิเศษของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเน้นความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน มีกระบวนการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนและร่วมการสังเกตการสอนในชั้นเรียนกันและกัน และมีความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนที่ใกล้ชิดกัน

5. ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า นักเรียนทุกชั้นเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินที่ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลังครูได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนแล้ว ครูมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลย้อนกลับ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน มีการนำคำแนะนำไปปรับปรุงแก้ไขในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน นอกจากนี้กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ส่งผลให้ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศมันใจในการปฏิบัติการนิเทศและยังก่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันของครู เกิดความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างครูในโรงเรียนด้วย นอกจากนี้การนิเทศยังส่งผลถึงคุณภาพนักเรียนโดยตรงด้วย คือ ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนดีขึ้น เนื่องจากครูผู้สอนได้ดำเนินการแก้ปัญหาได้ตรงตามสภาพปัญหาของนักเรียน ทำให้ครูมีความเข้าใจในวิธีการจัดการเรียนรู้มากขึ้น มีการกำหนดจุดประสงค์ระยะสั้นได้เหมาะสมกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในแต่ละเรื่องและจะต้องอยู่ในกรอบของจุดประสงค์ใหญ่ซึ่งสามารถทำได้ในระยะ 2-3 สัปดาห์ ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพิน ยืนยง (2549: บทคัดย่อ) และประพนอม พรหมเกตุ (2550: 133) ที่สอดคล้องในทิศทางเดียวกันว่า หลังได้รับการนิเทศแล้ว ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ ศรียา นิยมธรรม (2541: 64-79) ที่กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้นความก้าวหน้าของนักเรียนมากกว่าการประเมินว่านักเรียนทำได้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้าการสอนแต่ละครั้งนักเรียนมีผลก้าวหน้าขึ้นกว่าเดิมหรือมีการปรับปรุงขึ้นก็แสดงว่านักเรียนมีการเรียนรู้ดีขึ้น

6. พฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมระหว่างเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้นิเทศเปรียบเสมือนกระจกเงาที่สะท้อนให้เห็นพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องแก้ไข หรือพฤติกรรมที่ควรคงไว้ เพื่อให้ครูปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้ครูตระหนักและเห็นความสำคัญของการนิเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีกระบวนการดำเนินงานขั้นตอนที่เป็นระบบ โดยเฉพาะเมื่อครูผู้สอนพลัดกันสังเกตการสอนซึ่งกันและกัน โดยมีการวางแผนร่วมกันตั้งแต่ต้น และมีการสอบถามความสมัครใจของผู้สอนมีการนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาร่วมกันพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันปรึกษาหารือ รวมทั้งตัดสินใจเลือกใช้นวัตกรรมที่เหมาะสมกับปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยตลอดทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดี คู่กัน และไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น ทำให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นครูมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน มีข้อเสนอแนะให้แกกันและกัน เมื่อครูนำคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข ในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของตนเองในห้องเรียน นอกจากนี้ครูผู้รับการนิเทศและครูผู้ทำหน้าที่นิเทศร่วมกันสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนของนักเรียนในระหว่างที่มีการเรียนการสอน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในด้านการแสดงออกของนักเรียนต่อความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ของครู เป็นการประเมินที่ค่อนข้างยาก การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจึงช่วยให้ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างเรียนได้ครอบคลุม โดยครูใช้วิธีการกระตุ้นเตือนโดยวาจาและท่าทาง ให้นักเรียนตอบคำถามหรือทำกิจกรรม เมื่อนักเรียนมีความสุขสนุกสนานหรือพึงพอใจต่อการสอนของครู นักเรียนก็จะทำกิจกรรมที่ครูกำหนดให้ด้วยความเต็มใจ แต่นักเรียนจะทำกิจกรรมได้ไม่ครบทุกขั้นตอน และเมื่อครูใช้วิธีการกระตุ้นเตือนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม บางคนอาจจะต้องใช้การจับมือทำ ทำท่าทางให้ดูเป็นตัวอย่าง และการใช้คำพูดในการกระตุ้นเตือน ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ต้องทำซ้ำ ๆ และใช้เวลาในการฝึก ส่งผลให้นักเรียนให้ความร่วมมือในการตอบคำถาม ทำกิจกรรมที่ครูกำหนดให้ได้เกือบทุก ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น สอดคล้องกับผดุง อารยะวิญญู (2542: 64-65) ที่กล่าวว่า ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะนักเรียนไม่สามารถเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นนามธรรม การฟังครูอย่างเดียว นักเรียนอาจทำไม่ได้ จึงควรให้นักเรียนร่วมกิจกรรมทุกอย่าง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้วิจัยได้สรุปและเสนอในรูปของข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สามารถพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูได้ ครูมีความเป็นกันเองมากขึ้น ทำให้ครูมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการสอน ดังนั้นโรงเรียนควรส่งเสริมและขยายผลให้มีการนำกระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาเป็นแนวทางในการกำกับ ติดตาม และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. จากผลการวิจัย พบว่า การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูได้มากขึ้น ครูสามารถสอนให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้สูงขึ้น ตลอดจนมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนดีขึ้น ดังนั้นโรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะการช่วยเหลือตนเองและสุขอนามัย ทักษะสังคมและการดำรงชีวิต และทักษะอาชีพ ในกลุ่มหลักสูตรของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านอื่นๆ เช่น นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
2. ควรมีการวิจัยการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาความสามารถของครูผู้สอนตามระดับความบกพร่องทางสติปัญญาของนักเรียน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัลยา พานิชวงษ์. (2547). “การพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา โดยการนิเทศแบบร่วมมือกัน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จรรยา ลำไย. (2547). “การนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน และการนิเทศโดยผู้บริหาร เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนิศา อภิชาติบุตร. (2554). **การศึกษาพิเศษ : ชุดฝึกอบรมครู โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง.** กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย อาจินสมอาจ. (2547). **การนิเทศการสอนแผนใหม่.** กรุงเทพฯ: โฟร์เพชการพิมพ์.
- เชษฐ ฝิวลออ. (2546). “การนิเทศแบบร่วมมือกันของครู เพื่อพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดารณี ชนะภูมิ. (2542). **การสอนเด็กปัญญาอ่อน.** กรุงเทพฯ: สมใจการพิมพ์.
- ประกฤติ พูลพัฒน์. (2544). **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาอ่อน โครงการเขียนตำราวิชาการสถาบันราชภัฏสวนดุสิต เข้าถึงเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2554 เข้าถึงได้จาก**
<http://education.dusit.ac.th/book/special/begin.pdf>
- ประนอม พรหมเกตุ. (2550). “การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TAI ร่วมกับเทคนิค KWDL ของครูผู้สอนคณิตศาสตร์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). “การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.” กรุงเทพฯ: แวนแก้ว
- พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์. (2537). “ฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านอาชีพและการจ้างงานบุคคลปัญญาอ่อน.” เอกสารคำบรรยายการอบรมเชิงปฏิบัติการฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านงานอาชีพและการจ้างงานบุคคลปัญญาอ่อน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์. (2539). “เอกสารการสอนคณิตศาสตร์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.” กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2553). **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. นครปฐม: ภาควิชาหลักสูตรและวิธีการสอน สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุพิน ยืนยง. (2549). “การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL ของครูผู้สอนคณิตศาสตร์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2544). **การนิเทศการสอน**. นครปฐม: ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2548). **การนิเทศการสอน**. เอกสารประกอบรายวิชา 642 412 การนิเทศการสอน สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2545). **เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ**. นครปฐม : ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรียา นิยมธรรม. (2541). **การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิลิฟเลส.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2526). **หลักการนิเทศการสอน : เอกสารการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพัฒนาคำและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- สงัด อุทรานันท์. (2530). **การนิเทศการศึกษา : หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สำนักงานกฤษฎีกา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552**. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- _____. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2552). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552**. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานกฤษฎีกา. (2550). **พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2550). “แผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย.” ใน **การสำรวจความพิการ พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุทธิพร วิจิตรพันธ์. (2546). “การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชูทิศสตรีวิทยา พุทธมณฑล.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุรินทร์ ขอดคำแปง. (2542). “การเรียนรู้ร่วมชั้นระหว่างเด็กปกติและเด็กพิเศษ.” เอกสารประกอบการบรรยายวิชา 1082601 โปรแกรมวิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ นครราชสีมา.

อนุนาถ ชื่นจิตร. (2546). “การนิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ด้านกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อัญชลี ธรรมะวิสิฏกุล. (2552). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 11 เมษายน 2554. เข้าถึงได้จาก <http://panchlee.wordpress.com/2009/03/30/supervision/>

ภาษาอังกฤษ

American Psychiatric Association. (1994). **Diagnostic and Statistical manual of mental disorder**. 4th ed. (DSM-IV). Washington, DC.

Hallahan,D.P.,and Kauffman,J.M. (2006). **Exceptional learners: Introduction to special education**. 10th ed. New York: Pearson Education.

Harris, Ben M. (1985). **Supervisory Behavior in Education**. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall.

Glatthorn,Allan A. (1984). **Differentiated Supervision**. Washington D.C.: Association for Supervision and Curriculum Development.

Glickman, C.D., Stephen P. Gordon, and Jovita M. Ross-Gordon . (1995). **Supervision of Instruction : A Developmental Approach**. 3rd ed. Newton, Massachusetts : Allyn and Bacon.

Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York: McGraw-Hill.

- McCourt, Joanna Roger. (2011). **The Impact of Peer Coaching on Teachings Perception of Self-efficiency and on The Transfer of Teacher Expectations and Student Achievement (TESA) Interactions from Training to Practice.** accessed 11 January 2011. available from <http://www.Thailis.uni.net.th/dao.nsp>.
- Schempp, P.G. (1995). "Learning on the Job : An Analysis of the Acquisition of a Teacher's Knowledge." **Journal of Research and Development in Education** 28 (summer 1995): 237-244.
- Spears, Harold. (1976). **Curriculum Planning Through In. Service Programs.** Englewood Cliffs, N.I. :Prentice – Hall.
- Tilhum, Beyene. (1983). "The Kind of School Supervision Needed in Development Countries : Case Study Ethiopia." **Dissertation Abstracts International** 32, 3 (October 1983): 2168-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอเชิญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และ
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ กษ 0520.107 (นฐ)/57.4

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

26 กรกฎาคม 2554

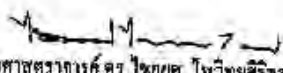
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.โสภณ เมฆะทองคำ

ด้วย นางสารศิริรัตน์ ชาติไชยแดง นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา" มีความประสงค์จะขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดคุณพระฯ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสภณ ไพทยศิริธรรม)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788 , 0-3424-3435

ที่ ศธ 0520.107 (นฐ)/ ๕๕๕๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

26 กรกฎาคม 2554

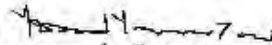
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายธอาพร วิสามาเรจ

ด้วย นางสาวศิริรัตน์ ขาศิษะแดง นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การมีทัศนคติเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา" มีความประสงค์จะขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาทั้งสามคน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยพงษ์ ไพฑูริศธีรกร)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
วิทยาเขตพระนครเหนือ คณะศิลปศึกษาศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.0-3421-8788 , 0-3424-3431

ปณิธานบัณฑิตวิทยาลัย "ผู้เรียนมีคุณธรรม"

ที่ ศธ 0520.107 (นฐ) / 5216

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

26 กรกฎาคม 2554

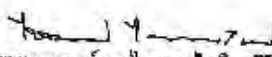
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางวิรัตน์ เลิศนง

ด้วย นางสาวศิริรัตน์ ขาคีเขยผดง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของผู้เรียนที่มีพร่องบกพร่องทางสติปัญญา" มีความประสงค์จะขอเชิญผู้เชี่ยวชาญในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดคุณพระฯ ทั้งขอพบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ โพธิ์ทอง)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร. 0-3421-8788, 0-3424-34

ที่ ศธ 0520.107 (นฐ)/5216

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

26 กรกฎาคม 2554

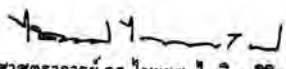
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.โชติมา หนูพริก

ด้วย นางสาวศิริรัตน์ ขาดิเชยแดง นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา" มีความประสงค์จะขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788 , 0-3424-3435

ที่ กษ ๖520.107 (วช) / 5815

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

26 กรกฎาคม 2554

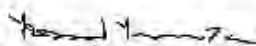
เรื่อง ขอยื่นขอเป็นผู้นำวิชาบูรณาการเครื่องมือวิจัย

เรียน ศ.ร.สุชากร วสุโกศล

ด้วย นางสาวศิริรัตน์ ชาติไชยแดง นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านสะกดเสียง" มีความประสงค์จะขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีมีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดคุณพระหรี จิตขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยพงษ์ โพธิ์ทอง)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
วิทยาเขตการแพทย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788 , 0-3424-

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ว่าที่เรือตรี ดร.โสภณ แยมทองคำ
นักวิชาการ
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. นายสถาพร วิสาภารณ
ผู้อำนวยการ โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล
โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี
3. นางวิรัตน์ เลิศแดง
รองผู้อำนวยการ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 จังหวัดพิษณุโลก
4. ดร. สุชากร วสุโกสิน
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
5. ดร.โชติมา หนูพริก
นักวิชาการ
สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ข
ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประกอบการวิจัย

ตารางที่ 33 ผลการประเมินความสอดคล้องของแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนตามขั้นตอน
การนิเทศ

รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
การประชุมก่อนการสังเกตการสอน								
1. สารสำคัญมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
2. วัตถุประสงค์ของการนิเทศมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
3. กิจกรรมมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
4. สื่อ/เครื่องมือนิเทศมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
5. การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
การสังเกตการสอนและการนิเทศ								
1. สารสำคัญมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
2. วัตถุประสงค์ของการนิเทศมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
3. กิจกรรมมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
4. สื่อ/เครื่องมือนิเทศมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
5. การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 33 (ต่อ)

รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความสอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอน								
1. สารสำคัญมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
2. วัตถุประสงค์ของการนิเทศมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
3. กิจกรรมมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
4. สื่อ/เครื่องมือนิเทศมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
5. การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
การประชุมหลังการสังเกตการสอน								
1. สารสำคัญมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
2. วัตถุประสงค์ของการนิเทศมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
3. กิจกรรมมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
4. สื่อ/เครื่องมือนิเทศมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
5. การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 34 ผลการประเมินความสอดคล้องของเนื้อหาของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่อง
การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. การนิเทศการสอน หมายถึง การติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู ว่าครูผู้สอนจัดการเรียนรู้เป็นไปตาม จุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
2. ผู้ทำหน้าที่การนิเทศ ไม่จำเป็นต้อง เป็นศึกษานิเทศ แต่ควรจะเป็นผู้ที่ สามารถชี้แนะ ช่วยเหลือเกี่ยวกับการ ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แก่เพื่อนครูด้วยกันได้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
3. การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของครูเท่านั้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
4. การนิเทศการศึกษาควรเป็น ประชาธิปไตย เน้นความร่วมมือร่วมใจ กันในการทำงานและใช้ความรู้ความ สามารถในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานนั้น ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
5. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง ความร่วมมือของกลุ่มเพื่อนครู ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการจัด การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
6. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มุ่งเน้น การทำงานเป็นทีมของครูเท่านั้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
7. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ต้องอยู่ ในการดูแลของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละวิชา เท่านั้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 34 (ต่อ)

รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
8. ในการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ฝ่ายวิชาการเป็นผู้กำหนดเครื่องมือใน การนิเทศการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
9. ก่อนดำเนินการนิเทศแบบเพื่อน ช่วยเพื่อน กลุ่มครูผู้สอนต้องร่วมกัน วางแผนในประเด็นปัญหาที่ต้องการ นิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
10. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เหมาะสมกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนเท่านั้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
11. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต การสอน เป็นขั้นตอนในการรวบรวม ข้อมูล พฤติกรรมการสอนของครู ในแต่ละครั้งของการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
12. เครื่องมือในการใช้การสังเกต การสอนต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
13. การให้ข้อมูลย้อนกลับเป็น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันใน การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ระหว่าง ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
14. การนิเทศการสอนที่เน้นการปรับปรุง การพัฒนาการเรียนการสอนเฉพาะกลุ่ม เป็นการพัฒนาด้านการทำงานเป็นทีม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
15. ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการสอนต้องเป็น ผู้ที่มีความรอบรู้ในทุก ๆ ด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 34 (ต่อ)

รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
16. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ในการมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาของกันและกัน และเสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
17. ในการนิเทศการสอน ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศสามารถเลือกรูปแบบในการนิเทศได้ตามความพอใจและความเหมาะสมของงาน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
18. การนิเทศการสอนเป็นการดำเนินการนิเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของครูเท่านั้น ไม่รวมถึงงานวัดผลประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
19. ในการให้ข้อมูลย้อนกลับ พร้อมทั้งการให้คำแนะนำในการปรับปรุงการสอน ผู้รับการนิเทศต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้นิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
20. กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สามารถนำไปพัฒนางานด้านอื่น ๆ นอกจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 35 ผลการประเมินความสอดคล้องของเนื้อหาของแบบประเมินแผนการจัดการศึกษา
เฉพาะบุคคล(IEP)

รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. การเขียนแผนการจัดการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของ นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
2. ความสอดคล้องของเป้าหมายระยะยาว กับความต้องการจำเป็นของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
3. ความสอดคล้องของเป้าหมายระยะยาว กับเป้าหมายระยะสั้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
4. ความสอดคล้องของเนื้อหาการเรียนรู้ กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
5. ความสอดคล้องของสื่อการสอนกับ กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
6. วิธีการวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
7. เกณฑ์การประเมินผลสอดคล้องกับ นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
8. มีการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
9. มีผู้รับผิดชอบในทักษะต่าง ๆ ครบถ้วน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
10. มีองค์ประกอบของแผนจัดการศึกษา ครบถ้วน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 36 ผลการประเมินความสอดคล้องของเนื้อหาของแบบประเมินแผนการสอนเฉพาะ
บุคคล (IIP)

รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. ความสอดคล้องของตัวชี้วัดกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
2. ความสอดคล้องของกิจกรรม การเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
3. ความสอดคล้องของเนื้อหาการเรียนรู้ กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
4. ความสอดคล้องของกิจกรรม การเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
5. ความสอดคล้องของสื่อการสอนกับ นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
6. วิธีการวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
7. เกณฑ์การประเมินผลสอดคล้องกับ นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
8. การบันทึกหลังการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
9. ความเหมาะสมของเวลาในการสอน และเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
10. มื้อองค์ประกอบของแผนการสอน ครบถ้วน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 37 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการจัดการ
เรียนรู้เฉพาะบุคคล

รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน								
1. การนำเข้าสู่บทเรียน/ทบทวนความรู้เดิม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
2. แจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
3. การจัดบรรยากาศในห้องเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
4. ดำเนินการสอนตามขั้นตอนของแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
5. มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
6. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
7. สามารถควบคุมชั้นเรียนได้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
8. มีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
9. พูดย่อขยายความ/ยกตัวอย่างได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
10. มีการเสริมแรงที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
ด้านสื่อการสอน								
11. ใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
12. นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการสอนอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
13. สื่อใช้ง่าย เร้าความสนใจของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
ด้านการประเมินผล								
14. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
15. วิธีการประเมินเหมาะสมกับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 38 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัด
การเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล

รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. ท่านคิดว่าวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคลเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามากน้อยเพียงใด	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
2. ท่านคิดว่าวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคลมีประโยชน์ต่อครูผู้สอนที่สอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
3. ท่านคิดว่าวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคลเป็นวิธีการสอนที่ทำให้ครูมีความยุ่งยากในการสอนหรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
4. ในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคลทำให้ครูผู้สอนได้ฝึกฝนเทคนิคการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนได้บรรลุจุดประสงค์ ท่านคิดว่าจริงหรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
5. ท่านคิดว่าวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคลสามารถพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามากน้อยเพียงใด	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 39 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นความคิดเห็นของครูที่มี
ต่อการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. ท่านคิดว่าการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของโรงเรียนของท่านมีรูปแบบเหมาะสมหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
2. ท่านคิดว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียนที่มีการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
3. ท่านคิดว่าการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูตามมาตรฐานวิชาชีพและการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
4. ท่านคิดว่าการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จะช่วยให้ครูพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูกำหนดได้หรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
5. ท่านคิดว่าท่านพบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอะไรบ้าง และท่านมีแนวทางหรือข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 40 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียน

รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. ความร่วมมือในกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
2. มีสมาธิในการทำกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
3. การปฏิบัติตามคำสั่งด้วยความเต็มใจ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
4. การตอบคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
5. ความสนุกสนานในการทำกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ครูผู้สอน

1. แผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. แบบประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
4. แบบประเมิน แผนการการสอนเฉพาะบุคคล
5. แบบสังเกตความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
6. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เฉพาะบุคคล
7. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

นักเรียน

8. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียน

แผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของ
ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

แผนที่ 1 การประชุมก่อนการสังเกต

ระยะเวลา 1 พฤศจิกายน 2555

สาระสำคัญ

1. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP)
2. แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP)
3. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

วัตถุประสงค์ของการนิเทศ

1. ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP)ได้
2. ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย จุดประสงค์ ความสำคัญของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เนื้อหานิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและกิจกรรมการนิเทศ

กิจกรรม

1. ทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูผู้สอนก่อนให้ความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. ให้ความรู้เรื่องการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน วิธีการสังเกตการสอน โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ
3. ให้ครูผู้สอนฝึกปฏิบัติการสังเกตการสอน
4. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันวางแผนดำเนินการ การจัดการเรียนรู้ ปฏิทินการนิเทศการสอน

เวลา	กิจกรรม
09.00-12.00 น	- ให้ความรู้ เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(Individualized Education Program : IEP) - ให้ความรู้ เรื่องแผนการสอนเฉพาะบุคคล(Individual Implementation Plan : IIP)
13.00-16.00 น	- ให้ความรู้ เรื่องการนิเทศการสอน - ทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอน - กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน - วิธีการสังเกตการณ์สอน - ฝึกปฏิบัติการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน - สรุปและซักถามปัญหา - วางแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดทำปฏิทินการนิเทศ

สื่อ/เครื่องมือการนิเทศ

1. ใบความรู้ เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
2. ใบความรู้ เรื่องแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)
3. ใบความรู้เกี่ยวกับการนิเทศเพื่อนช่วยเพื่อน
4. ตัวอย่างแบบฝึกการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
5. ปฏิทินการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การวัดและประเมินผล

1. ทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
2. ทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)
3. ทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
4. สอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของ
ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

แผนที่ 2 การสังเกตการสอน

ระยะเวลา 5 – 30 พฤศจิกายน 2555

สาระสำคัญ

1. การจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล
2. การสังเกตการสอนและการนิเทศ

วัตถุประสงค์ของการนิเทศ

1. ผู้รับการนิเทศสามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)
2. ผู้รับการนิเทศสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ตามแผนการสอน

เฉพาะบุคคล (IIP)

3. ผู้นิเทศสามารถดำเนินการสังเกตการสอนตามขั้นตอนของการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

กิจกรรมการนิเทศ

1. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันดำเนินการสังเกตการสอนตามตารางการนิเทศ
2. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศสลับคู่กันสังเกตการสอน โดยการตกลงร่วมกันว่าการสังเกตการสอน ในช่วงนี้จะสังเกตการสอนเรื่องอะไร จุดเน้นตรงไหน
3. ผู้นิเทศจะใช้เวลาในการนิเทศครั้งละ 1 ชั่วโมง จำนวน 4 ครั้ง
4. ผู้นิเทศบันทึกข้อมูลลงในแบบสังเกตการสอนที่สร้างขึ้น เพื่อร่วมใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์เป็นข้อเสนอแนะและข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ต่อการสอนและร่วมกันหาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

สื่อ/เครื่องมือการนิเทศ

1. ปฏิทินการนิเทศการสอน
2. แบบสังเกตการสอนการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ของครู
2. สังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน

แผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของ
ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

แผนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอน ระยะเวลา 5 – 30 พฤศจิกายน 2555

สาระสำคัญ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอน

วัตถุประสงค์ของการนิเทศ

1. ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศสามารถนำข้อมูลที่บันทึกไว้มาวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง
2. ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศเสนอแนะข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

3. ครูผู้รับการนิเทศจะนำข้อมูลย้อนกลับนำไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้ต่อไป

กิจกรรมการนิเทศ

1. ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศนำข้อมูลจากการสังเกตการสอนมาบันทึกไว้ เพื่อเป็นข้อมูลในการนำมาวิเคราะห์ แล้วนำข้อมูลแต่ละครั้งย้อนกลับให้ผู้รับการนิเทศ พร้อมทั้งเสนอแนะว่าพฤติกรรมใดควรแก้ไข สิ่งใดควรคงไว้
2. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะต้องร่วมกันวางแผนยุทธวิธีในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสรุปผลการสังเกตแต่ละครั้ง

สื่อ/เครื่องมือการนิเทศ

1. แบบสังเกตการสอน
2. แบบรายงานผลการสังเกตการสอนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

การวัดและประเมินผล

การสังเกตการสอนร่วมกับวิเคราะห์ข้อมูล สันทนาซักถามครูผู้เข้าร่วมการนิเทศ

แผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของ
ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

แผนที่ 4 การให้ข้อมูลย้อนกลับ

ระยะเวลา 5 – 30 พฤศจิกายน 2555

สาระสำคัญ

การประชุมร่วมกันพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการสอนและร่วมกัน
พิจารณาประเด็นที่ควรแก้ไขและพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการนิเทศ

ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศเสนอแนะข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้
อย่างเหมาะสม

กิจกรรมการนิเทศ

1. ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศนำข้อมูลจากการสังเกตหลังการสังเกตแต่ละครั้ง นำข้อมูล
ย้อนกลับให้ผู้รับการนิเทศเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน พร้อมทั้ง
เสนอแนะว่าพฤติกรรมใดควรแก้ไข สิ่งใดควรคงไว้

2. ผู้นิเทศสรุปผลการสังเกตทั้งหมด เพื่อรายงานต่อที่ประชุมกลุ่มผู้เข้าร่วมการนิเทศ
สื่อ/เครื่องมือการนิเทศ

1. แบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

การวัดและประเมินผล

การสังเกตการสอนร่วมวิเคราะห์ข้อมูล สันทนาซักถามครูผู้เข้าร่วมการนิเทศ

แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
(ก่อน-หลัง ได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน)

.....

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อที่เห็นว่าถูก และเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อที่ผิด

- 1. การนิเทศการสอน หมายถึง การติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูว่าครูจัดการเรียนรู้เป็นไปตามจุดประสงค์หรือไม่
- 2. ผู้ทำหน้าที่การนิเทศไม่จำเป็นต้องเป็นศึกษานิเทศก์ แต่ควรจะเป็นผู้ที่สามารถชี้แนะช่วยเหลือเกี่ยวกับการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่เพื่อนครูด้วยกันได้
- 3. การนิเทศการสอนมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูเท่านั้น
- 4. การนิเทศการสอนควรเป็นประชาธิปไตย เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงาน และใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ
- 5. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง ความร่วมมือของกลุ่มเพื่อนครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 6. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีมของครูเท่านั้น
- 7. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ต้องอยู่ในการดูแลของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละวิชาเท่านั้น
- 8. ในการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ฝ่ายวิชาการเป็นผู้กำหนดเครื่องมือในการนิเทศการสอน
- 9. ก่อนดำเนินการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มครูผู้สอนต้องร่วมกันวางแผนในประเด็นปัญหาที่ต้องการนิเทศ
- 10. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เหมาะสมกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนเท่านั้น
- 11. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอนเป็นขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการสอนของครูในแต่ละครั้งของการสอน
- 12. เครื่องมือในการใช้การสังเกตการสอนต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

- 13. การให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
- 14. การนิเทศการสอนที่เน้นการปรับปรุงการพัฒนาการเรียนการสอนเฉพาะกลุ่มเป็นการพัฒนาด้านการทำงานเป็นทีม
- 15. ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการสอนต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในทุก ๆ ด้าน
- 16. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ในการมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาของกันและกัน และเสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน
- 17. ในการนิเทศการสอน ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศสามารถเลือกรูปแบบในการนิเทศได้ตามความพอใจและความเหมาะสมของงาน
- 18. การนิเทศการสอนเป็นการดำเนินการนิเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของครูเท่านั้นไม่รวมถึงงานวัดผลประเมินผล
- 19. ในการให้ข้อมูลย้อนกลับ พร้อมทั้งการให้คำแนะนำในการปรับปรุงการสอนผู้รับการนิเทศต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้นิเทศ
- 20. กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สามารถนำไปพัฒนางานด้านอื่น ๆ นอกจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้

คำตอบ

ข้อ 1 ถูก	ข้อ 2 ถูก	ข้อ 3 ผิด	ข้อ 4 ถูก	ข้อ 5 ถูก
ข้อ 6 ผิด	ข้อ 7 ถูก	ข้อ 8 ผิด	ข้อ 9 ผิด	ข้อ 10 ถูก
ข้อ 11 ถูก	ข้อ 12 ผิด	ข้อ 13 ถูก	ข้อ 14 ถูก	ข้อ 15 ผิด
ข้อ 16 ถูก	ข้อ 17 ถูก	ข้อ 18 ถูก	ข้อ 19 ผิด	ข้อ 20 ถูก

แบบประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

(Individualized Education Program : IEP)

วิชา.....ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคุณภาพ

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 3 = แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและความต้องการจำเป็นของนักเรียน

ระดับ 2 = แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีความครบถ้วนถูกต้องสอดคล้องกับ หลักสูตรสถานศึกษา

ระดับ 1 = แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีความถูกต้องสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักเรียน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
1. การเขียนแผนการจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักเรียน			
2. ความสอดคล้องของเป้าหมายระยะยาวกับความต้องการจำเป็นของนักเรียน			
3. ความสอดคล้องของเป้าหมายระยะยาวกับเป้าหมายระยะสั้น			
4. ความสอดคล้องของเนื้อหาการเรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนรู้			
5. ความสอดคล้องของสื่อการสอนกับกิจกรรมการเรียนรู้			
6. วิธีการวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้			
7. เกณฑ์การประเมินผลสอดคล้องกับนักเรียน			
8. มีการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล			
9. มีผู้รับผิดชอบในทักษะต่างๆครบถ้วน			
10. มีองค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาครบถ้วน			

.....ผู้รับการประเมิน

(.....)

.....ผู้ประเมิน

(.....)

แบบประเมินแผนการสอนเฉพาะบุคคล

(Individual Implementation Plan : IIP)

วิชา.....ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคุณภาพ

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 3 = แผนการสอนเฉพาะบุคคลมีความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและความต้องการจำเป็นของนักเรียน

ระดับ 2 = แผนการสอนเฉพาะบุคคลมีความถูกต้องสมบูรณ์ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

ระดับ 1 = แผนการสอนเฉพาะบุคคลมีความถูกต้อง สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักเรียน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
1. ความสอดคล้องของตัวชี้วัดกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
2. ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้ กับจุดประสงค์การเรียนรู้			
3. ความสอดคล้องของเนื้อหาการเรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนรู้			
4. ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียน			
5. ความสอดคล้องของสื่อการสอนกับผู้เรียน			
6. วิธีการวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้			
7. เกณฑ์การประเมินผลเหมาะสมกับนักเรียน			
8. การบันทึกหลังการสอน			
9. ความเหมาะสมของเวลาในการสอนและเนื้อหา			
10. มุ่งองค์ประกอบของแผนการสอนครบถ้วน			

.....ผู้รับการประเมิน

(.....)

.....ผู้ประเมิน

(.....)

แบบสังเกตความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

วิชา.....ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
โดยผลการนิเทศมีระดับดังนี้

ระดับ 3 = การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ ครบถ้วนสอดคล้องกับ
แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ,แผนการสอนเฉพาะบุคคล มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย และ
มีกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ระดับ 2 = การจัดการเรียนรู้เป็นไปตาม แผนการจัดการเรียนรู้ ครบถ้วนสอดคล้องกับ
แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ,แผนการสอนเฉพาะบุคคล มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย

ระดับ 1 = การจัดการเรียนรู้เป็นไปตาม แผนการสอนเฉพาะบุคคล

พฤติกรรมการณ์เทศ	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	3	2	1	
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน				
1. การนำเข้าสู่บทเรียน/ทบทวนความรู้เดิม				
2. แจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้				
3. การจัดบรรยากาศในห้องเรียน				
4. ดำเนินการสอนตามขั้นตอนของแผนการจัดการเรียนรู้				
5. มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย				
6. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง				
7. สามารถควบคุมชั้นเรียนได้				
8. มีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า				
9. พูดย่อรับความ/ยกตัวอย่างได้อย่างเหมาะสม				
10. มีการเสริมแรงที่เหมาะสม				

พฤติกรรมการณ์เทศ	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	3	2	1	
ด้านสื่อการสอน				
1. ใช้สื่ออย่างเหมาะสมกับเนื้อหา				
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการสอนอย่างทั่วถึง				
3. สื่อใช้ง่าย เร้าความสนใจของนักเรียน				
ด้านการประเมินผล				
1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์				
2. วิธีการประเมินเหมาะสมกับนักเรียน				

.....ผู้รับการนิเทศ
(.....)

.....ผู้นิเทศ
(.....)

**แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
หลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน**

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. วุฒิกการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท
3. ประสบการทำงาน ☐ ต่ำกว่า 5 ปี ☐ 5-10 ปี ☐ 10 ปีขึ้นไป
4. ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับแผนการสอนเฉพาะบุคคล.....ครั้ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูผู้สอน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

1. ท่านคิดว่าวิธีการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามากน้อยเพียงใด
.....
.....
2. ท่านคิดว่าการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลมีประโยชน์ต่อครูผู้สอนที่สอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาอย่างไร
.....
.....
3. ท่านคิดว่าวิธีการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลเป็นวิธีการสอนที่ทำให้ครูมีความยุ่งยากในการสอนหรือไม่ อย่างไร
.....
.....
4. ในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลทำให้ครูผู้สอนได้ฝึกค้นเทคนิคการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้
นักเรียนได้บรรลุจุดประสงค์ ท่านคิดว่าจริงหรือไม่ อย่างไร
.....
.....
5. ท่านคิดว่าวิธีการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลสามารถพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่อง
ทางสติปัญญามากน้อยเพียงใด
.....

**แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
หลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน**

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. วุฒิกการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท
3. ประสบการทำงาน ☐ ต่ำกว่า 5 ปี ☐ 5-10 ปี ☐ 10 ปีขึ้นไป
4. ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการสอน.....ครั้ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำนวน 5 ข้อ

1. ท่านคิดว่าการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในด้านการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของโรงเรียนของท่านมีรูปแบบเหมาะสมหรือไม่
.....
.....
2. ท่านคิดว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียนที่มีการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นอย่างไร
.....
.....
3. ท่านคิดว่าการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในด้านการจัดการเรียนรู้ของครูตามมาตรฐานวิชาชีพและการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร
.....
.....
4. ท่านคิดว่าการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจะช่วยให้ครูพัฒนาสมรรถภาพในด้านการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูกำหนดได้หรือไม่ อย่างไร
.....
.....
5. ท่านคิดว่าท่านพบปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอะไรบ้าง และท่านมีแนวทางหรือข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร
.....
.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียน

วิชา.....ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง เพื่อสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้สังเกตเป็นผู้สังเกตนักเรียนในขณะที่ดำเนินการสอน แล้วใส่คะแนนให้ตรงกับพฤติกรรมที่เป็นจริงของนักเรียน

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง นักเรียนทำได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องช่วยเหลือ

ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนทำได้เกือบถูกต้องแต่ต้องช่วยเหลือด้วยการกระตุ้นเตือนด้วย

วาจา

ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนทำได้แต่ต้องช่วยเหลือด้วยการกระตุ้นเตือนด้วยท่าทางและ

ทางวาจา

ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนทำได้แต่ต้องช่วยเหลือด้วยการกระตุ้นเตือนทางกาย ท่าทาง

และทางวาจา

รายนามนักเรียน	ประเด็นการสังเกต					รวมคะแนน
	ความร่วมมือในกิจกรรม	มีสมาธิในการทำงาน	การปฏิบัติตามคำสั่งด้วยความตั้งใจ	การตอบคำถาม	ความสนุกสนานในการทำกิจกรรม	
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

ผู้สังเกต..... วันที่สังเกต

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
(Individualized Education Program : IEP)

- ☐ ก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
☒ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
 เริ่มใช้แผนวันที่ 17 พฤษภาคม 2555 สิ้นสุดแผนวันที่ 31 มีนาคม 2556

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ - ชื่อสกุลเด็กหญิง.....
 เลขประจำตัวประชาชน
 การจดทะเบียนคนพิการ ☐ ไม่จด ☐ ยังไม่จด ☒ จดแล้ว ทะเบียนเลขที่.....
 วัน/เดือน/ปีเกิด อายุ.....12...ปี.....เดือน ศาสนาพุทธ
 ประเภทความพิการ บกพร่องทางด้านสติปัญญา ลักษณะความพิการ....ดาวน์ซินโดรม.....
 ชื่อ - ชื่อสกุลบิดา นาย.....
 ชื่อ - ชื่อสกุลมารดา นาง.....
 ชื่อ - ชื่อสกุลผู้ปกครองเกี่ยวข้องเป็น.....
 ที่อยู่ผู้ปกครองที่ติดต่อได้
 โทรศัพท์.....โทรศัพท์เคลื่อนที่.....

2. ข้อมูลด้านการศึกษา

- ☐ ไม่เคยได้รับการทางการศึกษา
☒ เคยได้รับการทางการศึกษา
☐ ศูนย์การศึกษาพิเศษ.....ระดับ.....พ.ศ.....
☒ โรงเรียนเฉพาะความพิการ โรงเรียนเพชรบุรีปัญญานุกูล ระดับ ป. 4 พ.ศ. 2554
☐ โรงเรียนเรียนร่วม.....ระดับ.....พ.ศ.....
☐ การศึกษาด้านอาชีพ.....ระดับ.....พ.ศ.....
☐ การศึกษาตามอัธยาศัย.....ระดับ.....พ.ศ.....
☐ อื่น ๆระดับ.....พ.ศ.....

3. การวางแผนการจัดการศึกษา

ระดับความสามารถในปัจจุบัน	เป้าหมายระยะยาว 1 ปี	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น)	การประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ
ทักษะวิชาการ วิชาภาษาไทย จุดเด่น ค.ญ..... อ่านเขียนพยัญชนะได้เอง จุดด้อย ค.ญ..... - ยังไม่สามารถ อ่านคำศัพท์ ง่าย ๆ ได้ด้วยตนเอง - ยังไม่สามารถ เขียนคำศัพท์ ได้ด้วยตนเอง	ภายในวันที่ 31 มี.ค. 56 ค.ญ.....สามารถ - อ่านคำศัพท์ง่าย ๆ ได้ - สามารถเขียน คำศัพท์ได้	- เมื่อกำหนดให้อ่านคำศัพท์ง่าย ๆ ที่สะกดด้วยสระ อะ, อา, อิ, อี พยางค์เดียว ค.ญ.....จะอ่านคำศัพท์ที่กำหนด ให้ได้อย่างน้อย 7 ใน 10 คำ - เมื่อกำหนดคำศัพท์ให้ ค.ญ..... จะเขียนคำศัพท์ ที่ใช้ใน ชีวิตประจำวันเรื่องสั้น ๆ เกี่ยวกับประสบการณ์ ได้อย่างน้อย 7 ใน 10 คำ	- จากการอ่านคำศัพท์ ที่สะกดด้วยสระ อะ, อา อิ, อี พยางค์เดียวได้อย่าง น้อย 7 ใน 10 คำ - จากการเขียนคำศัพท์ ที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน ได้อย่างน้อย 7 ใน 10 คำ	ครูประจำชั้น

ระดับความสามารถในปัจจุบัน	เป้าหมายระยะยาว 1 ปี	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น)	การประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ
ทักษะวิชาการ วิชาคณิตศาสตร์ จุดเด่น ค.ญ..... สามารถท่องและเขียนตัวเลข 1-10 ได้				
จุดด้อย ค.ญ..... - ยังไม่สามารถหาผลลัพธ์ การบวก ของจำนวนนับไม่เกิน 10 และ 0 ได้	ภายในวันที่ 31 มี.ค. 56 ค.ญ..... - หาผลลัพธ์ การบวกของ จำนวนนับไม่เกิน 10 และ 0	- เมื่อเรียนเรื่องการบวกเลขค.ญ..... จะหา ผลลัพธ์ การบวกของจำนวนนับไม่เกิน 10 และ 0 ได้อย่างถูกต้องอย่างน้อย 8 ใน 10 ข้อ - บวกจากรูปภาพ 1 - 5 - จำนวนเลข 1-5 - บวกจากรูปภาพ 6-10 - จำนวนเลข 6 – 10	แบบฝึก	ครูประจำชั้น

4. ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

ที่	รายการ	รหัส	สิ่งที่มีอยู่แล้ว						สิ่งที่ต้องการ						จำนวนเงินที่ ขออุดหนุน	เหตุผลและ ความจำเป็น	ผู้ประเมิน
			ผู้จัดหา			วิธีการ			ผู้จัดหา			วิธีการ					
			1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3			
รวมรายการที่ขอรับการอุดหนุน		รายการ															
รวมจำนวนเงินที่ขอรับการอุดหนุน																	

5. คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ชื่อ	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
1.	ผู้บริหารสถานศึกษา	
2.	ผู้ปกครอง	
3.	ครูประจำชั้น	
4.	ครูที่ปรึกษา	
5.	ครูกายภาพบำบัด	
6.		
7.		

ประชุมวันที่ 17 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2555

6. ความเห็นของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลฉบับนี้

ข้าพเจ้า

☒ เห็นด้วย

☐ ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

แผนการสอนเฉพาะบุคคล
(Individual Implementation Plan : IIP)

ชื่อนักเรียน.....

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิชา ภาษาไทย วันที่

ตัวชี้วัดที่ 5.1.1 สามารถฟัง ดู พูด อ่าน เขียนคำและประโยคเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ฟังเรื่อง “ใบโบก ใบบัว” แล้วตอบคำถาม เล่าเรื่อง

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. นักเรียนฝึกตั้งคำถามกันเองจากภาพที่เห็น เช่น
 - 2.1 ภาพที่เห็นคืออะไร
 - 2.3 ใบโบก ใบบัว เป็นชื่อของใคร มีรูปร่าง อย่างไร
 - 2.4 ใครเคยรู้จักหรือพบเห็น ใบโบก ใบบัว บ้าง
2. ครูอ่าน โดยอ่านให้เสียงดัง ฟังชัด
3. นักเรียนฝึกถาม - ตอบ เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง ถ้ากระทำไม่ได้ครูช่วยถามนำ เช่น

มาทำอะไร อะไรมา เป็นต้น

สื่อ อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้

1. เพลงช้าง
2. แผนภูมิ “ใบโบก ใบบัว”
3. ภาพใบโบก ใบบัว
4. บัตรคำ
5. ใบงาน
6. แบบทดสอบ

สิ่งเสริมแรงที่ใช้

1. คำชมเชย 2. ขนม

เกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
การปฏิบัติคำสั่ง	ทำได้เองทั้งหมด	ทำได้เกือบถูก	ทำไม่ได้เลย
การตอบคำถาม	ตอบได้หมด	ตอบได้บ้างไม่ได้บ้าง	ตอบไม่ได้เลย

ระดับคะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ได้คะแนน 8-10

ระดับ 2 หมายถึง ได้คะแนน 5-7

ระดับ 1 หมายถึง ได้คะแนน 0-5

บันทึกหลังการสอน

.....

ครูผู้สอน

แผนการสอนเฉพาะบุคคล

(Individual Implentation Plan :IIP)

ชื่อนักเรียน:

ชั้น ประถมศึกษาปีที่ ...4..... วิชา ภาษาไทย วันที่

ตัวชี้วัดที่ 5.1.1 สามารถฟัง ดู พูด อ่าน เขียนคำและประโยคเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

เนื้อหาหรือทักษะที่สอนนักเรียน : ชื่อของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกชื่อของตนเองได้
- 2.. ประสมพยัญชนะและสระชื่อของตนเอง

กิจกรรมการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- 1.ครูถามนักเรียนถึงเหตุผลว่าทำไมทุกคนต้องมีชื่อ – นามสกุล
2. ครูทบทวนให้นักเรียนอ่านชื่อตนเองและชื่อเพื่อนในห้อง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนแนะนำตนเองว่ามีชื่อว่าอะไร และให้นักเรียนดูบัตรชื่อแล้วให้ช่วยกันบอกว่ามีพยัญชนะ และสระอะไรบ้าง รวมแล้วอ่านว่าอะไร
2. ครูให้นักเรียนหยิบบัตรพยัญชนะมาประสมเป็นชื่อของตนเอง
3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนหยิบบัตรพยัญชนะเอามาประสมเป็นชื่อของตนเอง และให้บอกว่ามีพยัญชนะและสระอะไรบ้าง
4. ครูให้นักเรียนลากเส้นทับบนชื่อของนักเรียนในแบบฝึกเขียน
5. นักเรียนลากเส้นตามรอยประในแบบฝึกเขียน

- ครูจับมือทำ
- ให้นักเรียนเขียนเอง

ขั้นสรุป

- 1.ครูให้นักเรียนบอกชื่อของตนเอง และให้ดูบัตรชื่อแล้วบอกว่ามีพยัญชนะและสระอะไรบ้าง

สิ่งเสริมแรงที่ใช้

คำชมเมื่อปฏิบัติได้

การประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
รู้จักชื่อ	-บอกชื่อตนเอง -บอกพยัญชนะในชื่อตนเอง -บอกสระที่อยู่ในชื่อตนเอง	ทำได้ 2 รายการ	ทำได้ 1 รายการ
ประสมคำ	ทำได้เอง	ทำได้บ้าง ไม่ได้บ้าง	ทำไม่ได้เลย
เขียนชื่อ	-เขียนชื่อด้วยตนเองได้ถูกต้องทุกครั้ง	เขียนชื่อด้วยตนเอง แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมด	จับมือทำ

ระดับคุณภาพ

ระดับ 3 หมายถึง ได้คะแนน 8-10

ระดับ 2 หมายถึง ได้คะแนน 5-7

ระดับ 1 หมายถึง ได้คะแนน 0-4

บันทึกผลหลังการสอน

.....

.....

.....ครูผู้สอน

แผนการสอนเฉพาะบุคคล

(Individual Implementation Plan : IIP)

ชื่อนักเรียน

ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5... คณิตศาสตร์ วันที่

ตัวชี้วัดที่ 5.2.3 สามารถบวก ลบ คูณ และหารได้ตามศักยภาพ

เนื้อหาหรือทักษะที่สอนนักเรียน

เรื่อง การหาผลบวกที่มีผลลัพธ์ไม่เกิน 10

จุดประสงค์การเรียนรู้

1.เมื่อกำหนดให้หาผลบวกที่มีผลลัพธ์ไม่เกิน 10 ได้ถูกต้อง 3 ใน 5

ขั้นนำ

1.ครูให้นักเรียนทบทวนตัวเลข 1- 10

ขั้นสอน

2.ครูสาธิตการหาผลบวกที่มีผลลัพธ์ไม่เกิน 10 จากรูปภาพ/สิ่งของผลลัพธ์ไม่เกิน 10

3.ครูให้นักเรียนหาผลบวกที่มีผลลัพธ์ไม่เกิน 10 จากรูปภาพ/สิ่งของผลลัพธ์ไม่เกิน 10

4 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะเรื่อง การหาผลบวกที่มีผลลัพธ์ไม่เกิน 10

ขั้นสรุป

5. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวน เรื่อง การหาผลบวกที่มีผลลัพธ์ไม่เกิน ๑๐ อีกครั้ง

สิ่งเสริมแรงที่ใช้:

1. คำชมเชย

2. ขนม

การประเมินผล

ประเด็น	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
การบวก	ทำได้ถูก 5 ครั้งติดต่อกัน	ทำได้ 3 ครั้งติดต่อกัน	ทำไม่ได้

ระดับคะแนน ระดับ 3 หมายถึง ได้คะแนน 8-10

ระดับ 2 หมายถึง ได้คะแนน 5-7

ระดับ 1 หมายถึง ได้คะแนน 0-4

บันทึกผลหลังการสอน

ครูผู้สอน

แผนการสอนเฉพาะบุคคล
(Individual Implementation Plan : IIP)

ชื่อนักเรียน.

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ...5..... วิชา คณิตศาสตร์ วันที่

ตัวชี้วัดที่ 5.2.3 สามารถบวก ลบ คูณ และหารได้ตามศักยภาพ

เนื้อหา จำนวน 1 ถึง 5

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจจำนวน ค่าของจำนวน 1 - 5

กิจกรรมการเรียนรู้

1. แนะนำนักเรียนรู้จักตัวเลข 1 - 5 ที่ละจำนวน
2. ครูฝึกให้นักเรียนนับสิ่งของที่ละ 1 จนถึง 5
3. ให้นักเรียนจับคู่จำนวนภาพ/สิ่งของ กับตัวเลข 1-5 โดยครูคอยแนะนำ
4. ให้นักเรียนทำเอง
5. ฝึกหลายๆครั้ง สลับรูปภาพเพื่อฝึกในการนับ
6. ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่จำนวนภาพ กับ จำนวนเลข
7. ฝึกให้เขียนตัวเลขตามรอยจุดประ 1- 5

สื่อ อุปกรณ์

สิ่งของ(ดินสอ สีเทียน ฯลฯ)

สิ่งเสริมแรงที่ใช้

1. คำชมเชย
2. ขนม

เกณฑ์การประเมิน

ประเด็น	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
โยงเส้นจับคู่	ทำได้ 5 ครั้งติดต่อกัน	ทำได้ บ้างไม่ได้บ้าง	ทำไม่ได้
เขียนตามรอยจุดประ	ทำได้เองทั้งหมด	ทำได้บ้างไม่ได้บ้าง	จับมือทำ

ระดับคะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ได้คะแนน 8-10

ระดับ 2 หมายถึง ได้คะแนน 5-7

ระดับ 1 หมายถึง ได้คะแนน 0-4

บันทึกหลังการสอน

.....

ครูผู้สอน

แผนการสอนเฉพาะบุคคล

(Individual Implementation Plan : IIP)

ชื่อนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ วิชา คณิตศาสตร์ วันที่

ตัวชี้วัดที่ 5.2.2 รู้และเข้าใจจำนวน ค่าของจำนวน

เนื้อหา จำนวน 6 ถึง 10 และ 0

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.รู้และเข้าใจจำนวน ค่าของจำนวน 6 -10

กิจกรรมการเรียนการสอน

- 1 ทบทวนตัวเลข 1-5
- 2 แนะนำนักเรียนรู้จักตัวเลข 6-10 ทีละจำนวน
- 3 ครูฝึกให้นักเรียนนับสิ่งของทีละ 6 จนถึง 10
- 4 ให้นักเรียนจับคู่จำนวนภาพ/สิ่งของ กับตัวเลข 1-5 โดยครูคอยแนะนำ
- 5 ให้นักเรียนทำเอง
- 6 ฝึกหลายๆครั้ง สลับรูปภาพเพื่อฝึกในการนับ
- 7 ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่จำนวนภาพ กับ จำนวนเลข
- 8 ฝึกให้เขียนตัวเลขตามรอยจุดประ 6- 10

สื่อ อุปกรณ์

1. สิ่งของ(ดินสอ สีเทียน ฯลฯ)

สิ่งเสริมแรงที่ใช้

1. คำชมเชย
2. ขนม

เกณฑ์การประเมิน

ประเด็น	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
โยงเส้นจับคู่	ทำได้ 5ครั้งติดต่อกัน	ทำได้ บ้างไม่ได้บ้าง	ทำไม่ได้
เขียนตามรอยจุดประ	ทำได้เองทั้งหมด	ทำได้บ้างไม่ได้บ้าง	จับมือทำ

ระดับคะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ได้คะแนน 8-10

ระดับ 2 หมายถึง ได้คะแนน 5-7

ระดับ 1 หมายถึง ได้คะแนน 0-5

บันทึกหลังการสอน

.....

ครูผู้สอน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวศิริรัตน์ ชาติเซษแดง
ที่อยู่	52 หมู่ 4 ตำบลห้วยจรเข้ม อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
ที่ทำงาน	โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2534	สำเร็จการศึกษาศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอก ปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2551	ศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2526-2538	ครู โรงเรียนกาวีละอนุกูล จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2538- ปัจจุบัน	ครู โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี